
Universitetet i Stavanger

“En kan ikke bli båret på gullstol inn i Norge”

På hvilken måte kan debatten i norske nettaviser om enslige mindreårige asylsøkere anses som en sikkerhetiseringsprosess?

Masteroppgave i Samfunnssikkerhet

UNIVERSITETET I STAVANGER

Vår 2018

Vilde Rødder Knudsen & Valeria Kristine Rojas Garrido

UNIVERSITETET I STAVANGER

**MASTERGRADSSTUDIUM I
SAMFUNNSSIKKERHET**

MASTEROPPGAVE

SEMESTER: Vår 2018

FORFATTER: Vilde Rødder Knudsen og Valeria Kristine Rojas Garrido

VEILEDER: Kristin Sørung Scharffscher

TITTEL PÅ MASTEROPPGAVE:

“En kan ikke bli båret på gullstol inn i Norge”

EMNEORD/STIKKORD:

Securitization, sikkerhetisering, politisk diskurs, talehandling, dagsordenfunksjonen, framing, risikopersepsjon, risiko, trussel.

SIDETALL: 104

STAVANGER .....

Vilde R. Knudsen

Valeria Rojas

15.06/2018

Forord

Denne masteroppgaven markerer avslutningen på masterstudiet i samfunnssikkerhet ved Universitetet i Stavanger. Prosessen med utarbeidelsen av denne oppgaven har vært faglig utfordrende og lærerik. I denne oppgaven har vi fått anvende i praksis kompetansen og erfaringen vi har tilegnet oss i løpet av studiene ved UiS og utveksling ved København. Vi sitter nå igjen med verdifull og økt kunnskap innenfor valgt tema.

Først og fremst ønsker vi å rette en stor takk til vår veileder Kristin Sørung Scharffscher for gode og konstruktive tilbakemeldinger samt stort engasjement for vår oppgave!

Vi vil også takke familie og nære venner for gode motiverende ord gjennom hele prosessen.

Vilde Rødder Knudsen
Valeria Kristine Rojas Garrido

Stavanger - Juni 2018

Sammendrag

Den økte ankomsten av enslige mindreårige asylsøkere til Norge i tidsperioden 2015-2017 har i stor grad stått sentralt på medias dagsordenen. I denne tidsperioden har det blitt foreslått og vedtatt flere innstramminger i henhold til denne asylgruppen. Hensikten med denne oppgaven er å undersøke på *”hvilken måte kan debatten i norske nettaviser om enslige mindreårige asylsøkere anses som en sikkerhetiseringsprosess?”*.

Vi har benyttet oss av kvalitativ forskningsmetode for innsamling av datamateriale da denne formen for metode viser til dybdeundersøkelser slik problemstillingen tilsier er nødvendig. Herunder valgte vi å foreta en kvalitativ diskursanalyse av nyhetsartikler fra nettavisene VG, DN og KK. Vi valgte henholdsvis kun å anvende nyhetsartikler fra tidsperioden 2015-2017 som omhandlet enslige mindreårige asylsøkere, også omtalt som “oktobarna”. Fokuset var å se på hvilke aktører som fikk taletid i debatten, ordbruken før og etter hendelser, og hvordan dette kunne gjenspeile en sikkerhetiseringsprosess. Innholdsanalysen viser at tre ulike grupper aktører fikk gjennomgående taletid i nettavisene; aktører fra regjeringspartier, opposisjonspartier og interessenter/hjelpeorganisasjoner. I tillegg viser analysen et tydelig mønster av todelte meninger i debatten. Sikkerhetiseringsaktører konstruerer enslige mindreårige asylsøkere som en eksistensiell trussel og derav anser det som nødvendig med innstramminger for å redusere ankomsten. Det kommer en motreaksjon til denne konstruksjonen og en medmenneskelighet overfor den utsatte gruppen. Ut over dette viser datamaterialet til et ordskifte i debatten da det ble vedtatt å fjerne Rimelighetsvilkåret 1.oktober 2016. Ordbruket før hendelsen viser henholdsvis til en konstruksjon av enslige mindreårige som en trussel og risiko for velferdssamfunnet. Etter denne hendelsen ble motreaksjonene mot politiske aktører sterke og preget store deler av dagsorden. Fokuset på medmenneskeligheten vant over konstruksjonen av enslige mindreårige asylsøkere som en eksistensiell trussel og risiko for velferdssamfunnet.

Funn fra denne undersøkelsen viser at det er sikkerhetiseringsaktører gjennom talehandling i nettaviser som har foretatt flere sikkerhetiseringsforsøk, men at de reaksjonene mot innstramminger og tiltak vedvarte slik at det var nødvendig å foreta en oppmykning og føre en mer liberal asylopolitikk. Dette har vi valgt å kalle for empatisering da vi ser tydelige tegn til at empati og medmenneskelighet som stanset sikkerhetiseringsprosessen.

Innholdsfortegnelse

FORORD	2
SAMMENDRAG	3
1.0 INNLEDNING	8
1.1 BAKGRUNN FOR VALG AV TEMA	8
1.2 PROBLEMSTILLING	9
1.3 AVGRENSNINGER	9
1.3.1 Aviser	10
1.3.2 Tidslinje.....	10
1.4 BEGREPSAVKLARING	12
2.0 TEORETISK TILNÆRMING	14
2.1 SIKKERHETISERING	14
2.3 MEDIA	17
2.3.1 Dagsordenfunksjonen og "framing"	18
2.4 RISIKO	19
2.4.1 Risikopersepsjon	20
3.0 METODE	21
3.1 FORSKNINGSDESIGN	22
3.2 KVALITATIV INNHOLDSANALYSE	23
3.2.1 Innsamling av datamateriale.....	24
3.2.2 Gjennomføring av analysen	27
3.3 RELIABILITET OG VALIDITET	29
3.4 OVERFØRBARHET	31
4.0 EMPIRI	32
4.1 HOVEDFUNN 2015	33
4.2 HOVEDFUNN 2016	39
4.3 HOVEDFUNN 2017	53
5.0 DRØFT	73
5.1 SIKKERHETISERINGSPROSESS.....	73
5.2 MEDIAS ROLLE	78
5.3 RISIKOPERSEPSJON.....	80
6.0 KONKLUSJON	83
6.1 TANKER OM VIDERE FORSKNING	84
LITTERATURLISTE I	86
ARTIKLER FRA NETTAVISER	90
VEDLEGG	99
VEDLEGG 1	99

<i>Figur 1. Hendelsesforløp</i>	11
<i>Tabell 1. Lesertall</i>	25
<i>Tabell 2. Oversikt over anvendte tekster i innholdsanalysen</i>	27
<i>Tabell 3. Koding</i>	99

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn for valg av tema

I 2015 økte ankomsten av flyktninger til Norge og Europa stod muligens overfor den største ankomsten siden andre verdenskrig (SSB, 2016). Som følge av dette har Norge i perioden 2015-2017 vært gjennom omfattende endringer i asyl- og innvandringspolitikken; flere av innstrammingene har blitt vedtatt utenfor ordinære politiske prosedyrer for å håndtere ankomsten. Disse innstrammingene skapte på kort tid debatt i media, spesielt vedrørende håndteringen av enslige mindreårige asylsøkere, som henholdsvis står for en tredjedel av de som søkte asyl i 2015 (Utlendingsdirektoratet, 2015).

Når det gjelder sentrale politiske spørsmål har mediene samlet sett stor påvirkningskraft for hva samfunnsborgere retter sin oppmerksomhet mot. I forbindelse med dette har asyldebatten blitt satt på den offentlige dagsordenen. Media har skapt mye oppmerksomhet og fokusert på situasjonen til enslige mindreårige asylsøkere, også kalt *oktoberbarna*. Oktoberbarna er afghanske asylbarn som kom til Norge som enslige mindreårige asylsøkere og fikk midlertidig opphold frem til fylte 18 år. Høsten 2016 ble det bestemt at en betydelig større andel av disse asylbarna skulle tvangsreturneres til Afghanistan, til tross for at sikkerhetssituasjonen i landet var usikkert.

Både hjelpeorganisasjoner, politiske aktører og samfunnsborgere har engasjert seg i debatten; diskurser fra politiske aktører og interesseorganisasjoner har fått plass på dagsordenen. På den ene siden har politiske aktører på ulike måter konstruert enslige mindreårige asylsøkere til å være en trussel for samfunnet. På den andre siden har mye av debatten i mediene også omhandlet hvilke konsekvenser myndighetenes håndtering har for oktoberbarna. Dette har vekket en medmenneskelighet hos ulike samfunnsaktører, som på et tidspunkt fikk en avgjørende stemme i debatten.

Konseptet *sikkerhetisering*¹ fra Københavnskolen er et viktig moment for asyldebatten som har pågått i mediene. Problemer som er *sikkerhetisert* kan forstås som eksistensielle trusler som krever ekstraordinære beredskapstiltak. Politiske aktører legitimerer handlinger som

---

¹ Opprinnelig "securitization", men vi vil gjennom hele oppgaven bruke det norske ordet

normalt sett er utover den normale grensen av politiske prosedyrer (Buzan, Wæver, de Wilde, 1998). Derav, er sikkerhetisering en prosess der et problem blir utgitt som et sikkerhetsproblem som må behandles snarest og er merket som «truende» eller «alarmerende» av *sikkerhetiseringsaktøren*. Trusselen er ikke bare «der ute» og den er ikke nødvendigvis et sikkerhetsproblem, men den presenteres slik av politiske aktører gjennom en retorisk struktur, en *talehandling*². Denne talehandlingen kan bli identifisert som en sosial konstruksjon av frykt og en spredning av fare (Buzan et.al, 1998).

Hensikten med oppgaven er å anvende *sikkerhetiseringsteori* for å finne ut om enslige mindreårige kan være en del av en sikkerhetiseringsprosess og hvordan de via talehandlinger fra politiske aktører blir konstruert som en eksistensiell trussel. Mediateori har vi benyttet for å undersøke hvordan talehandlingen forekommer i nettavisene. Vi har også benyttet oss av risikobegrepet og risikopersepsjon for å få en bedre forståelse for hvordan den sosiale konstruksjonen av enslige mindreårige asylsøkere vinkles mot å være en risiko for verdier i samfunnet som mennesker verdsetter, og hvordan dette kan forme virkelighetsoppfatningen til samfunnsborgere.

1.2 Problemstilling

På bakgrunn av det overnevnte har vi formulert følgende problemstilling:

På hvilken måte kan debatten i norske nettaviser om enslige mindreårige asylsøkere anses som en sikkerhetiseringsprosess?

Oppgaven trekker ikke presise slutninger om at enslige mindreårige asylsøkere er en del av en sikkerhetiseringsprosess. Den har heller som mål å belyse i hvilken grad dette kan forekomme ved å analysere talehandlingen blant politiske aktører i Norge og hvordan nettaviser presenterer talehandlingen i sine nyhetsartikler.

1.3 Avgrensninger

---

² Opprinnelig “speech-act”, men vi vil gjennom hele oppgaven bruke det norske ordet “talehandling”

1.3.1 Aviser

For å finne svar på vår problemstilling har vi benyttet oss av nyhetsartikler fra tre ulike norske nettaviser: Verdens Gang (VG), Dagens Næringsliv (DN) og Klassekampen (KK). Bakgrunnen for dette valget er at de tre avisene representerer henholdsvis ulikt publiseringsmateriale og kan dermed bidra med ulike aspekter i debatten om enslige mindreårige flyktninger. VG og DN er to av avisene i Norge med høyest lesertall, mens KK er en venstrevridd avis med størst lesertall på papiravis³. Papirutgaven til KK var også tilgjengelig for lesing på nett, dermed valgte vi å fokusere på nettversjonen.

1.3.2 Tidslinje

I denne avhandlingen har vi valgt å avgrense oss til tidsperioden 2015- 2017. I dette tidsrommet ble det foretatt en del endringer i diverse lover og forskrifter knyttet til asyl- og innvandringspolitikken i Norge, noe som førte til stor debatt mellom ulike aktører i samfunnet.

Innledningsvis har vi har valgt å gi en kort presentasjon av de viktigste endringene i norsk asyl- og innvandringspolitikk i tidsperioden 2015-2017. Dette blir presentert i form av hendelsesforløp i figur 1.

---

³ Statistikk lesertall for VG, DN og KK. Hentet fra:
<http://www.medienorge.uib.no/statistikk/medium/avis/253>

2015	<ul style="list-style-type: none"> • Prop. 16 L (2015-2016) - Endringer i utlendingsloven (innstramminger I): 13.november foreslo regjeringen endringer i utlendingsloven. Foreslaget er å få instruksjonsadgang til UNE, på samme måte som de har overfor UDI. • Asylforlik: 19.november ble det vedtatt en politisk avtale mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig folkeparti, Senterpartiet og Venstre med tiltak for å møte ankomsten av flyktninger. Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne var ikke med på forliket. • Høring - Endringer i utlendingslovgivningen (innstramminger II): 29.desember ble det sendt ut høringsdokument av daværende innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug. Notatet skulle bygge på asylforliket. Den besto av på 150 sider med forslag til endringer av lover og forskrifter for å begrense ankomsten av flyktninger til Norge.
2016	<ul style="list-style-type: none"> • GI-04/2016 - Instruks om tilbakekall av flyktningstatus og oppholdstillatelse når beskyttelsesbehovet er bortfalt, jf. utlendingsloven §37. Første ledd bokstav e og f.: 31.mars ble instruksen sendt til UDI og UNE. Den redegjør for når UDI kan tilbakekalle flyktningstatus og oppholdstillatelse når det ikke lenger er behov for beskyttelse. Instruksen har sin bakgrunn i asylforliket (Justis- og beredskapsdepartementet, 2016). • Prop. 90 L (2015-2016) - Endringer i utlendingsloven (innstramminger II): 5.april ble proposisjon 90 L vedtatt på bakgrunn av høringsdokumentet. De tre viktigste forslagene var: innføring av rimelighetsvilkåret, innstramminger i familiegjening, og midlertidig oppholdstillatelse til enslige mindreårige frem til fylt 18 år (Justis- og beredskapsdepartementet, 2016). • Oppheving av rimelighetsvilkåret i internflyktvurdering: 1.oktober ble det vedtatt å fjerne rikelighetsvilkåret.Enslige mindreårige asylsøkere får kun opphold til fylte 18 år. Hvis de ikke har beskyttelsesbehov, blir de returnert til hjemland hvor deres status blir endret til internflyktninger (Stortinget, 2016).
2017	<ul style="list-style-type: none"> • GI-02/2017 - Instruks om praktisering av utleningsloven §38, jf. utlendingsforskriften § 8-8 enslige, mindreårige asylsøkere mellom 16 og 18 år som kan henvises til internflykt: 29.mars ble denne instruksen innført. Den inneholdt retningslinjer for når enslige, mindreårige asylsøkere mellom 16 og 18 år kan henvises til internflykt, skal få ordinær oppholdstillatelse og når de skal få midlertidig oppholdstillatelse (Justis- og beredskapsdepartementet, 2017). • Representantforslag: 24.oktober kom det et forslag fra SV, MDG og Rødt om midlertidig stans i uttransportering av asylsøkere til Afghanistan frem til et uavhengig ekspertutvalg har gjennomført en vurdering av regelverket og praksisen (Stortinget, 2017). • Representantforslag: 07.november ble det foreslått en umiddelbar stans i all retur til Afghanistan frem til Stortinget hadde behandlet representantforslaget 24.oktober 2017 (Stortinget, 2017). • Returstans: 14.november ville Arbeiderpartiet at oktoberbarna som hadde blitt henvist til retur og internflykt i hjemlandet etter oppheving av rimelighetsvilkåret, skulle få sakene sine behandlet på nytt i henhold til nye sårbarhetskriterier. De skulle ikke returneres før de hadde fått ny saksbehandling (Stortinget, 2017).

Figur 1. Hendelsesforløp

1.4 Begrepsavklaring

Tvangsretur

Tvangsretur er en form for uttransportering av utlendinger. Det gjelder vedkommende som ikke forholder seg til pålegg om å forlate landet innenfor satt tidsfrist. I forbindelse med vår oppgave blir tvangsretur benyttet om enslige mindreårige som har fått pålegg om tidsbegrenset opphold frem til de fyller 18 år og må ut av landet (Justis- og beredskapsdepartement, 2017).

Internflukt

Internflukt vil si at man har flyktningstatus som internflyktning og kan få beskyttelse andre steder i hjemlandet hvor det er trygt. I henhold til utlendingsloven har ikke flyktinger rett på internasjonalt opphold dersom det er mulighet for at vedkommende kan henvises til internflukt i eget hjemland. Det forutsettes at sikkerhetssituasjonen ikke er urimelig (Utlendingsnemnda, 2012).

Rimelighetsvilkåret

Før måtte retursituasjonen for internflukt i hjemlandet vurderes som rimelig dersom asylsøkere skulle bli henvist til retur. Dersom dette ikke var tilfellet hadde de krav på beskyttelse og opphold i Norge. 1.oktober 2016 ble rimelighetsvilkåret fjernet noe som førte til at enslige mindreårige asylsøkere som tidligere fikk oppholdstillatelse, nå ble henvist til internflukt i hjemlandet (Justis- og beredskapsdepartement, 2015-2016.s.47).

Midlertidig opphold

UDI definerer midlertidig opphold som

En oppholdstillatelse som er gyldig i en begrenset periode, for eksempel ett eller tre år. Alle som får en oppholdstillatelse i Norge, vil først få en midlertidig oppholdstillatelse, som har en utløpsdato. Først etter tre år i Norge er det mulig å søke om en permanent oppholdstillatelse, som er gyldig på ubestemt tid

(Utlendingsdirektoratet, u.å.)

Midlertidig opphold er et begrep som blir gjennomgående brukt i asyldebatten i tidsperioden 2015-2017.

2.0 Teoretisk tilnærming

I følgende kapittel skal vi presentere hva vi har valgt ut som relevant teori for å besvare oppgavens problemstilling. Vi vil aller først gi en oversikt over de ulike elementene i sikkerhetiseringsteori før vi beveger oss mot medieteorie. Medieteorie anses som et viktig supplement for å besvare på problemstillingen, da slik teori vil kunne belyse hvordan sikkerhetiseringsprosessen kan foregå i nettavisene. Helt til slutt vil vi gi en beskrivelse av risikobegrepet og risikopersepsjon.

2.1 Sikkerhetisering

Sikkerhetiseringskonseptet ble opprinnelig utarbeidet av Ole Wæver og videre systematisk utarbeidet av Københavnskolen, som inkluderer Ole Wæver selv, Barry Buzan og Jaap de Wilde. Etter den kalde krigen vokste det frem ulike refleksjoner rundt sikkerhetskonseptet; et tradisjonelt perspektiv er basert på stats-sentrisme i sikkerhetsspørsmål og potensielle trusler som er av betydning for staten. Andre teoretikere forsøkte å inkludere trusler som påvirket individer istedenfor stater. I et forsøk på å utvide sikkerhetskonseptet, foreslår Københavnskolen å inkludere trusler som er av ikke-militær art. De holder et sosialkonstruktivistisk syn og undersøker hvordan visse problemer kan bli vinklet til sikkerhetsmessige saksfelt og hvordan bestemte verdier i samfunnet blir ansett som nødvendige å beskytte fra eksterne trusler. Denne sosialkonstruktivistiske tilnærmingen prøver å utvide sikkerhetsparadigmen og dermed utfordrer den militære- og statsentrerte oppfatningen i konseptualiseringen av sikkerhet til å inkludere økonomisk, kulturell og samfunnsmessige problemer som kan relateres til sikkerhet (Buzan et al., 1998).

Københavnskolen hevder at ethvert offentlig problem i teorien kan lokaliseres på spekteret som spenner fra *ikke-politisert* (staten gjør ikke noe med problemet og er heller ikke på noen måte gjort til et spørsmål om offentlig debatt), gjennom *politisert* (spørsmålet er en del av offentlig politikk som krever myndighetsbeslutning og normal politisk prosedyre), til *sikkerhetisert*: problemet presenteres som “eksistensielle trusler som krever ekstraordinære midler og legitimerer handlinger som normalt sett er utenfor rammen av politiske prosedyrer”

(Buzan et al., 1998, s.23-24). Med andre ord kan sikkerhetisering anses som en mer radikal versjon av politisering; det er en prosess som er med på å gjøre et problem til et “sikkerhetsproblem”, der nødtiltak og prosedyrer blir nødvendige virkemidler for å håndtere problemet. Dette kan forstås som at den politiske logikken i å evaluere sikkerhetsproblemer, forvandles fra en normaltilstand til unntakstilstand, ikke nødvendigvis fordi det er en reell trussel “der ute”, men fordi problemet blir konstruert og presentert slik (Buzan et al., 1998).

I den politiske debatten blir noen sikkerhetsdiskurser presentert for å være viktigere enn andre og dermed ha absolutt prioritet. Slike diskurser blir lagt frem av *sikkerhetiseringsaktører*, som kan være en gruppe med politiske ledere eller en regjering. Disse aktørene konstruerer sikkerhetsproblemer eller eksistensielle trusler gjennom en *talehandling* som ifølge Buzan et al. (1998) inneholder en *retorisk struktur* med tre kriterier

- (1) Sikkerhetiseringsaktøren konstruerer en trussel og deretter definerer den som en eksistensiell trussel for et referanseobjekt (som tradisjonelt sett kan være sikkerheten til staten, samfunnet, nasjonen eller/og identitet)
- (2) Sikkerhetiseringsaktøren hevder en rett til å håndtere problemet ved hjelp av ekstraordinære midler for å bryte de etablerte politiske reglene,
- (3) Sikkerhetiseringsaktørene må overbevise publikum om at disse ekstraordinære tiltakene er legitime for å motvirke trusselen mot referanseobjektet.

Talehandling har sin tradisjon innen lingvistikk; ved å snakke i en viss kontekst, utføres det forskjellige handlinger; “by saying something, something is done” (Buzan et al., 1998, s. 26). Det sentrale er at det ikke er selve ytringen av ordet “sikkerhet” som er en sikkerhetisering, men hvordan en bestemt sak kan bli sosialt konstruert som en trussel. Sikkerhet i den forstand er dermed ikke av materielt og objektiv tilstand, men sosialt konstruert av aktører i maktposisjoner. Sikkerhetisering kan videre anses som vellykket når publikumet som lytter til talehandlingen aksepterer at det finnes en eksistensiell trussel mot en delt verdi i samfunnet, og at de ekstraordinære tiltakene tatt i bruk er legitime for å motvirke trusselen. Det kan dermed antas at den retoriske strukturen oppnår en tilstrekkelig effekt når et relevant publikum aksepterer brudd på regler som ellers måtte adlydes og det etableres en intersubjektiv forståelse av trusselen. Hvis publikum ikke aksepterer talehandlingen, er det kun et *sikkerhetiseringsforsøk* som er generert. I henhold til oppgavens problemstilling, har en

slik retorisk struktur vært av relevans å gå dypere inn på for å undersøke hvordan enslige mindreårige asylsøkere blir konstruert som en trussel av politiske aktører i regjeringen. Relevant publikum i vår oppgave vil være ulike samfunnsaktører som også har tatt del i debatten i perioden 2015-2017. Om det ikke forekommer aksept fra relevante samfunnsaktører og de utfordrer i dette tilfelle talehandlingen til regjeringen og andre interessenter med samme retoriske struktur, kan ikke sikkerhetiseringsprosessen anses som vellykket.

Det motsatte av sikkerhetisering er *de-sikkerhetisering*. Buzan et al. (1998) påpeker at de ikke tror på mentaliteten om at ”dess mer sikkerhet, dess bedre er det” (s.29). Idealet er at politikk skal kunne utfolde seg i henhold til normale prosedyrer uten at det skal forekomme en forhøyelse av bestemte trusler og dermed ty til ekstraordinære tiltak for å håndtere det. Derfor er de-sikkerhetisering det optimale i lengden; Problemer skal kunne flyttes fra anses som en trusler og bevege seg over til å håndteres innenfor normale politiske prosedyrer.

Selv om sikkerhetiseringsteori har vært innflytelsesrik og blitt mye brukt i empirisk forskning, har den også de siste tiårene blitt kritisert fra flere hold. Flere bidrag understreker svakheter ved ulike elementer av teorien, eksempelvis fokuset Københavnskolen tilegner selve talehandlingen. Blant annet argumenterer Balzacq (2005) for at talehandlingens tilnærming til sikkerhetsspørsmål ikke er helt hensiktsmessig i praksis; det må tas flere faktorer i betraktning enn det Københavnskolen har definert. For at en sikkerhetisering skal være vellykket er aksept fra publikum mye viktigere enn selve uttalelsene fra sikkerhetiseringsaktørene. I tillegg er miljøet, konteksten den foregår i og maktrelasjonene mellom lytter og taler av relevans.

Et annet interessant bidrag er fra Holger Stritzel (2007). Han hevder at Københavnskolen ikke tar tilstrekkelig i betraktning relasjonen mellom talehandling, sikkerhetiseringsaktørene og publikum. I artikkelen blir det presentert en revidert versjon av sikkerhetisering i form av en tredimensjonalitet: samhandlingen mellom tekst, kontekst og posisjonell makt hos aktøren. Stritzel (2007) argumenterer for at talehandling ikke bare er selve uttalelsene, men også symbolsk språk og lyder. Essensen i tekster er også alltid en del av en bredere diskurs og kontekst, i tillegg kan relevante aktører inneha ulike maktposisjoner innenfor en sosial sfære for å påvirke kollektive meningskonstruksjoner.

Sikkerhetiseringsteori har ikke spesifikt hatt oppmerksomhet mot media og på hvilken måte medier kan være relevante i samspillet mellom sikkerhetiseringsaktør, talehandling og publikums aksept. Siden vår problemstilling søker å belyse på hvilken måte debatten om enslige mindreårige i nettaviser kan anses som en sikkerhetiseringsprosess, vil derfor medieteorier også være relevant å se nærmere på.

2.3 Media

Haugseth (2013) beskriver media som “alle kanaler for å formidle et innhold” (s.20). Man skiller mellom personlige medier og massemedier. Førstnevnte muliggjør en-til-en-kommunikasjon, mens sistnevnte gir anledning til en-til-mange-kommunikasjon. Massemedier i dagens samfunn er eksempelvis aviser, TV og radio. Utviklingen av Internett har åpnet for mange-til-mange-kommunikasjon og blitt en fleksibel arena som er lett tilgjengelig (Schwebs & Østbye 2013). Gjennom for eksempel nettaviser når politiske aktører ut til store mengder publikum. De fleste aviser legger ut nyheter på sosiale medier og folk leser nettavisene via innlegg på Facebook. Sikkerhetiseringsaktører bruker også sosiale medier til å nå ut med sitt budskap.

Nyhetsmedier har viktige samfunnsroller som informasjonsformidlere og samfunnskritikere, og betegnes derfor som “den fjerde statsmakt” eller samfunnets “vaktbikkje”. Dette innebærer at pressen gjennom sin rolle som samfunnsobservatør skal avdekke kritikkverdige forhold og maktmisbruk. Pressen skal bidra med å danne arena for åpen og fri samfunnsdebatt, hvor ulike synspunkter kommer til syne. I tillegg er de ansvarlige for å publisere viktig informasjon til offentligheten (Allern, 1996). Nettaviser er en arena der offentlige diskurser blir presentert og ulike interesser kan komme til syne, dermed var det av relevans å undersøke hvordan talehandlingen til sikkerhetiseringsaktører utspilte seg her og eventuelt hvilke andre samfunnsaktører som ble inkludert i debatten. Den politiske kommunikasjonen som blir utspilt i mediene påpeker Ihlen et al. (2015) kan oppsummeres som følgende: “Politikk handler om styringen av samfunnet, samarbeid og konflikt, verdier og interesser. All symbolbruk og alle forsøk på påvirkning i denne forbindelsen kaller vi politisk kommunikasjon” (s.13). Under politiske prosesser forutsettes det politisk kommunikasjon mellom politiske aktører og samfunnsborgere. Borgeres holdninger og atferd til samfunnsdebatter formes av slik kommunikasjon. Ved politisk kommunikasjon er

maktdimensjonen i politikken sentral da det fremmes visse verdier og interesser fremfor andre. Nettaviser kan bistå som en viktig arena for å fremme ulike aktørers meninger og verdier.

2.3.1 Dagsordenfunksjonen og “framing”

Media har ikke kapasitet til å publisere alle nyheter, derfor må de sile ut og prioritere enkelte saker fremfor andre. Hva de velger å publisere av innhold har en avgjørende effekt på hvilke temaer som inngår i samfunnsdebatten; de sakene som er sentralt i mediene er det samfunnsborgere er mest opptatt av og snakker om i daglig samtale (Ihlen et al., 2015). Disse rammene former hvordan publikum fortolker budskapet; de former nødvendigvis ikke våre meninger, men har innflytelse på hva vi skal mene noe om (Allern, 2001).

Tidlig i 1970-årene ble teorien om dagsordenfunksjon utviklet av Maxwell McCombs og Donald Shaw. De hevder at media påvirker viktigheten av ulike temaer og spiller en sentral rolle i formingen av den politiske virkeligheten. Leserne eller publikum får ikke bare informasjon om et gitt problem, men også viktigheten som er tilegnet problemet (McCombs & Shaw, 1972). Dette kan forstås som at mediene har makt til å bestemme hva som havner på dagsorden og i den offentlige debatten. Lesernes holdninger blir ikke bare påvirket av hvilke saker som prioriteres og havner på dagsordenen, men også *hvordan* de blir presentert. Dette kalles for *framing* og anses ofte som komplementerende til teorien om dagsordenfunksjon. I følge Entman (1993) betyr framing tolkningsramme; når media skal legge frem en sak fokuserer de på aspekter ved informasjonen og gjør den synlig, meningsfull og forståelig for leserne. Informasjonen blir tatt inn i en spesifikk kontekst og presentert visuelt i form av oppsiktsvekkende bildebruk eller tekst. Hvordan denne informasjonen blir presentert kan påvirke lesernes holdninger, verdier og emosjoner knyttet til den bestemte saken. På denne måten kan også presentasjonen og vinklingen endre oppfatningen av et problem. I tråd med dette, er det relevant for vår oppgave å se nærmere på hvor ofte debatten om enslige mindreårige asylsøkere har kommet på dagsorden og hvordan den har blitt presentert.

2.4 Risiko

Engen et al. (2016) presenterer to ulike kunnskapssyn på risiko. De skiller mellom et *realistisk* og *konstruktivistisk* syn. I førstnevnte foretar man beregninger for å tallfeste sannsynlighet for at en hendelse kan oppstå og mulige konsekvenser det kan gi. I dette kunnskapssynet defineres risiko som “produkt av sannsynlighet og konsekvens” (s.78). Et konstruktivistisk kunnskapssyn forklarer risiko som noe enkeltindivider forstår, tolker og opplever. Knyttet til vår oppgave antar vi at politiske aktører ved å konstruere enslige mindreårige asylsøkere som en trussel, bidrar til at publikum vurderer ankomsten av dem som en fremtidig risiko.

De to ulike kunnskapssynene presentert ovenfor definerer risiko på ulike måter. I og med at vi fokuserer på et konstruktivistisk kunnskapssyn i oppgaven, har vi valgt å anvende Aven og Renn (2010) sin definisjon på risiko. De definerer risiko på følgende måte: “risiko referer til usikkerheten om og alvorligheten av konsekvenser (eller resultat) av en aktivitet med hensyn til noe mennesker verdsetter” (s.3). Det at risiko også omhandler noe mennesker verdsetter, betyr at man må se på usikkerheten utover tall. Ved å inkorporere denne konstruktivistiske definisjonen av risiko, kan det tenkes at politiske aktører i sikkerhetsdiskurser omtaler enslige mindreårige asylsøkere som en trussel for noe vi mennesker verdsetter i Norge, eksempelvis velferdsstaten.

Aven og Renn (2010) har kategorisert ulike former for risiko; de skiller mellom lineære, komplekse, usikre og tvetydige risikoer. Vi har valgt å se nærmere på *usikre* og *tvetydige* risikoer da vi kan trekke linjer mellom disse formene for risiko og den økende ankomsten av enslige mindreårige asylsøkere. Usikre risikoer referer til vanskeligheten med å forutse forekomsten av en hendelse og/eller dens konsekvenser basert på mangel av kunnskap og data. Hvilke konsekvenser ankomsten av enslige mindreårige asylsøkere kan ha for samfunnet, kan være usikre, da det er vanskelig å forutse fremtidige tall på hvor mange som ankommer. *Tvetydige risikoer* gjenspeiler våre tanker rundt, meninger om og vurderinger av risikoer. Fokuset ligger ikke bare på uenighetene knyttet til bruk av metode, målinger og sammenhenger, men hvilke betydninger risikoer generelt betyr for samfunnet, helse og miljø. Det skilles derfor mellom fortolkende og normativ tvetydighet, der førstnevnte referer til uenigheter rundt anvendelse av metoder for å kartlegge årsak-virkning av risiko. Sistnevnte, normativ tvetydighet er uenighet om hvilke verdier som en ønsker å beskytte (Aven & Renn,

2010). Eksempelvis, kan det være uenigheter knyttet til hvilke konsekvenser ankomsten av enslige mindreårige asylsøkere kan ha for bestemte verdier i samfunnet.

2.4.1 Risikopersepsjon

Hvilke verdier man velger å ivareta avhenger av menneskers virkelighetsforståelse. Aven og Renn (2010) beskriver risikopersepsjon som enkeltindividers egne vurderinger og oppfattelser av risiko. Dette mener de kan bli påvirket av foreliggende fakta, vitenskapelige risikovurderinger, personlige verdier og preferanser og frykt faktorer. Slovic (1987) hevder det er sammenheng mellom hvordan mennesker forholder seg til og aksepterer risiko, og hvordan de opplever risiko. Med det mener han at risiko blir formet av sosiale og kulturelle faktorer, altså påvirkning fra venner, familie og offentlige personer i samfunnet.

Videre forklarer Slovic (1987) at risiko har forskjellig betydning for ulike mennesker, eksempelvis vil risiko ha en annen betydning for eksperter enn det vil ha for lekfolk. Sistnevnte mener han vil dømme og akseptere risiko ut fra blant annet katastrofepotensial og kjennskap. Deres kjennskap til risiko vil hentes fra nyhetsmedier som dokumenterer hendelser rundt i verden. Ut i fra dette, kan det hevdes at media gjennom informasjonsformidling også er med på å forme enkeltindividers risikopersepsjon. Samtidig kan menneskers fortolkning av risiko også bli påvirket av en rekke andre forhold. Blant annet kan usikkerhet knyttet til risikoen være av stor betydning da nye risikoer mennesker ikke er kjent med fra før, kan skape frykt hos mennesket. Grunnlaget for denne frykten kan være usikkerhet knyttet til hvilke konsekvenser slike risikoer kan ha. Dette kan knyttes til det Slovic (1987) omtaler som “dread risk”: risikoer som folk har en forakt for. Dette kan være basert på følelser som mangel på kontroll, fatale konsekvenser og stor frykt. Dess høyere fare forbundet med en bestemt risiko, jo flere vil vurdere den oppfattede risikoen som større og ønske en reduksjon.

Det er relevant å se på risikoteori og teori om risikopersepsjon for å kunne vurdere hvorvidt budskapet i debatten om enslige mindreårige asylsøkere formidler en risiko knyttet til dem. Hvordan debatten blir vinklet av media og hvordan politiske aktører konstruerer enslige mindreårige asylsøkere som en trussel, *kan* ha en effekt på menneskers risikooppfattelse og hvorvidt de anser det som noe ukjent, ukontrollerbart og som en trussel for noe de verdsetter.

3.0 Metode

Halvorsen (2008) beskriver metode som “læren om de verktøy en kan benytte for å samle informasjon”(s. 20). Ved å bruke ulike metoder på en systematisk måte, kan vi undersøke virkeligheten og oppdage nye funn på ulike fenomener. Slike metoder hjelper oss å fremskaffe kunnskap som er av relevans for oppgavens problemstilling (Halvorsen, 2008). Hvilken metode man velger å anvende avhenger også av oppgavens problemstilling. Grønmo (2004) presiserer at en problemstilling skal være “retningsgivende og styrende for opplegget og gjennomføringen av undersøkelsen” (s.76). På bakgrunn av dette er våre metodiske valg av stor betydning for å få ny innsikt og ytterligere forståelse av det fenomenet vi ønsker å undersøke. Vårt formål er å besvare følgende problemstilling: *På hvilken måte kan debatten i norske nettaviser om enslige mindreårige asylsøkere anses som en sikkerhetsiseringsprosess?*

I en kvantitativ tilnærming fokuseres det primært på talldata, mens kvalitativ går i dybden og fremhever mening og prosesser i lys av konteksten de inngår i (Thagaard, 2013). Problemstillingen kan besvares både med en kvalitativ og kvantitativ metode, men vi anså en kvalitativ tilnærming som mer relevant da vi ønsket å utforske hvordan politiske aktører omtaler enslige mindreårige asylsøkere og hvordan de konstruerer dem som en eksistensiell trussel og risiko. Her var det relevant å gå dypere inn på hvordan denne prosessen foregår ved å undersøke hvordan talehandlingen utspiller seg i nettaviser. Vi antok at det var flere faktorer som spilte inn i selve konstruksjonen av enslige mindreårige asylsøkere som en eksistensiell trussel, eksempelvis at det kan true noe mennesker verdsetter i samfunnet, en spesiell verdi. Ved å analysere ord i artiklene, ville vi med en kvalitativ tilnærming få en større forståelse av sikkerhetsiseringsprosessen og hvordan talehandlingen til de politiske aktørene kan tolkes i konteksten prosessen foregår i.

3.1 Forskningsdesign

Blakie (2010) definerer forskningsdesign som “et teknisk dokument som er utviklet av en eller flere forskere, og brukes av dem som veiledning eller plan for gjennomføring av et forskningsprosjekt” (s.13). Dette dokumentet skal inneholde alle valg som tas underveis i forskningsprosjektet og fungerer som veiledning for gjennomføring av oppgaven. Han skiller mellom ulike typer forskningsdesign; beskrivende, forklarende og utforskende (s.70). Til denne oppgaven har vi valgt å anvende en utforskende tilnærming. En tar i bruk utforskende tilnærming når det er lite kunnskap knyttet til tema som undersøkes eller sammenhengen der forskningen utføres (Blakie, 2010). Det kan eksempelvis gjelde når tema kanskje ikke er blitt undersøkt før, eller aldri blitt undersøkt i den spesifikke sammenhengen.

I henhold til vår oppgave finnes det foreliggende studier der sikkerhetiseringsteori har blitt benyttet i ulike sammenhenger. Eksempelvis er det forskning som besvarer hvordan sikkerhetsimplikasjoner av klimaendringer har blitt fremhevet i media, hovedsakelig nyhetsartikler i nettaviser i en periode over 15 år i 9 ulike land (Schäfer, Scheffran, Penniket, 2016). Et annet studie viser hvordan “krigen mot terror” har blitt skildret i tre ulike amerikanske aviser i perioden 2001 til 2006 (Vultee, 2010).

Selv om det er noe forskning på hvordan sikkerhetisering fremkommer i mediedekningen av ulike sosiale fenomen, har vi ikke funnet noe forskning som undersøker hvordan enslige mindreårige asylsøkere kan anses som en del av en sikkerhetiseringsprosess i nettaviser. Det finnes heller ikke noe forskning som kobler sikkerhetiseringsteori opp mot risikoteori og risikopersepsjon. På bakgrunn av dette kan en utforskende tilnærming være relevant til denne oppgaven for å få en helhetlig forståelse av hvordan debatten om enslige mindreårige kan anses som en sikkerhetiseringprosess i nettaviser.

3.2 Kvalitativ innholdsanalyse

Grønmo (2004) beskriver kvalitativ innholdsanalyse som “systematisk gjennomgang av dokumenter med sikte på kategorisering av innholdet og registrering av data som er relevante for problemstillingen i den aktuelle studien” (s.175). Vi har valgt å anvende kvalitativ diskursanalyse i vår oppgave. Det er en form for kvalitativ innholdsanalyse hvor man analyserer skriftlige tekster eksempelvis fra aviser. Hensikten med de utvalgte tekstene en analyserer er at de skal “belyse samfunnsfenomener” (Halvorsen, 2008, s.213-214). Ulike dokumenter blir undersøkt for å finne relevant datamateriale som grunnlag for fenomenene som skal forskes på; det foretas en bearbeiding av innhold der man velger ut utsagn fra teksten (Grønmo, 2004). I analysen søker man å forstå hva det er teksten legger frem; “knytte det tekstene fremstiller, til ordskifter” (Halvorsen, 2008, s. 214). For eksempel kan en undersøke hvilken tolkning av virkeligheten blir fremstilt, hvem som har taletid, hvilken motivasjon og målsetting ligger til grunn for deres uttalelser, og hvem de ønsker å nå ut til (Halvorsen, 2008).

I neste omgang foretas en sortering og bearbeiding av innsamlet data. Den mest vanlige fremgangsmåten for dette er koding. Hensikten er å finne typiske mønstre i datainnsamlingen, dermed blir koding en betydningsfull måte for å få en oversikt av innholdet i teksten. Koding går ut på å “finne ett eller noen få stikkord som kan beskrive eller karakterisere et større utsnitt av teksten” (Grønmo, 2004, s. 266-267). Videre kan koding deles inn i deskriptive, fortolkende eller forklarende. *Deskriptive* koder beskriver karakteristikker ved det faktiske innholdet i teksten. *Fortolkende* koder viser til forskerens fortolkning eller oppfattelse av innholdet, mens *forklarende* koder karakteriserer forskerens egen forklaring av forhold omtalt i teksten (Grønmo, 2004). I henhold til oppgavens problemstilling har vi forsøkt å kode i sammenheng med vår kontekstuelle forståelse av teksten, dermed kan vi si at vi har anvendt fortolkende koding. Videre søker man å finne mønstre og sammenhenger mellom kodene for å klassifisere kodene i ulike kategorier. Å lage en oversiktlig tabell over dette kan svare seg for å opprettholde systematikken i dataene (Grønmo, 2004).

Grønmo (2004) hevder at en utfordring ved kvalitativ innholdsanalyse kan være at ståstedet til forskeren kan påvirke tolkning og utvelgning av tekst, slik at de relevante utsagn blir utelatt fordi det ikke passer med tilnærmingen som forskeren har. Imidlertid kan også et problem være at det skjer en feiltolkning av tekstinnholdet; forskeren sin forståelse og tolkning av

teksten kan bli påvirket av at den kildekritiske og kontekstuelle forståelsen er begrenset. Det igjen kan gjør at man ikke tar god nok vurdering av representativitet og betydning av teksten. På bakgrunn av at det ikke foreligger noe forskning om sikkerhetisering av enslige mindreårige og vårt engasjement for asyldebatten, valgte vi å utforske dette nærmere. Ut fra det Grønmo (2004) beskriver om forskeren sin forståelse og ståsted, kan vi tenke oss at vårt ståsted når det gjelder asyldebatten kan ha en innvirkning på våre kildekritiske forutsetninger, samt hvordan vi tolker og forstår de utvalgte tekst bidragene til oppgaven. Samtidig antar vi også at det kan være utfordrende å opprettholde en nøytral og objektiv rolle som forsker; legge vekk holdninger og meninger som er dannet av forforståelsen når vi gjennomfører analysen. Som Grønmo (2004) påpeker, kan dette resultere i feiltolkning eller at vi søker etter bekreftelse for våre foreliggende holdninger og meninger, og dermed lett kan glemme å lete etter nye perspektiver/aspekter ved temaet.

3.2.1 Innsamling av datamateriale

Den viktigste forberedelsen før en datainnsamling er å definere hva man skal fokusere på. Herunder skal man avklare hvilke tema man skal vektlegge og hvilke typer tekster det er relevant å fokusere på (Grønmo, 2004). Videre er det høyst viktig å foreta både kontekstuelle og kildekritiske vurderinger av de tekstene en velger å benytte seg av. Herunder peker Grønmo (2004) på fire viktige vurderinger; tilgjengelighet, relevans, autenticitet og troverdighet.

Før vi startet innsamling av datamateriale ble vi enige om å avgrense til å fokusere på debatten rundt enslige mindreårige asylsøkere omtalt i nettaviser. Det neste steget gikk ut på å ta en vurdering av hvor det var mulig å finne artikler om enslige mindreårige flyktninger med varierte uttalelser som kunne belyse vår problemstilling. På bakgrunn av dette så vi på nettavisene VG, DN, og KK som mest hensiktsmessig å avgrense til å fokusere på. Vi anså disse nettavisene henholdsvis som et tverrsnittlig utvalg både i lesertall, publiseringsformål og målgrupper. VG er den aller største avisen med flest lesere i Norge, etterfulgt av DN med mer enn halvparten så få lesere og til slutt KK med desidert færrest lesere. For å illustrere dette

hentet vi statistikk (ref. tabell 1) over nettavisenes gjennomsnittlige lesertall per dag fra perioden 2015-2017⁴.

Lesertall	VG	Dagens Næringsliv	Klassekampen
2015:	1 920 000	351 000	31 000
2016:	2 012 000	349 000	31 000
2017:	1 974 000	334 000	39 000

Tabell 1. Lesertall

Det store spranget mellom VG, DN og KK sine lesertall kan ha en sammenheng med i hvilken grad deres nyhetsartikler er tilgjengelig for lesere. VG har i stor grad lett tilgjengelige nettartikler, med unntak av noen få artikler som krever VG+ abonnement. DN og KK derimot har begge betalingsmurer som krever et betalingsgebyr for tilgang på de aller flere av deres nettartikler og kan derfor sies å ha en mer begrenset tilgjengelighet. VG kan antas å være avhengige av leserklikk for å finansiere sin virksomhet, mens DN og KK kan tenkes å være avhengige av inntekter fra abonnemeter for å finansiere sin virksomhet. Dette kan forstås som påvirkningsfaktorer som vil ha en betydning for lesertall og hvor mange samfunnsborgere de ulike nettavisenes nyhetsartikler når ut til. Knyttet til vår analyse av debatten om enslige mindreårige, opplevde vi ikke noen hindringer angående tilgang til relevante artikler for tematikken i VG. På den andre siden så møtte vi på en betalingsmur hvor vi måtte vi betale for tilgang til både DN og KK sine arkiv for nettartikler. Betalt tilgang kan derfor også antas å være grunnen til de store forskjellene i antall lesere nevnt ovenfor i tabellen (ref. tabell 1)

Utover dette kan nettavisene også anses som et tverrsnittlig utvalg henholdsvis på grunn av ulike publiseringsformål og målgrupper. VG går under det store medieselskapet Schibsted sammen med andre store nettaviser; eksempelvis Aftenposten og Bergens Tidene. VG jobber mot å være “Norges fremste leverandør av nyheter, underholdning og nyttestoff gjennom døgnet”, og beskriver at deres daglige mål er å sette dagsorden. Deres målgruppe kan derfor

---

⁴ Statistikk lesertall for VG, DN og KK. Hentet fra:
<http://www.medienorge.uib.no/statistikk/medium/avis/253>

anses som veldig bred og at de jobber proaktivt for å dekke informasjonsbehov for ulike grupper i samfunnet⁵. DNs målgruppe beskrives som personer som har en over gjennomsnittlig høy inntekt og et større pengeforbruk. DN retter derfor deres publiseringsformål etter målgruppens informasjonsbehov omkring næringsliv, økonomi, aksjer, politikk og skatt⁶. Klassekampen anses som en mer venstrevridd avis som har størst oppslutning på papiravis. Deres målgruppe beskrives derfor som lesere som ofte er høyt utdannede og som bruker mye av deres penger og fritid på kulturelle aktiviteter⁷. På bakgrunn av dette anses disse nettavisene å være av betydning for analysen i den forstand at de vil gi oss innblikk i ulike presentasjoner, vinklinger og vektlegging av debatten om enslige mindreårige asylsøkere. Dette bidrar til å få et godt inntrykk av hvem de ulike aktører velger å uttale seg til og hvilke type lesere de ulike avisene mobiliserer til å delta i samfunnsdebatten.

Relevansen til artiklene må også tas i betraktning i utvelgingsprosessen for å unngå bruk av irrelevant informasjon i henhold til oppgavens avgrensninger. Vi foretok en sortering av artiklene ved å bruke utvalgte søkeord for å sikre oss anvendelse av artikler som var mest mulig relevante. Fokuset vårt var å finne relevante bidrag og opprettholde kildekritikk ved å plukke ut søkeordene “enslige mindreårige flyktninger” og “oktoberbarna”. I tillegg avgrenset vi oss til tidsperioden 2015-2017 da det var i dette tidsrommet debatten var på dagsordenen og at flere politiske beslutninger ble vedtatt, spesielt vedrørende enslige mindreårige flyktninger. Denne perioden var dermed best egnet for å forsøke å svare på problemstillingen i denne oppgaven. Vi valgte deretter å avgrense ytterligere ved å fokusere kun på nyhetsartikler og ikke på kronikker, debattinnlegg etc. Før man anvender en tekst i analysen, må vi foreta en vurdering av kildens autenticitet. Som regel er det mer utfordrende å vurdere autenticitet av et dokument, fordi det er usikkerhet knyttet til hvilke aktører som faktisk står bak meningene formulert i dokumentene (Grønmo, 2004). I og med at vi analyserte ordbruken i debatten om enslige mindreårige flyktninger, måtte vi foreta en vurdering om det var selve aktørene som mente noe eller om det var avisen som påstod at aktørene mente noe. Det var også viktig å vurdere troverdigheten av de utvalgte tekstene, altså om vi kunne stole på informasjonen vi fikk gjennom innholdsanalysen. På bakgrunn av dette valgte vi bort kronikker og debattinnlegg da vi så for oss at vi heller ville få mer relevant informasjon via

---

⁵ Beskrivelse av VG. Hentet fra: <https://annonseweb.schibsted.no/nb-no/brands/vg-380>

⁶ Beskrivelse av Dagens Næringsliv. Hentet fra: <http://idn.dn.no/nb-no/audience>

⁷ Beskrivelse av Klassekampen. Hentet fra: <http://annonseweb.klassekampen.no/nb-no/audience>

nyhetsartikler skrevet av journalister som er ansatt i nettavisene. I tillegg vurderte vi informasjonen i artiklene opp mot konteksten den ble satt i. Imidlertid, kunne det fortsatt være fare for at artiklene kunne inneholde feilaktig informasjon, for eksempel kunne noen overskrifter være misvisende i henhold til den faktiske informasjonen i artikkelen, eller at metaforer ble brukt for å fremme visse synspunkter. Som forsker var det viktig å tolke disse metaforene for å forstå konteksten de ble brukt i.

Etter å ha tatt Grønmo's anbefalinger i betraktning i prosessen med innsamling av datamateriale, endte vi opp med følgende antall utvalg av tekster:

Type tekst	Antall tekster
Fra nettavisen VG	56
Fra nettavisen Dagens Næringsliv	27
Fra nettavisen Klassekampen	29

Tabell 2. Oversikt over anvendte tekster i innholdsanalysen

3.2.2 Gjennomføring av analysen

Før vi startet analyseprosessen foretok vi en organisering av innsamlet datamateriale. Vi organiserte avisartiklene i kronologisk rekkefølge etter år, måned og dato slik at det skulle bli lettere få en oversikt over utvikling fra perioden 2015 til 2017. Vi valgte å bruke diskursanalyse; en form for kvalitativ innholdsanalyse som omhandler en analyse av skriftlige tekster av tale, eksempelvis intervjuer, aviser eller tidsskrifter (Halvorsen, 2008). Dette er relevant for vår oppgave siden vi analyserte tekster hentet fra avisartikler. Fokuset i analysen var på talehandlingen til politiske aktører. Vi så på hvilke ord og uttrykk som ble benyttet i perioder før og etter hendelser vedrørende endringer i asyl- og innvandringspolitikken (ref. hendelsesforløp kap. 1.3.2). I tillegg fokuserte vi på hvilke samfunnsaktører som fikk taletid i nettavisene rundt debatten om enslige mindreårige asylsøkere, konteksten i uttalelsene, og hvor ofte ulike ord ble nevnt.

I følge Thagaard (2013) er første steg i en analyseprosess å gjennomføre en kodebasert analyse av innsamlet datamateriale. Å kode innsamlet data innebærer at man markerer utsnitt av data som indikerer til meningsinnholdet i teksten. Hovedpoenget med en slik analyse er at man gjennom å se på ulike ord og begreper i teksten, kan forstå meningsinnholdet i teksten og hvordan det kan fortolkes av lesere. I tråd med dette valgte vi i denne oppgaven å markere ulike ord, uttrykk og sitater fra ulike aktørers talehandling i avisartikler som indikerte en sikkerhetiseringsprosess. For å gjøre meningsinnhold i innsamlet tekster mer tydelig valgte vi å utvikle nøkkelord før selve datainnsamlingen. Nøkkelordene vi valgte var *sikkerhet*, *trussel*, *risiko* og *innstramming*. Grunnen til det var at vi forventet om å finne bruk av disse i samfunnsdebatten knyttet til enslige mindreårige asylsøkere. Vi så for oss at dette ville gjøre arbeidet med å plukke ut relevante bidrag fra artiklene som kunne belyse problemstillingen enklere. Underveis i datainnsamlingen og etter en grundig gjennomgang av innsamlet materiale så vi at samtlige av nøkkelordene vi ikke ble brukt direkte, men at konteksten i avisartiklene kunne relateres til dem. Nøkkelordet "*innstramming*" var det eneste ordet vi så ble nevnt gjennomgående. På bakgrunn av dette, anså vi det som nødvendig med en ny gjennomgang av datamaterialet for å notere oss andre relevante og oppsiktsvekkende ord. Denne gangen markerte vi med farger ulike ord som vi tenkte kunne indikere at enslige mindreårige var en del av en sikkerhetiseringsprosess.

I neste steg i analyseprosessen anbefaler Thagaard (2013) at man kategoriserer de ulike utsnittene av data vi har kodet i forrige trinn. Det innebærer å samle ulike kodeord som viser til samme tema under samme kategori. Vi foretok en slik klassifisering av innsamlet sitater fra ulike aktørers talehandling knyttet til asyldebatten i innsamlet avisartikler. Hensikten med en slik klassifisering var å se hvilke typer aktører som fikk taletid i de ulike nettavisene og hvilke ord som ble brukt av dem. I datamaterialet merket vi oss gjennomgående tre ulike grupper av aktører som formulerte synspunktene sine i debatten. Dette dannet grunnlag for vår kategorisering som bestod av inndelingen; politiske partier, opposisjonspartier og interessenter/hjelpeorganisasjoner. Etter hvert ble et mønster mer og mer synlig som indikerte to motsigende syn i debatten rundt enslige mindreårige asylsøkere. På den ene siden så vi politiske aktører som beskrev hvordan enslige mindreårige asylsøkere kunne være en eksistensiell trussel og risiko for samfunnet. På den andre siden merket vi oss opposisjonspartier, interessenter og hjelpeorganisasjoner som var uenige i denne fremstillingen og bar preg av medmenneskelighet i sin ordbruk.

Kategoriseringen satte vi opp i en skjematisk fremstilling og førte inn kodeord under tilhørende gruppering av aktører. Ut fra hendelsesforløpet (ref. kap. 1.3.2) så vi at det ble brukt ulike ord både før og etter hendelsene, men den største forskjellen i ordbruket viste til før og etter fjerning av rimelighetsvilkåret 1.oktober 2016. Vi valgte derfor å dele skjemaet i to og på denne måten fremheve bedre mønstrene som indikerte til to synspunkter på asyldebatten. En utfordring med kodingen var at mange ord ble brukt i en kontekst som kan mistolkes da ordene kunne brukes på mange måter. I den skjematiske fremstillingen markerte vi derfor tvetydige ord og hvor mange ganger ulike ord ble brukt før og etter hendelsen. Den skjematiske fremstillingen av datamaterialet er vedlagt som vedlegg 1.

3.3 Reliabilitet og validitet

Reliabilitet, også omtalt som *troverdighet*, sier noe om påliteligheten til datamaterialet og resultatene av undersøkelsen (Grønmo, 2004). I kvalitative studier vil det ikke være gunstig å koble reliabilitet til etterprøvnbarhet da man aldri vil oppnå like resultater. Det omhandler isteden påliteligheten/troverdigheten henholdsvis om tillit til studiet som blir gjennomført. Det anses derfor som viktig at forskeren reflekterer over eget ståsted og søker å unngå at personlige virkelighetsoppfatning, erfaringer og preferanser ligger til grunn for tolkningen av datamateriale (Thagaard, 2013). I tråd med dette kan vi som forskere av denne oppgaven og aktive lesere av asyldebatten, bekrefte at det har vært utfordrende å opprettholde nøytralitet og ikke la personlige holdninger, verdier, og meninger ligge til grunn for våre fortolkninger av ulike aktørers talehandling. Likevel, har vi benyttet oss av en systematisk koding og kategorisering av innsamlet datamateriale, som er en måte å jobbe nøytralt med stoffet på. Det handler ikke nødvendigvis om tolkning, men hvor mange ganger og i hvilke sammenhenger ord er brukt. Vi valgte å legge materialet bort noen perioder og ta det frem igjen med “nye øyne”. Vi gjennomførte flere runder med kildekritiske vurderinger og grundige gjennomganger av stoffet. Det resulterte i at nye og flere koder, kategorier og ikke minst mønstre ble synliggjort enn det vi i utgangspunktet hadde.

Halvorsen (2008) beskriver *validitet* som gyldighet eller relevans av tolkningene undersøkelsen har resultert i. Altså, hvorvidt teoribidrag og empiri samsvarer i henhold til problemstillingen. Det vil med andre ord si at validiteten av et studie er høy dersom

forskningsresultater besvarer problemstillingen. En kvalitativ analyse kan by på ulike utfordringer både under problemformulering, behandling av data og ikke minst når forskeren skal tolke resultatene. I henhold til vår oppgave møtte vi utfordringer på alle planene. Under problemformuleringen var det utfordrende å snevre og spisse tema og hvordan vi skulle knytte nettaviser, asyldebatten og sikkerhetisering sammen. På den andre siden foretok vi gjentatte ganger justeringer og endringer på problemstillingen for å tilpasse oppgavens rammer mest mulig. Det kan også være utfordrende å samle inn datamateriale som er av høy relevans for oppgaven (Halvorsen, 2008). Vi valgte i denne forbindelse bevisst tre ulike nettaviser med ulike formål og ulik vektlegging av saker. Dette ville gi oss ulike aspekter og presentasjoner av asyldebatten. Som nevnt tidligere (ref. kap. 3.2.2) satte vi to bestemte søkeord for innsamling av avisartikler; “Enslige mindreårige asylsøkere” og “Oktoberbarna”. Under behandlingen av data foretok vi kritisk kildevurdering gjentatte ganger, satte av mye tid til analysing av ord og setninger for koding og kategorisering, samt finne sammenhenger til problemstillingen. Under tolkningsprosessen kan man risikere at forskerens perspektiv er for snevert som resulterer i ensidig tolkning (Grønmo, 2004). Underveis i arbeidet fokuserte vi på å gå over meningsinnholdet i teksten og utvidet våre perspektiver på den måten. Det resulterte i at nye funn kom til syne.

Hva kunne vi gjort annerledes?

Dersom vi hadde gjennomført studien på nytt ville vi valgt å supplere med intervju av diverse lesere eller valgt å inkludere kronikker og debattinnlegg. Dette kunne gitt oss et bedre innblikk i samfunnsborgeres aksept, som er et vesentlig element i sikkerhetiseringsprosessen. Talehandlingen til sikkerhetiseringsaktørene kom derimot tydelig frem i datamaterialet vårt og vi fikk et godt innblikk i motreaksjoner fra ulike opposisjonspartier, interessenter og hjelpeorganisasjoner, som vi anså som relevant for å vurdere aksept. På den måten viser innsamlet datamaterialet hvorvidt det har oppstått en sikkerhetiseringsprosess eller ikke. Samlet sett ser vi på undersøkelsesopplegget som passende for å besvare oppgavens problemstilling.

3.4 Overførbarhet

Thagaard (2013) beskriver overførbarhet som at en forskers fortolkning av et prosjekt, også kan være overførbart og være relevant i andre sammensetninger. Som forskere har vi forsøkt å reflektere over hvordan våre fortolkninger kan være av relevans og overførbare for andre tilsvarende studier. Med denne oppgaven forsøkte vi å generere kunnskap om hvorvidt ulike politiske aktørers talehandling knyttet til et bestemt samfunnsproblem i nettaviser, konstruerer en eksistensiell trussel og skaper en sikkerhetiseringssprosess. I tråd med dette ønsker vi at vår analyse skal generere kunnskap om hvordan enslige mindreårige asylsøkere blir konstruert som en trussel og hvordan dette blir presentert gjennom politiske aktørers offentlige diskurs i nettaviser. En slik analyse kan også være relevant for å forstå hvordan andre sårbare grupper blir konstruert som en trussel og hvordan dette blir presentert i media. Eksempelvis, muslimske kvinner som bruker niqab og burka; hvordan de kan bli fremstilt som en trussel for samfunnet om de bruker dette i det offentlige rom. Norge har allerede vedtatt forbud mot heldekkende plagg i utdanningsinstitusjoner. Er dette en sikkerhetisering?

4.0 Empiri

I dette kapittelet skal vi presentere funn fra den kvalitative diskursanalysen i form av en tidslinje. Slik det er nevnt innledningsvis i oppgaven, skal vi gå gjennom ordskiftet i perioden 2015-2017. Funnene fra denne perioden bygger på sikkerhetiseringsaktørers talehandling knyttet til enslige mindreårige asylsøkere i nettavisene VG, DN og KK. Vi har markert underveis i tidslinjen de ulike hendelsene i en annen skrifttype for å fremheve endringer som fant sted i norsk asyl-og innvandringspolitikk. Dette har vi gjort for å tydeliggjøre ordskiftet i debatten før og etter hendelsene.

Slik det er presentert i hendelsesforløpet (ref. kap.1.3.2), oppstod det flere endringer i asyl-og innvandringspolitikken fra perioden 2015-2017, da det høsten 2015 var en stor økning i ankomst flyktninger til Norge. Nettavisene satte dette på dagsorden og dermed dannet en arena for debatt. I debatten ble det presentert og diskutert ulike forslag til hvordan ankomsten skulle håndteres. Kort oppsummert har følgende endringer i asylpolitikken blitt gjort og kan anses som relevante for ordskiftet i perioden 2015-2017:

- 13.november 2015: Prop.16 L (2015/2016) - Endringer i utlendingsloven (innstramminger I)
- 19.november 2015: Asylforlik mellom partiene Høyre, Frp, Ap, Sp, Venstre og KrF.
- 29.desember 2015: Høringsdokument (150 sider med forslag til innstramminger)
- 31.mars 2016: GI-04/2016 - Instruks om tilbakekall av flyktningstatus og oppholdstillatelse når beskyttelsesbehovet er bortfalt, jf. utlendingsloven §37. Første ledd bokstav e og f.
- 5.april 2016: Prop. 90 L (2015/2016) - Endringer i utlendingsloven (innstramminger II)
- 1.oktober 2016: Oppheving av Rimelighetsvilkåret i internflukt vurderingen
- 29.mars 2017: GI-02/2017 - Instruks om praktisering av utlendingsloven §38, jf. utlendingsforskriften § 8-8 enslige, mindreårige asylsøkere mellom 16 og 18 år som kan henvises til internflukt:
- 24.oktober 2017: Representantforslag fra SV, MDG og Rødt om midlertidig stans i uttransport av asylsøkere til Afghanistan frem til et uavhengig ekspertutvalg har gjennomført en åpen vurdering av regelverk og praksis i disse sakene m.m.

- 7.november 2017: Representantforslag fra SV om umiddelbar stans i all assistert retur og tvangsretur av asylsøkere til Afghanistan frem til Stortinget har behandlet og gjort vedtak vedrørende Dokument 8:47 S (2017–2018).
- 14.november 2017: Returstans vedtatt med Ap i spissen. De som hadde blitt henvist til retur og internflukt i hjemlandet etter oppheving av rimelighetsvilkåret, ville få sakene sine behandlet på nytt.

Disse hendelsene er underliggende hendelser som vi tidfester ved å beskrive ordskiftet i debatten omkring enslige mindreårige asylsøkere.

4.1 Hovedfunn 2015

September

Den første artikkelen vi fant gjennom våre søkeord beskrev en bekymring for den store ankomsten av enslige mindreårige asylsøkere. Bekymringen Dagens Næringsliv (DN) skrev om uttrykket at det kunne føre til økt menneskehandel ved å få enslige mindreårige til Europa. DN skriver at statssekretær i Fremskrittspartiet (FrP) Jøran Kallmyr hevdet økningen av flyktninger til Norge *“skyldes at menneskesmuglere tilpasser seg regelverket i Norge og Europa”* (DN, 05.09.15).

Vi er opptatt av det ikke skal bli en industri for menneskesmuglere å få enslige, mindreårige til Europa. Det haster med tiltak, for å redusere ankomsten. Vi ser med stor bekymring på dette fenomenet. (Jøran Kallmyr til DN, 05.09.15)

DN skrev at Justis- og beredskapsdepartementet *“leter etter akutte løsninger”*. Daværende justisminister Anders Anundsen ba i denne sammenhengen UDI om å utrede *“forslag om hvordan ankomstene kan reduseres”* (DN, 05.09.15). Et av de foreslåtte tiltakene var at dersom en enslig mindreårig søkte om familiegjenforening, kunne oppholdstillatelsen til vedkommende trekkes tilbake.

Videre presenterte DN reaksjoner fra leder i Kristelig Folkeparti (heretter KrF) Knut Arild Hareide, Venstre-leder Trine Skei Grande og leder i Sosialistisk Venstreparti (heretter SV)

Audun Lysbakken. De støttet ikke de foreslåtte innstrammingerne som Anundsen hadde instruert UDI til å utrede (DN, 05.09.15). DN skrev:

Dette handler om barn som er på flukt. Barn som har forlatt både hjemland og familie, sier de to partilederne. De slår også fast at innstramminger overfor enslige, mindreårige asylsøkere ikke er en del av asylavtalen mellom regjeringen, KrF og Venstre. (DN, 05.09.15)

Audun Lysbakken tilføyet:

Det går kaldt nedover ryggen på meg. Det er smålig, selv til justisminister Anders Anundsen å være. Det er opprørende at han er opptatt av hvordan Norge skal kvitte seg med de svakeste av de svake [...] Jeg mener barn skal behandles bedre enn andre, vi skal ikke ha som mål å kaste ut barn. (Audun Lysbakken til DN, 05.09.15)

Kritikken mot myndighetenes håndtering av enslige mindreårige asylsøkere fortsatte i VG. De presiserte at “Barneombudet slår alarm om asylbarns helse” og lederen i Barneombudet Anne Lindboe brukte ordet “akutt krise” om systemet til myndighetene (VG, 30.09.15):

Systemet står overfor en akutt krise. Det går utover barns grunnleggende menneskerettigheter, tilgang på helsehjelp og krav på beskyttelse og trygghet. Det er sporadisk og litt tilfeldig hva slags hjelp asylsøkerne får. (Anne Lindboe til VG, 30.09.15)

Det lå en bekymring til grunn om at enslige mindreårige asylsøkere ikke fikk tilstrekkelig helse og omsorg. VG skrev at Barneombudet i et brev til flere departementer beskrev situasjonen som en katastrofe og ekstraordinær (VG, 30.09.15). Barneombud Anne Lindboe sa:

Mottakssystemet er ikke dimensjonert for å ta imot så mange asylsøkere. Vi får stadig tilbakemeldinger om at ting glipper. Nå trenger vi et helhetlig system som kan ivareta alle grunnleggende behov ved ankomsten [...] Systemet er for mye basert på tilfeldigheter og frivillighet. Nå må regjeringen trykke på katastrofeknappen. Vi har ressurser til å takle humanitære kriser i utlandet, nå må vi også få plass til et system i Norge [...] Det vi har sett til

nå bærer for mye preg av midlertidighet og manglende koordinering til å ivareta rettighetene til barn som søker asyl i Norge på en god nok måte. (Anne Lindboe til VG, 30.09.15)

Oktober

Gjennom denne perioden var det også flere hjelpeorganisasjoner som reagerte kritisk på myndighetenes behandling av enslige mindreårige asylsøkere. Dette fremhevet VG i en artikkel med overskriften “*Hjelpeorganisasjoner: - Uverdige situasjon for flyktninger i Norge*” (VG, 21.10.15). Flere hjelpeorganisasjoner mente at det ikke var utviklet en god nok beredskapsplan for å håndtere ankomsten. Enhetsleder for flyktning og integrering i Norsk Folkehjelp Tom Hjertholm, presiserte:

Det må etableres et robust ankomst- og registreringsapparat. Apparatet i dag ser vi at ikke er tilstrekkelig på Tøyen. Dernest må vi ha mottaksapparat som er i stand til å ta vare på folk over lengre tid. (Tom Hjertholm til VG, 01.10.15)

Samme uke i et intervju med DN kritiserte Røde Kors president Sven Mollekleiv myndighetene for å ikke ha en helhetlig plan for håndtering av enslige mindreårige asylsøkere. Han sa:

Dette er en varslet katastrofe, som vi visste ville komme [...] Nå må myndighetene forstå at dette kommer til å eksplodere. Er de forberedt på en slik situasjon? (Sven Mollekleiv til DN, 04.10.15)

Han mente at det burde være større innsats med fokus på psykososial behandling av enslige mindreårige. Han stilte også spørsmål til hva offentlige myndigheter gjorde for å snarest få kommuner til å forberede seg på bosetting av flere tusen flyktninger (DN, 04.10.15). Samtidig som denne kritikken mot myndighetene utartet seg, publiserte DN en artikkel med overskriften “- *Strømmen av flyktninger vil prege alle budsjetter de neste årene*” (DN, 12.10.15). Der beskrev DN:

Tirsdag står statsminister Erna Solberg på Stortingets talerstol for å redegjøre for «dimensjonene for Norge av de utfordringene hele Europa står overfor». Sentrale kilder i regjeringsapparatet bruker overfor DN «flere titall milliarder» som en størrelsesorden flyktningestrømmen vil koste de neste årene. Og i et intervju med DN er Erna Solberg klarere enn noen gang på hvilken pris Norge må betale for det statsministeren kaller en «eksplosjon» i antall asylsøkere. (DN, 12.10.15)

DN skrev at statsminister Erna Solberg var bekymret for konsekvensene som kunne oppstå dersom man ikke klarte å sette en begrensning på tilstrømmingen av flyktninger. Til DN sa hun:

Strømmen av flyktninger vil prege alle budsjetter de neste årene. Vi må være oppmerksomme på at velferdssystemet kan bidra til at vi får en tilstrømming av en annen type flyktninger enn andre land får fordi ytelsene kan gjøre det attraktivt [...] Jeg mener det ikke er en økonomisk fordel å ta inn langt flere enn i dag [...] det er litt naivt å tro at innvandrere generelt gir et pluss i regnskapet. (Erna Solberg til DN, 12.10.15)

I DN fastslår SV-leder Audun Lysbakken at regjeringen var ansvarlig for at “flyktningberedskapen har sviktet”:

Beredskap er evnen og viljen til handling før man tvinges til det. Her har regjeringen ikke bestått [...] Vi skal ikke ta imot flyktninger på bakgrunn av at hvert enkelt menneske skal lønne seg. Vi gjør det fordi vi ønsker å være et anstendig land. Regjeringen må stå på vakt for å verne om anstendigheten. (Audun Lysbakken til DN, 13.10.15)

November

DN presenterte at de parlamentariske lederne var blitt invitert til et møte for å diskutere et mulig asylforlik i lys av den kraftige ankomsten av flyktninger. Nyhetsartiklene beskrev en avstand mellom de politiske partiene: Sosialistisk Venstreparti (SV), Miljøpartiet De Grønne (MDG), Kristelig Folkeparti (KrF) og Venstre på den ene siden mot Arbeiderpartiet (Ap), Senterpartiet (Sp), Høyre og Fremskrittspartiet (Frp) på den andre. Førstnevnte gruppe var for et bredt asylforlik, mens sistnevnte, da spesielt Frp, kun hadde interesse for å stramme inn og ønsket ikke et bredt asylforlik (DN, 02.11.15). Klassekampen (KK) påpekte en økning i

oppslutningen blant FrP velgere, samtidig som ankomsten av asylsøkere til Norge ekspanderte. Daværende nestleder for Ap Trond Giske var ikke sjokkert over Frps vekst og refererte til oppslutningen som følgende:

Det er ingen tvil om at Frp mobiliserer mange gjerdesittere når innvandring står på dagsorden [...] nå er det Frps gruppe som definerer framdriften og som definerer saken. Det rammer Ernas autoritet. (Trond Giske til KK, 07.11.15)

Hendelse 13.november 2015: Prop. 16 L (2015–2016) – Endringer i utlendingsloven (innstramninger I)

Hendelse 19.november 2015: Asylforlik

Asylforliket var en politisk avtale mellom Ap, Høyre, Frp, Sp, Venstre og Krf. SV, Rødt og MDG valgte imidlertid å holde seg utenfor forliket.

Desember

VG presenterte den nye integreringsavtalen som ble lagt frem i en pressekonferanse på Stortinget onsdag 16.desember. Den inneholdt 64 forslag for integrering av asylsøkere på best mulig måte i Norge. Det var flere av disse forslagene som ble gjennomgått. Integrering av “Barn på flukt” var et av flere tema som det ble utarbeidet forslag til integrering innen. VG beskrev enslige mindreårige asylsøkere som kommer til Norge som “en sårbar gruppe som trenger særlig oppfølging”. Forslagene skulle sikre et forsvarlig opplegg for asylbarn som kommer til Norge (VG, 16.12.15).

VG og DN skrev at Sylvi Listhaug utarbeidet nye innstrammingsforslag som ble presentert i et høringsdokument 29.desember. Dette dokumentet skulle bygge på asylforliket som Ap, Høyre, Venstre, Sp, Krf og Frp ble enige om 19.november. VG og DN hevdet at innstramningene som vekket mest oppsikt var; raskere returer, nye midlertidige

beskyttelsesformer overfor enslige mindreårige asylsøkere og strengere regler for familiegjenforeninger. I tillegg skulle det stilles strengere krav til asylsøkerne.

En kan ikke bli båret på gullstol inn i Norge. Det må stilles krav, og det gjør vi med dette forslaget. Det må få konsekvenser om man ikke oppfyller kravene. Slik har det ikke vært tidligere. (Sylvi Listhaug til VG, 28.12.15)

Hendelse 29. desember 2015: Høringsdokument

DN presiserte at høringsdokumentet var på 150 sider og hensikten var å legge frem ulike forslag/endringer av forskrifter som skulle gjøre det mindre innbydende å søke asyl i Norge. Per Sandberg beskrev høringsdokumentet som “*den strengeste i Europa*” (DN, 28.12.15). I en artikkel med overskriften ”- Det har gitt oss store utfordringer” skrev DN at det var anslått å komme mellom 10.000 og 100.000 asylsøkere i 2016. Sylvi Listhaug sin kommentar til dette var:

Er vi noe i nærheten av det siste tallet, kan det få voldsomme konsekvenser for vårt velferdssamfunn. Derfor er det behov for innstramminger. (Sylvi Listhaug til DN, 29.12.15).

Allerede dagen etter at høringsdokumentet ble offentliggjort, skapte den oppsikt blant flere aktører. VG skrev at en av de fremste ekspertene på menneskerettigheter i Norge Mads Andenæs, reagerte på at mye av innholdet i høringsdokumentet var i strid med internasjonal lov og barns fundamentale rettigheter, han sa:

Listhaug later som om det er unntakstilstand og fremmer en serie forslag som i sum er direkte umenneskelige. (Mads Andenæs til VG, 29.12.15).

Klassekampen med overskriften “*Mener Listhaug ypper*” skrev at mange av innstrammningene ikke hadde blitt tatt opp til diskusjon innad stortingsgruppen. Sp reagerte på at forslagene og konstaterte at Sylvi Listhaug “*går mye lenger*” enn flertallet hadde blitt enige om i asylforliket fra november (KK, 30.12.15).

4.2 Hovedfunn 2016

Januar

VG presenterte en rekke bekymringer overfor alderstesting av enslige mindreårige asylsøkere. Disse alderstestene ble anvendt når det manglet identifikasjon og var usikkerhet rundt faktisk alder. For å avgjøre alder var det undersøkelser av hendene og tennene som ble utført. Røntgenbilder av håndroten ble sammenlignet med bilder av håndroten til amerikanske middelklasseungdommer på 30-tallet (VG, 04.01.16). VG skrev at UDI i 2015 betalte rundt 13 millioner for denne type alderstester som nå ble kritisert av flere leger og hjelpeorganisasjoner (VG, 04.01.16). VG påpekte videre at etter økningen i ankomster av enslige mindreårig asylsøkere, ble alderstestene en viktig avgjørelsesfaktor for oppholdstillatelse. Resultatene hadde innvirkning på hvor de ble plassert i mottak, hvilke rettigheter de hadde krav på og i hvilken grad de fikk videre oppfølging. Vergeforeningen sa:

Metoden har store, store usikkerheter. De som sitter og fatter vedtakene har ikke forutsetninger for å kunne ta stilling til resultatet. Vurderingene som ligger til grunn kommer ikke tydelig nok frem og deriblant statistiske feilmarginer. Det er ikke noe som heter 100 prosent sannsynlig. (Vergeforeningen til VG, 04.01.16)

Det ble også presisert at metoden ikke hadde garantier for fastsetting av korrekt alder og var heller ikke representativt for barn som kommer fra andre land enn USA (VG, 04.01.16).

Høringsdokumentet fra 29. desember 2015 ble diskutert i en artikkel fra VG, der endringene vedrørende enslige mindreårige asylsøkere ble begrunnet med; *“motvirke at barn sendes ut på farefull reise på egenhånd, motivert av at familien skal få følge etter”* (VG, 23.01.16). Mediedekningen i VG viste til regjeringen som antok at barn ble sendt på flukt i et forsøk på å få familien sin til Norge. Disse barna ble karakterisert av Sylvi Listhaug som *“ankerbarn”*. I samme artikkel ble dette tilbakevist med at VG henviste til tall fra den perioden; statistikken over de siste tre årene, der 7571 antall enslige mindreårige hadde kommet til Norge, viste at kun et fåtall på 431 stykker var antall familiegjenforeninger (VG, 23.01.16). Til VG var det flere politiske aktører som har uttrykt bekymring over innholdet i høringsdokumentet:

Jeg er skremt over at et offentlig skriv som dette høringsforslaget formidler en ren vandrehistorie om at barn på flukt er «ankerbarn», når tallene viser at dette ikke er sant. Det skaper et problem ved at norske kommuner vegrer seg for å ta imot barn på flukt, fordi de feilaktig tror at det vil føre til at barnets slektninger vil komme på familiegjenforening. (Trine Skei Grande til VG, 23.01.16)

VG skrev at leder for Krf Knut Arild Hareide “*advarer mot å stramme inn med grunnlag i frykten for familiegjenforening*”. Han uttalte:

Vi er svært skeptiske til forslaget om utvidet bruk av midlertidig beskyttelse for EMA. Tallene viser, ikke overraskende, at det er svært få som får familieinnvandringsstillatelse med såkalte «ankerbarn». KrF anser ikke dette for å være et stort problem. Man bør ikke utforme politikk etter teser som ikke holder mål. (Knut Arild Hareide til VG, 23.01.16)

Februar

Kritikk, reaksjoner og advarsler mot Listhaugs innstrammingsforslag blusset opp igjen i nettavisene i februar. Organisasjoner som Røde Kors, Barneombudet og Norsk Råd for Misjon og Evangelisering (NORME) var aktive i debatten og kritiserte blant annet innstrammingen i familiegjenforening og forslaget om midlertidig opphold for enslige mindreårige asylsøkere. NORME brukte ord som “*hjerteskjærende og usosialt*” og påpekte at slike innstramminger representerte et “*ensidig menneskesyn*”. FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) uttalte at forslagene også kunne være i strid med menneskerettighetene (DN, 07.02.16).

De mest kontroversielle tiltakene fikk også i denne perioden mye kritikk fra flere politiske fylkeslag; I Klassekampen kalte fylkesleder Rebekka Borsh i Buskerud Venstre, asylopolitikken for “*uanstendig*” og mente Listhaug “*ikke er egnet som statsråd*”. Frp sin politikk ble også omtalt som “*kald og umenneskelig*” av Drammen Venstre i samme artikkel (KK, 09.02.16).

Mars

Hendelse 31.mars 2016: GI-04/2016 – Instruks om tilbakekall av flyktningsstatus og oppholdstillatelse når beskyttelsesbehovet er bortfalt, jf. utlendingsloven § 37 første ledd bokstav e og f

I det innsamlede datamaterialet har verken VG, DN eller KK publisert nyhetsartikler vedrørende instruksens GI-04/2016.

April

I starten av april henviste VG til høringsdokumentet Sylvi Listhaug la fram i desember 2015. De skrev at de 40 ulike forslagene til endringer i henhold til utlendingsloven, førte til en stor debatt blant mange aktører. VG påpekte for eksempel at Venstre stilte seg kritisk til forslagene og ville “skrote alt”, KrF var uenige i flere av forslagene, mens FNs høykommissær for flyktninger hevdet at enkelte forslag kunne være brudd på menneskerettigheter. I tillegg til dette ble det påpekt flere faktafeil påpekt under høringen fra Justisdepartementets egne faggrupper (VG, 05.04.16).

VG beskrev et av forslagene i høringsdokumentet; alle enslige mindreårige asylsøkere skulle få midlertidig opphold til de var 18 år for så få en ny vurdering av saken sin. Flere var kritiske til dette forslaget, herunder skriver VG at blant annet integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), UDI, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), og Kommunenes interesseorganisasjon KS kritiserte forslaget for å utsette barna for usikkerhet. VG skrev at på bakgrunn av dette, ble forslaget justert til å gjelde kun asylbarn som ikke får forsvarlig omsorg hvis de returnerer. Resten skulle få ordinært opphold (VG, 05.04.16).

Mange sier: Hvorfor i all verden skal det stramme inn nå? Det har ikke kommet færre siden 1993. Vi har en kunstig lav tilstrømming grunnet grensekontrollen i Europa. I løpet av året kan situasjonen være annerledes. Den som kunne ha spådd ankomsttallene for 2016, den ville ha vært en rik person. Det er veldig usikkert. Det er ingen som vet. (Sylvi Listhaug til VG, 05.04.16)

Hendelse 5.april 2016: Proposisjon 90 L Endringer i utlendingsloven (Innstramminger II).

Mai

DN påpekte hvilke tiltak fra Sylvi Listhaug som Ap ikke ville støtte opp om; blant annet forslaget om innstramming i familiegjenforeninger. Det var i denne perioden Listhaug beskyldte Ap for å ikke være strenge nok i asylpolitikken. DN skrev at Frp også beskyldte Ap for å “*gi farlige signaler om liberalisering*” (DN, 09.05.16). Sylvi Listhaug tilføyte:

Jeg mener at Ap har foretatt en kursendring under Jonas Gahr Støres ledelse. Det startet med politikkendring på landsmøtet i 2015, da Ap ønsket å invitere 10.000 flyktninger til Norge, og de endret også retorikken fra streng og rettferdig til human innvandringspolitikk. Etter dette har vi sett at partiet har vinglet fra det ene standpunktet til det andre avhengig av hvem som har uttalt seg. (Sylvi Listhaug til DN, 09.05.16)

Til DN sa daværende innvandringspolitiske talsperson i Ap og tidligere nestleder Helga Pedersen:

Vi viderefører den strenge, rettferdige og humane linjen. Nå strammer vi til ytterligere med de tiltakene som vi støtter. (Helga Pedersen til DN, 09.05.16)

DN skrev at Sylvi Listhaug hevdet motstanden til forslaget om innstramming i familiegjenforening, kunne føre til at “*asylstrømmen tiltar*”.

Det er positivt at Helga Pedersen vektlegger innstramning. Men dessverre hjelper det ikke bare å si at man vektlegger dette, man må faktisk stemme for det også. Jeg er glad for at Ap vil støtte mange av forslagene våre, men familiegjenforening står for en betydelig del av innvandringen til Norge. Ap kan med sine signaler nå gjøre Norge mer attraktivt igjen som asylland. Når de ikke ønsker særlige innstramminger her, betyr det at vi ikke får begrenset tilstrømningen noe særlig på dette området, og vi får heller ikke gjennom denne innstramningen gjort Norge mindre attraktivt som asylland [...] potensialet for migrasjon til

Europa er enormt stort, landene som er attraktive er få, og vi er ett av dem. Da kreves det mer enn det Ap signaliserer de vil være med på. Det nye under Jonas Gahr Støre er at Ap ikke lenger er til å stole på i innvandringspolitikken. Man strammer inn på mange områder, men ikke nok. (Sylvi Listhaug til DN, 09.05.16)

VG skrev i en nyhetsartikkel fra denne perioden at innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug er “kjent for utsagnet ‘flyktninger kan ikke bli båret inn på gullstol til Norge’” og presiserte at hun var “profilert for asylinnstramminger og å fremstille Norge som lite attraktivt for asylsøkere” (VG, 10.05.16). I forkant av fremleggelsen av integreringsmeldingen som fant sted 11.05.16 uttrykket Listhaug i et intervju med VG at hun ikke fryktet integreringstiltakene skulle gjøre Norge mer attraktivt og begrunnet dette med:

Jeg er ikke redd for at vi skal bli mer attraktive, for vi skal stille flere og tøffere krav til dem som kommer og får opphold. (Sylvi Listhaug til VG, 10.05.16).

VG skrev i samme artikkel at stortingsrepresentant Geir Toskedal (KrF) stilte seg kritisk til det Listhaug sa:

Jeg liker ikke den språkbruken. Her snakker vi om folk. De som har et behov og oppfyller vilkårene for å bli, bør ikke få tøffere krav stilt til seg. De har allerede hatt det tøft nok. Bosetting og integrering skal ikke bli et avskrekkingsmiddel mot å søke beskyttelse. (VG, 10.05.16)

KrF var en av partiene som var med på å legge frem integreringsforliket i desember 2015 som inneholdt 64 forslag til integrering av asylsøkere. Til VG sa de at det viktigste for dem var at disse forslagene ble fulgt opp. VG skrev også at daværende nestleder i Ap Helga Pedersen mente regjeringen ikke hadde iverksatt noe særlig rundt de ulike forslagene i integreringsforliket. Hun håpet at fremleggelsen av integreringsmelding 11.05.16 skulle starte gjennomføringen (VG, 10.05.16).

Juni

VG belyste innledningsvis i juni at Frp forsøkte før en votering i Stortinget å henvende seg til andre partier for å samle støtte til flere innstramminger. Blant innstrammingerne som de ønsket gjennomslag på, var midlertidig og begrenset oppholdstillatelse for enslige mindreårige asylsøkere (VG, 10.06.16). Flere stortingsrepresentanter spådde i denne

sammenhengen at flere av forslagene til Listhaug trolig ikke ville få flertall. VG skrev også at SV-leder Audun Lysbakken mente SV gjorde rett i å holde seg utenfor asylforliket fra november 2015. Innvandringspolitiske talskvinne fra SV Karin Andersen påpekte:

I dag er vi glad for at forliket har raknet, for at de verste forslagene ikke blir vedtatt og for at regjeringen går på et sviende nederlag. (Karin Andersen til VG, 10.06.16)

SV-leder Audun Lysbakken tilføyet:

Sylvi Listhaug vil lide et dundrende nederlag i stortingssalen, men hun har seg selv å takke. Frps forhandlingsstrategi har vært fullstendig ubegripelig [...] I stedet for å holde hodet kaldt slik SV gjorde, ble de andre partiene grepet av innstrammingspanikk. Nå har flertallet gått bort ifra forslagene som var integreringsfiendtlige, slik vi gjorde. Du kan trygt si at vi også fikk rett da vi sa at vi ikke stolte på at Sylvi Listhaug og Frp ville evne å forvalte et forlik. (Audun Lysbakken til VG, 10.06.16)

Mediedekningen fra denne måneden var preget av debatten rundt sikkerhetssituasjonen i Afghanistan. VG skrev det var stor usikkerhet knyttet til om det var trygt å tvangsreturnere til Afghanistan og hvorvidt barnas beste ble tatt i betraktning i vurderingen (VG, 23.06.16). Videre la VG også frem at flere stortingsrepresentanter, blant annet Geir Toskedal (KrF) og Karin Andersen (SV), mente kravene UDI stilte for å få oppholdstillatelse var urimelige. Blant annet ville UDI kreve at enslige mindreårige asylsøkere skaffet seg ID-papirer og pass før oppholdstillatelsen eventuelt kunne forlenges, i tillegg til at identiteten til vedkommende måtte være avklart før de ble flyttet fra omsorgssenter til bosetting i kommunene (VG, 23.06.16). I denne sammenhengen skrev VG:

Stortingsrepresentant Karin Andersen (SV) mener regjeringen bruker administrative tiltak for å få til en innstramning overfor enslige mindreårige asylsøkere som Stortinget ikke gikk med på. (VG, 23.06.16)

Karin Andersen påpekte at:

Det vi ser nå er endringer Stortinget ikke har godkjent. Nå må Venstre og KrF, og også Ap og Sp, bestemme seg for om det er helt greit at regjeringen bestemmer at deler av Afghanistan er trygt når alle andre internasjonale rapporter mener noe annet. (Karin Andersen til VG, 23.06.16)

Leder for Vergeforeningen Hilde Krogh forklarte til VG hvor vanskelig det var å fremskaffe ID-papirer fra Afghanistan:

Regjeringen snikinnfører innstramminger overfor enslige mindreårige asylsøkere.. For de aller fleste afghanske barna vil det være veldig vanskelig å få kontakt med noen i hjemlandet som kan skaffe dem et id-kort. (Hilde Krogh til VG, 23.06.16)

VG viste til en rapport fra UNHCR som fastslo at sikkerhetssituasjonen var blitt forverret; UNHCR påpekte at volden i Afghanistan hadde eskalert og antall ofre i 2015 var det høyeste på flere år, noe som har vedvart i 2016 (VG, 23.06.16). VG skrev videre at UDI derimot ikke tok stilling til UNHCRs sikkerhetsvurderinger av Afghanistan og at sikkerhetsvurderingen UDI tok tidligere det året, hadde ført til endringer i asylpraksisen overfor afghanske asylsøkere, blant annet at flere ble tvangsreturnert (VG 23.06.16).

Juli

KK, DN og VG tok opp samme tematikken som foregående måned; kravene UDI stiller til enslige mindreårige asylsøkere og sikkerhetsvurderingen av Afghanistan.

UDI konkluderte med at ingen provinser i Afghanistan var så utrygge at det ikke var mulig å returnere asylsøkere dit, dermed var det flere asylsøkere som fikk “*opphold med begrensninger*”. Sylvi Listhaug sa til både DN og VG

Utlendingsdirektoratet har gjort en ny vurdering av situasjonen i Afghanistan. De konkluderer med at det i dag ikke er noen provinser i Afghanistan som er så utrygge at ingen kan sendes tilbake dit. Derfor vil mange få avslag på søknaden om asyl. (Sylvi Listhaug til DN, 03.07.16 og VG 08.07.16)

DN skrev at rapporter fra både UNHCR og Amnesty, påpekte at forholdene i Afghanistan ikke er trygge. Karin Andersen fra SV sa:

At flere sendes tilbake, skyldes ikke at det er blitt tryggere i Afghanistan enn det var før, tvert imot. Nå må flertallet våkne og forlange at Norges politikk må legge FNs og humanitære organisasjoners faktabeskrivelser til grunn for sikkerhetsvurderinger for internretur. (Karin Andersen til DN, 03.07.16).

KK presiserte at både advokater, Redd Barna og Vergeforeningen hadde reagert på UDIs krav til enslige mindreårige asylsøkere. Slik som VG skrev foregående måned, beskrev leder i Vergeforeningen Hilde Krogh igjen også til KK:

Dette er snikinnføring av ytterligere innstrammingsstak. (Hilde Krogh til KK, 07.07.16)

I en annen artikkel angående sikkerhetsvurderingen i Afghanistan, bekreftet direktør i UDI Frode Forfang overfor VG:

UDI mener ikke at situasjonen i Afghanistan er bedre. Men vi mener at færre afghanere trenger beskyttelse. Den nye praksisen kommer etter en grundig gjennomgang av sikkerhetssituasjonen i de ulike områdene av Afghanistan. Siden enslige mindreårige, i motsetning til mange voksne, ikke kan henvises til andre områder enn der de kommer fra, vil endringen derfor slå sterkest ut for denne gruppen. (Frode Forfang til VG, 08.07.16)

Samtidig avviste UDI direktøren til VG at det lå "politiske føringer" bak vurderingen av sikkerhetssituasjonen (08.07.16). Denne gjennomgangen gjorde UDI ifølge han, på eget initiativ:

Departementet har vært informert, men gjennomgangen satte vi i gang selv. Det kom forholdsmessig mange enslige afghanske asylsøkere til Norge i fjor. Vi hadde en mistanke om at vår vurdering av sikkerhetssituasjonen i ulike deler av Afghanistan avvek i forhold til andre land og ikke hadde et tilstrekkelig godt grunnlag. Derfor tok vi en bred gjennomgang. (Frode Forfang til VG, 08.07.16)

VG viste også til uenigheter knyttet til om det var politiske føringer bak vurderingen eller ikke: de påpekte at blant annet NOAS så på innstrammingene overfor afghanere som “*et resultat av politiske signaler fra Justisdepartementet*” (VG, 08.07.16). Seniorrådgiver i NOAS, Andreas Furuseth sa:

UDI har i veldig lang tid vurdert store deler av Afghanistan som for usikre for retur. Det er lite sannsynlig at Norge har vært mer liberale enn vi har måttet være, ut fra det politiske klimaet som har vært. At landet nå anses som generelt trygt nok for retur, er vanskelig å forstå. Det er ingen tvil om at sikkerhetssituasjonen i hele Afghanistan går den gale veien.
(Andreas Furuseth til VG, 08.07.16)

August

Denne måneden viser ikke dataene våre funn som er relevante i henhold til søkeordene våre i nettavisene.

September

Mediedekningen denne perioden omhandlet diskusjon rundt ordet “*ankerbarn*”. Til KK sa komiteemedlem Hanne C.S Iversen fra Frp, at de ikke ville tillate en familiegjennforening for barn som de mente var “*utsatt for grov omsorgssvikt*” av foreldre fordi de sendte dem ut på “*en farefull ferd gjennom Europa*” (KK, 03.09.16). UDI dokumenterte at de asylbarna som flyktet til Norge, nettopp er *enslige* mindreårige. KK viste til statistikk som indikerte at ankomsten var på det laveste. Likevel presiserte hun:

Asyl og innvandringspolitikken skal skjerpes, det er det ingen tvil om. (Hanne C.S Iversen til KK, 03.09.16).

Frps forslag om å ikke tillate familiegjennforening ble i KK omtalt av Rune Berglund Steen fra Antirasistisk senter, som “*stemmefiske for Frp*”. Det at Frp kaller det “*grov omsorgssvikt*” når foreldrene sender barna sine på flukt, mener han:

Må være en av de mest uempatiske slutningsrekkene jeg har sett i norsk asylpolitikk. (Rune Berglund Steen til KK, 03.09.16).

Ann-Magrit Austenå fra NOAS tilføyet at forslag fra Frp var en “ren symbolpolitikk” og at det ikke hadde noe å si, nettopp fordi UDI hadde dokumentert at det er få ankerbarn i Norge (KK, 03.09.16).

KK påpekte at også Karin Andersen fra SV stilte seg kritisk til forslaget:

Dette er nedrig symbolpolitikk av verste slag, rettet mot forsvarsløse unger. Frp plukker som vanlig ut en vergeløs gruppe, tillegger dem dårlige egenskaper, og tar fra dem rettigheter andre mennesker tar som en selvfølge. (Karin Andersen til KK, 03.09.16)

Videre i en annen artikkel skrev KK at Sylvi Listhaug og Erna Solberg ikke var tilfreds med innstrammingspakken som ble vedtatt månedene før. Med overskriften “Norge har strengere praksis enn andre i Europa - kaster ut flere”, skrev KK at Sylvi Listhaug mente det var “dumt for landet at vi ikke fikk strammet inn enda mer”, mens Solberg på sin side forklarte: “jeg har vært opptatt av at Norge ikke må fremstå som mer liberal enn andre land” (KK 05.09.16). KK trakk derimot frem tall i artikkelen som kunne oppfattes som at innstrammingene hadde hatt en viss innvirkning:

Klassekampen har gått gjennom månedsstatistikk fra det europeiske asylbyrået EASO for januar til og med juli i år. Den viser i snitt at 60 prosent av irakerne og 47 prosent av afghanerne har fått innvilget asyl i et europeisk land i år. Norge UDIs statistikk for de samme syv månedene, viser et langt lavere beskyttelsesnivå for søkere fra disse krigsherjede landene. Kun 10 prosent av irakere og 25 prosent av afghanerne fikk innvilget asyl i samme periode i Norge. (KK, 05.09.16)

Om sikkerhetssituasjonen i Afghanistan, bekreftet UDI direktør Frode Forfang til KK:

Siden enslige mindreårige, i motsetning til mange voksne, ikke kan henvises til andre områder enn der de kommer fra, vil endringer derfor slå sterkest ut for denne gruppen. (KK, 05.09.16).

Direktør ved forskningsinstituttet Prio, Kristian Berg Harpviken tilføyet:

Jeg tror ikke det er mulig å konkludere med noe annet enn at det har vært en forverring av situasjonen i Afghanistan. Jeg kan ikke forstå hva slags parametere man skal bruke hvis man skal komme til en annen konklusjon. (Kristian Berg Harpviken til KK, 05.09.16).

Oktober

Rimelighetsvilkåret ble gjenstand for diskusjon allerede i april. I oktober trådte innstrammingen i kraft.

Hendelse 1.oktober 2016: Rimelighetsvilkåret fjernes

Enslige mindreårige asylsøkere kunne før få beskyttelse fordi det var urimelig å sende dem tilbake til Afghanistans tryggere områder, selv om det ikke var hjemstedet. Nå ville hovedregelen være at de får tillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn. Hvis asylsøkeren mangler forsvarlig omsorg ved retur, skal det vurderes å gi midlertidig opphold frem til barnet fyller 18 år. Denne kan ikke fornyes. Kort tid etter at rimelighetsvilkåret ble opphevet, skrev VG:

Innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug har flere ganger gjentatt hvor viktig det er at Norge legger seg på en europeisk standard i flyktningpolitikken. Nå viser tall VG har hentet inn fra ni land det er naturlig å sammenligne med, at Norge tvangsreturnerer mange flere barn enn de andre landene gjør. (VG, 15.10.16)

VG skrev at NOAS lederen Ann-Magrit Austenå, mente at tvangsreturneringen skjedde på grunn av regjeringens “klare politiske føringer” rundt økningen i retur:

Praksisen skal være så streng som mulig og av det strengeste i Europa. Det skjer samtidig som alle internasjonale rapporter viser at situasjonen i Afghanistan er blitt forverret både økonomisk, sosialt og sikkerhetsmessig. På en europeisk konferanse der NOAS deltok i vinter,

ble returene kalt den norske modellen. Jeg tenker at det ikke er en modell å være stolt av.
(Ann-Magrit Austenå til VG, 15.10.16)

Med overskriften “*vil sende ut flere barn*” viste DN til instruksen som ble sendt til UDI 31.mars av Sylvi Listhaug om tilbaketrekking av flyktningstatus (DN, 30.10.16). DN skrev at i mars var det uklart for UDI om instruksen skulle gjelde enslige mindreårige asylsøkere. Denne måneden ble det presisert at tilbaketrekking av flyktningstatus også skulle gjelde den gruppen.

Enslige, mindreårige asylsøkere som har fått midlertidig oppholdstillatelse kan få tilbakekalt sin flyktningstatus og oppholdstillatelse dersom beskyttelsesbehovet er bortfalt. Det er klart det er viktig for regjeringen å sende et tydelig signal ut i verden om at man ikke er garantert evig opphold i Norge hvis du etter utlendingsmyndighetenes vurdering ikke lenger trenger beskyttelse i Norge. (Sylvi Listhaug til DN, 30.10.16).

DN påpekte i artikkelen at å tilbakekalle flyktningstatus var en mulighet kun UDI hadde før i tiden. De henviste så til det departementet skrev:

Denne adgangen til å tilbakekalle flyktningstatus og oppholdstillatelse er i liten grad og ikke systematisk benyttet. Instruksene her innebærer således en omlegging av langvarig forvaltningspraksis på utlendingsfeltet. (DN, 30.10.16)

DN belyste også at Venstre ville undersøke om denne instruksene var et brudd på utlendingsloven som ble vedtatt i vår 2016. Venstres justispolitiske talskvinne Iselin Nybø, understrekte:

Vi har ikke vært involvert i revideringen av instruksene og har bedt om tilbakemelding fra departementet om denne endringen. Venstre har et sterkt engasjement for barn, og barn som har kommet hit alene er særlig sårbare. Vi er derfor kritisk til innstramminger som gjør livet vanskeligere for disse barna og var glad for at Stortinget sa nei til mer midlertidighet i vår.
(Iselin Nybø til DN, 30.10.16)

I følge DN kunne verken UDI eller Justisdepartementet gi en avklaring på hvor mange som ville bli tvangsreturnert (DN, 30.10.16). Dag Bærvahr, daværende fagsjef i UDIs asylavdeling, bekreftet:

Det som er klart, er at ved bedring av situasjonen i hjemlandet vil vi vurdere oppholdsgrunnlaget også for enslige, mindreårige på samme måte som for voksne søkere.
(Dan Bærvahr til DN, 30.10.16).

November

I november ble kritikken knyttet til bruk av metodene for alderstesting tatt opp igjen. I en nyhetsartikkel gjengav VG foreningens styre “er bekymret for at en omdiskutert medisinsk undersøkelse blir et nyttig verktøy i innvandringsregulerende øyemed” (VG, 06.11.16). I tillegg la de frem en rapport fra Redd Barna og NOAS som påpekte at metoden ble brukt oftere enn nødvendig og ofte også i strid mot det FNs policy tillater (VG, 06.11.16). Mona Reigstad Dabour fra NOAS sa:

Vi mener aldersvurderinger er viktig for å ivareta rettighetene til mindreårige. Men de bør utføres i tråd med FNs anbefalinger. De usikre medisinske metodene blir brukt i langt flere saker enn det er grunnlag for, og tillegges for stor vekt når alder fastsettes. Vi har sett flere saker der PU-ansatt, representant, mottaksansatte og UDIs intervjuere mener at den oppgitte alder virker riktig. Likevel kan alder oppjusteres på grunnlag av de kritiserte medisinske undersøkelsene. (Mona Reigstad Dabour til VG, 06.11.16)

VG presiserte også i artikkelen at metodene for alderstesting fortsatt blir brukt selv om det var flere ekspertuttalelser på at de var svært usikre. Margit Steinholdt fra Nordland legeförening, uttrykket:

Til tross for at det er faglig enighet om begrensningene rundt skjelettalders samsvar med kronologisk alder, har UDI brukt aldersbestemmelse i svært utstrakt grad. Når metode er så lite vitenskapelig og når aldersbestemmelse fra UDI ikke kan påklages noe sted, er disse ungdommene i en forferdelig situasjon. (Margit Steinholdt til VG, 06.11.16)

Desember

I tråd med at flere innstramminger har blitt iverksatt i 2016, uttrykket nettavisene en bekymring i henhold til hvilke konsekvenser de nye praksisene hadde for oktoberbarna. I en nyhetsartikkel fra desember skrev VG at UDI i et “skarpt brev” advarte Sylvi Listhaug mot

behandlingen asylbarna fikk (VG, 06.12.16). De presiserte at midlertidig opphold var grunnen til at enslige mindreårige asylsøkere ikke kunne bosettes verken i kommuner eller fosterhjem. I brevet som VG gjengav fra UDI, ba de om at denne bestemmelsen skulle revurderes og listet opp ulike argumenter: “*lange opphold kan føre til uro på mottakene*”, “*barna må sette livene sine på vent*” og “*det vil være uheldig for integreringen*” (VG, 06.12.16).

Nyhetsartiklene fra denne perioden beskrev også en kontinuitet i diskusjonen rundt metodene for alderstesting som lege Jens Grøgaard utførte for UDI. VG fremhevet kritikken rettet mot legen og feilmarginen i den omstridte alderstesting. Lil-Sofie Ording, leder av Barneradiologisk forening og lege ved Rikshospitalet, sa til VG:

Barnets levekår og kosthold, etnisitet, helsemessige forhold påvirker. Alle som kjenner tenåringer, vet at de utvikler seg i ujevn takt. Det er ikke mulig å ta et røntgenbilde av en håndrot til et barn med ukjent alder, sammenligne med billedatlas og fastsette barnets alder. Feilmargin er opptil fem år [...] Metoden er uegnet for aldersfastsettelse. (Lil-Sofie Ording til VG, 12.12.16)

De supplerte sitatet og kritikken med en skriftlig gjentakelse av vedtaket til rådet for legeetikk:

Rådet for legeetikk finner at innklaget lege ved å gjennomføre alderstesting av mindreårige, enslige asylsøkere basert på usikre metoder som han selv uttaler at “ikke er så gode som ønsket”, og uten mulighet for å sikre et gyldig samtykke, har opptrådt i strid med Etiske regler for leger. (VG, 12.12.16)

VG skrev at kritikken til alderstestene bidro til at Karin Andersen fra SV stilte spørsmål til Sylvi Listhaug om testen. VG gjengav Sylvi Listhaug sitt svar til Karin Andersen:

Medisinske aldersundersøkelser er et viktig verktøy for utlendingsforvaltningen der det er tvil om alder. Imidlertid finnes det ingen metode for aldersfastsetting som gir helt sikre svar. Aldersundersøkelsen er en del av en helhetsvurdering, hvor andre moment også inngår. Det kreves klar sannsynlighetsovervekt før man fastsetter alder til over 18 år. (VG, 12.12.16)

I en annen artikkel skrev VG at flere hjelpeorganisasjoner gikk sammen om et opprop med krav til Statsminister Erna Solberg, der de krevde å få en slutt på den omstridte

alderstesting av enslige mindreårige asylsøkere og slutt på bruken av midlertidig oppholdstillatelse (13.12.16). VG gjengav hva som stod i oppropet:

Det er flere ungdommer med midlertidig tillatelse som forsvinner enn som er registrert hjemreist. Vi risikerer med tiden å få en stor gruppe ungdommer i Norge uten legalisert status. Ungdom med midlertidig opphold har svekket psykisk helse på grunn av den usikre tilværelsen, og vi har sett eksempler på selvskading og selvmordsforsøk [...] Det er svært krevende for ungdommene med midlertidig opphold å integreres, siden den usikre situasjonen de lever i, gjør det vanskelig å konsentrere seg om skole og fritidsaktiviteter. (VG, 12.12.16)

VG skrev videre at NOAS mener praksisen må endres. Mona Reigstad Dabour som er rådgiver i NOAS, presiserte:

Norge kan ikke fortsette den uverdige behandlingen av enslige barn og unge alene på flukt. Vi mener at statsministeren må ta grep for å sikre en mer rettsikker og human behandling av denne sårbare gruppen. (Mona Reigstad Dabour til VG, 12.12.16).

4.3 Hovedfunn 2017

Januar

I januar presenterte VG tall som viste at 63 enslige mindreårige asylsøkere hadde forsvunnet fra norske mottak i desember 2016. De skrev at Thale Skybak, seksjonsleder i Redd Barna mente det kunne ha en sammenheng med fjerning av rimelighetsvilkåret høsten 2016. Det ble også presisert at rimelighetsvilkåret kunne være grunnen til at det var på dette tidspunktet en økning i antall midlertidige oppholdstillatelser (VG, 11.01.17).

Vi er svært bekymret for konsekvensen av at det i økende grad gis midlertidig opphold til enslige mindreårige asylsøkere. Dette fører til at de forsvinner og legger ut på en ny flukt [...] Dette har ført til at enslige mindreårige asylsøkere blir redde og usikre, og situasjonen er nå så uforutsigbar at de ikke lenger tør å være på mottakene. Når barn og unge som allerede er så sårbare, legger ut på en ny, farefull flukt, kan det få store konsekvenser. (Thale Skybak til VG, 11.01.17)

VG viste til bekymringsbrevet som UDI sendte til Justis- og beredskapsdepartementet i desember. I bekymringsbrevet hevdet flere ansatte at det var vanskelig å ivareta den psykiske og fysiske helsen til enslige mindreårige asylsøkere som er “på vent” grunnet midlertidig opphold. VG gjengav det som stod brevet:

Det er uheldig å bli boende i mottak over lengre tid, da mottak er midlertidige bosteder som ikke er innrettet på opphold over flere år[...] UDI antar at den økte uroen i mottakene kan knyttes til økt usikkerhet og opplevelse av maktesløshet hos beboerne som en følge av økningen av begrensede og tidsbegrensede tillatelser. (VG, 11.01.17)

Februar

Engstelsen for den psykososiale velferden til enslige mindreårige asylsøkere økte denne måneden da VG publiserte flere artikler med blant annet overskriftene “UDI: Veldig bekymret for enslige mindreårige i mottak” og “Full alarm om unge asylsøkere: traumatiserte, apatiske og redde”. VG viste til at det var 900 asylbarn som i løpet av januar og februar fikk vite om de fikk midlertidig oppholdstillatelse eller om de måtte tvangsreturneres. I en undersøkelse etter oppdrag fra UDI kom det frem at tilstanden for ungdommene i norske mottak var betydelig forverret (VG, 09.02.17). Assisterende direktør i UDI Birgitte Lange, sa til VG:

Mottakene rapporterer om at de har opplevd en negativ utvikling hos ungdommene de siste seks månedene. Det handler om søvnproblemer, dårlig matlyst, skolevegring, frustrasjon og opplevelse av avmakt, sosial isolasjon, nedstemthet, engstelse, apati og noe aggresjon og utagering. (Birgitte Lange til VG, 09.02.17)

I slutten av februar bekreftet VG i en artikkel at det fortsatt var instanser som var engstelige for usikkerheten vedrørende situasjonen til enslige mindreårige asylsøkere. Det kom stadig flere rapporter fra ansatte i mottak som meldte ifra om selvmordsforsøk, selvskading og en betydelig humørendring blant barna. VG skrev at ansatte ved et mottak i Hareid som var etablert av Link, måttet bruke øks og slegge for å komme seg inn på rommet til en afghansk gutt som hadde forsøkt å ta livet av seg (VG, 28.02.17). Iselin Aske som var leder for mottaket ved Hareid, sa til VG:

I november endret hele hverdagen seg drastisk, over natten, det var en total forvandling. Humøret til ungdommene våre, håpet om fremtid og muligheter – alt forsvant. Poff, vekk, som å slå hull på en ballong. Jeg har aldri sett en gruppedynamikk endre seg så til de grader på kort tid. Jeg trodde ikke det var mulig. (Iselin Aske til VG, 28.02.17)

VG skrev at Link hadde åtte mottak i Norge for enslige mindreårige asylsøkere (VG, 28.02.17). Styrelederen for Link, Morten Jørgensen beskrev situasjonen som “*mer kritisk enn noen gang*” og mente den negative utviklingen hos enslige mindreårige asylsøkere hadde eskalert på grunn av alderstestene, endringene i sikkerhetssituasjonen i Afghanistan og ikke minst de midlertidige oppholdstillatelsene (VG, 28.02.17).

Alderstestene har ført til økt usikkerhet, som gjør at noen ikke ser noen annen løsning enn å fortsette flukten. Derfor forsvinner de fra norske mottak. Og noen som ikke orker tanken på å fortsette flukten, glir inn i selvsikring og selvmordsforsøk. (Morten Jørgensen til VG, 28.02.17)

VG skrev at Jølster ordinære mottak for Norsk Folkehjelp tok imot flere av asylsøkerne som sa de var mindreårige, men som UDI konkluderte var over 18 år (VG, 28.02.17). I intervjuet med Grethe Apelseth som var leder i mottaket, uttrykket hun en frykt for denne gruppen:

Vi har vært veldig redde for en selvmordsbølge. Spesielt da vi hadde 10 ungdommer her en periode, kviet de ansatte seg for å gå og banke på døren om morgenen, av frykt for å finne dem døde på rommet sitt. De har en intens redsel for hva som vil komme når de blir sendt ut. (Grete Apelseth til VG, 28.02.17)

Mars

I mars hadde VG et oppslag hvor de skrev “*VG bringer stemmene til fire gutter på mottaket i samråd med deres verger og mottakslederen*”. Artikkelen viste til at 326 mindreårige asylsøkere så langt hadde fått midlertidig opphold, som betydde at de sannsynligvis ville bli tvangsreturnert når de fylte 18 år. VG intervjuet flere mindreårige asylsøkere og siterte noen av dem som følgende:

Det er UDI som bestemmer hva de skal gjøre med oss. De ser oss ikke som mennesker, de ser oss som dyr, de flytter oss bare rundt omkring som det. De ser oss som et DUF-nummer, ikke som mennesker. (Farhad til VG, 05.03.17)

Det er veldig vanskelig å vente. Når det klør må jeg ut i kulden og slappe av en plass hvor jeg ikke tenker så mye [...] Mange har fått «negativ» i det siste og flyktet til andre land. Jeg blir trist når jeg tenker på at jeg også kan få negativ. Når andre bare får opphold til de blir 18 år eller får negativ, får ikke jeg heller håp om godt svar fra UDI. (Sina til VG, 05.03.17)

Det er hverdag for oss, hver dag får noen «negativ» eller «positiv». De som får negativ, går ikke ut, blir lei seg, kan slå hvis vi prøver å snakke til dem eller får lyst til å rømme. Hvis noen får positiv, har vi fest. (Sina til VG, 05.03.17)

VG skrev tre dager senere at UDI hadde rapportert om forverring i mottak for enslige mindreårige og at de var mest bekymret for guttene som snart fylte 18 år og bli tvangsreturnert. VG skrev at mottaksledere “slår alarm om usikkerhet, angst, skolevegring, søvnproblemer og selvskading” (VG, 08.03.17). På bakgrunn av alle bekymringsmeldingene fra UDI, ansatte i mottak og verger, ønsket SV, Krf og Venstre å fjerne praksisen med å bevilge midlertidig opphold til enslige mindreårige asylsøkere er 18 år. Innvandringspolitisk talsmann for Krf, Geir Toskedal sa til VG:

Det er ikke holdbart. Vi er veldig bekymret for det som skjer nå. Det er veldig negativt for Norge og for samfunnet å gi midlertidig opphold til barn (Geir Toskedal til VG, 08.03.17)

Det ble presisert i artikkelen at AP ikke støttet dette. På spørsmål fra VG om hvorfor ordningen med midlertidig opphold for barn er viktig å beholde, svarte Justispolitisk talskvinne i Ap, Kari Henriksen:

Det er viktig at den består fordi det er en veldig farefull reise for disse barna, de er lett ofre for menneskerettighetsbrudd på sin reise, så det er viktig å opprettholde et sterkt signal om at å sende barn til Norge alene, det er en risikofylt situasjon og en fare for barnet [...] Derfor vil vi ha en streng innvandringspolitikk, og i det ligger det at vi skal være varsomme med å si at det er anledning til å komme til Norge som barn. (Kari Henriksen til VG, 08.03.17)

Uten flertall fra Ap får ikke Venstre, SV og Krf fjernet ordningen. Trine Skei Grande uttrykket:

De store partiene må snu her og de må slutte å dytte hverandre foran seg og må ta ansvar for at dette er virkningen vi får. Nå har vi nok historier, vi vet hva dette fører til. (Trine Skei Grande til VG, 08.03.17)

VG gjenga korrespondanse fra Barneombudet til Justis- og beredskapsdepartementet, der de også uttrykket bekymring for selvskading, forsvinninger fra mottak og selvmordsforsøk blant enslige mindreårige asylsøkere.

Bakgrunnen for at vi sendte dette brevet er den økte bekymringen for enslige mindreårige i mottak. Vi får flere og flere henvendelser fra verger og ansatte på mottak som varsler om selvmordsforsøk, selvskading og et økt antall forsvinninger. Dette er en ekstremt alvorlig situasjon, og det er et brudd på barns rettigheter i henhold til barnekonvensjonen [...] Det er antageligvis bare et tidsspørsmål før dette kan gå skikkelig galt. Det er udetonert bombe. (Anne Lindboe til VG, 21.03.17)

VG skrev at i brevet foreslo Barneombudet flere tiltak for å forbedre situasjonen til enslige mindreårige; blant annet foreslo de å redusere anvendelsen av midlertidig opphold som de beskrev som “*roten til mye av det vonde*”. Per Sandberg var i den perioden midlertidig innvandrings- og integreringsminister for Sylvi Listhaug. Han presiserte at regjeringen tok alle henvendelsene “*på alvor*” men at det imidlertid ikke var aktuelt å stanse midlertidig tillatelser (VG, 21.03.17). Han begrunnet dette som følgende:

Det ene er at asylinstituttet er for de som har beskyttelsesbehov, og hvis de ikke har det så skal de jo sendes tilbake. Det andre er signaleffekten – man skal ikke sende barn på en farefull reise over hele Europa for å få beskyttelse. (Per Sandberg til VG, 21.03.17)

Hendelse 29.mars: GI-02/2017 – Instruks om praktisering av utlendingsloven § 38, jf. utlendingsforskriften § 8-8 – enslige, mindreårige asylsøkere mellom 16 og 18 år som kan henvises til internflukt

VG skrev at UDI hadde foreslått en endring og oppmyking tidligere dette året, slik at flere enslige mindreårige asylsøkere fra Afghanistan kunne få varig opphold istedenfor midlertidig opphold:

Det som var vårt poeng var at når man skulle skjerpe inn kravene til internflukt ved å fjerne rimelighetskravet, burde vi ikke gå helt ned til 16 år, men stoppe ved 17. (Frode Forfang til VG, 31.03.17)

Konklusjonen til Justisdepartementet denne måneden ble imidlertid at det ikke kunne foretas et skille mellom en som var 17 år og en som var 16 år, og derfor fikk ikke UDI til en oppmyking på dette feltet. VG gjenga pressemeldingen fra Justis- og beredskapsdepartementet:

UDI kan ikke vurdere mindreårige asylsøkere på 16 og 17 år ulikt når det gjelder henvisning til trygge områder i hjemlandet. Departementet understreker at momenter som manglende nettverk og ressurser ikke, samt dårlige sosiale og humanitære forhold ved retursituasjonen, ikke alene kan begrunne at det gis en ordinær oppholdstillatelse [...] Ingen som søker asyl, heller ikke enslige mindreårige, har rett til internasjonal beskyttelse dersom internflukt i eget land er mulig. (VG, 31.03.17)

April

I en artikkel fra DN med overskriften “*Tidligere Ap-topper med asylopprør mot eget parti*”, gikk flere tidligere Ap topper imot Ap sin daværende asylpolitikk og hevdet partiet godtok altfor strenge innstramminger etter asylforliket fra november 2015 (DN, 03.04.17). Tidligere Ap statsråd Tove Strand, uttrykket til DN:

Når barneombud, verger, ansatte på mottak slår alarm om ungdom uten livsvilje, om selvmordsforsøk og rømninger, er ikke det en situasjon Ap kan ignorere. En streng linje må ikke stå i veien for å behandle folk anstendig. (Tove Strand til DN, 03.04.17)

De tidligere Ap-toppene trakk frem noen av de mest oppsiktsvekkende innstrammingene som var av betydning når de hevdet at asylpolitikken var for streng: oppheving av rimelighetsvilkåret og den omstridte alderstesting. De ville jobbe for en oppmyking i asylpolitikken og tidligere statsråd Tove Strand beskrev den ønskede politikken som følgende:

En alternativ flyktningpolitikk som ikke bare er streng og rettferdig, men også human (Tove Strand til DN, 03.04.17).

Tidligere stortingsrepresentant Grethe Fossum sa til DN:

Vi opplever at Ap sitter stille og ser på at Frp strammer inn mye hardere enn det forliket på Stortinget gir grunnlag for [...] Mens alle disse forandringene gjøres, ord brukes og usanne påstander fremsettes, er det helt stille fra Arbeiderpartiet. Vi undres over det. (Grethe Fossum til DN, 03.04.17)

DN beskrev i en artikkel dagen etterpå:

For to år siden var det inn mot landsmøtet til Ap et grasrotkrav om at Norge skulle åpne grensene for syriske flyktninger. Det skjedde etter strømmen av båtflyktninger over Middelhavet. Like før landsmøtet kom Ap-leder Jonas Gahr Støre med svaret: Norge burde ta imot 10.000 flyktninger fra det krigsherjede landet. Da asylstrømmen senere på året nådde Norges grenser, ble Aps nye politikk beskyldt av Frps innvandringsminister Sylvi Listhaug for å være en av årsakene til asyloppresset mot Norge, også fra flyktninger som ikke trenger beskyttelse. Nå kan Ap-ledelsen igjen bli tvunget til en mer liberal politikk. (DN, 04.04.17)

DN påpekte at det var flere av fylkeslagene i Ap som i denne perioden ønsket å støtte "asylopprøret" til de tidligere Ap-toppen. De ville også jobbe for å lette situasjonen for enslige mindreårige asylsøkere (DN, 04.04.17). Mani Hussaini som er leder for AUF sa følgende:

Kravet vårt er at Ap må avvikle midlertidigheten for enslige mindreårige asylsøkere, ikke for alle, men for langt flere enn i dag. Under den rødgrønne regjeringen fikk bare fire prosent av de enslige mindreårige midlertidig opphold. Nå anslår UDI at hele 70 prosent bare får midlertidig opphold. (Mani Hussaini til DN, 04.04.17)

På den andre siden uttrykket nestleder for Ap Hadia Tajik til DN at Ap ikke vil gå inn for en liberalisering, men heller ønsket en “*streng, rettferdig og human politikk som er forutsigbar og konsekvent*” (Hadia Tajik til DN, 04.04.17). Per Sandberg sa til DN at “*det vil få dramatiske følger*” og “*føre til en voldsom strøm med asylsøkere til Norge*” dersom Ap gir etter for presset om liberalisering fra fylkeslagene (Per Sandberg til DN, 05.04.17). Han tilføyet:

Jeg frykter utfallet for landets fremtid dersom Arbeiderpartiet nok en gang gjør et ugjennomtenkt ad-hoc vedtak på landsmøtet sitt som får dramatiske følger [...] Arbeiderpartiet gikk inn for 10.000 syriske flyktninger nærmest som en refleks på det de så i mediene. De sa til resten av verden: «Velkommen til Norge». Det førte til den største asylstrømmen til Norge noensinne, med over 31.000 i 2015. Nå vil de gjenta «suksessen» – det gjør meg alvorlig bekymret for landet. (Per Sandberg til DN, 05.04.17)

Videre skrev sa Per Sandberg til DN at Ap måtte “*slutte å være naive*” før han la til:

Når Norge og Sverige alene sto for omtrent halvparten av alle enslige barn som kom til Europa, trenger vi en restriktiv og streng politikk for å forhindre at de legger ut på denne farefulle reisen. Det er ikke snilt eller humant å lokke familier til å sende barna som ikke trenger beskyttelse, ut på en lang og farefull reise. Det som er humant, er at barn blir hos familien sin. (Per Sandberg til DN, 05.04.17)

I en artikkel presenterte DN hva som ble vedtatt på Ap-landsmøtet for å komme i møte med de aktørene som var forkjemperne av en mer liberal politikk. Vedtaket uttrykket et behov for å begrense midlertidig opphold for enslige mindreårige asylsøkere og endre praksis. DN siterte vedtaket:

Vi vil at det i behandlingen av søknader om opphold fra denne gruppen inngår en vurdering av sårbarhetskriterier som skal legges til grunn. (DN, 22.04.17).

Nestleder for Ap Hadia Tajik bekreftet overfor DN at Ap imidlertid fortsatt stod fast ved asylforliket og at vedtaket kun var en minimal endring. Videre skrev DN at Per Sandberg “*ikke var imponert*”. De siterte han som følgende:

Dette forslaget er i verste fall en oppmykning og i beste fall en saus med tåkeprat som ikke endrer noe som helst. For meg er det vanskelig å se hva dette oppnår. (Per Sandberg til DN, 22.04.17).

Mai

Ingen relevante nyhetsartikler i denne perioden.

Juni

Ingen relevante nyhetsartikler i denne perioden.

Juli

I denne perioden fokuserte mediedekningen på returneringen av asylbarn til Afghanistan. Følgende overskrift i VG “*Dramatisk økning i 2017: Halvparten av asylbarna må ut når de fyller 18 år*” påpekte at 1. juni fikk 331 (totalt 47%) av 698 enslige mindreårige asylsøkere innvilget midlertidig opphold og måtte ut av Norge når de var fylt 18 år. Videre sammenlignet VG disse prosentene med prosenter fra 2016 (14%) og 2015 (1,3%) (VG, 04.07.17). VG skrev så at etter økningen i midlertidig opphold så UDI en forverring i norske asylmottak. Ap vedtok på landsmøte i april de ville begrense midlertidigheten, men at de ikke kunne love at prosenten ville bli mindre dersom de kom til makten. VG skrev deretter at Hanne Merete Jendal avdelingsdirektør i UDI, hevdet økningen i midlertidighet var på grunn av fjerning av rimelighetsvilkåret og UDIs nye vurdering på sikkerhetssituasjonen i Afghanistan. Hun påpekte at:

I dag er det bare to provinser i Afghanistan som ifølge UDI er så utrygge at ingen kan returneres dit: Helmand i sør og IS-befestede Nangarhar i øst. (VG, 04.07.17)

Noen dager senere var fortsatt retur temaet på dagsorden da VG presenterte den nye UDI-avtalen. I avtalen tilbød UDI 42.000 kroner til enslige mindreårige som frivillig valgte å returnere til Afghanistan. Omsorgspersonene fikk en støtte på 10.000 dersom de samarbeidet om returen. VG beskrev det som “*reintegreringsstøtte*” (VG, 08.07.17). Det var ikke UDIs første tilbud om støtte, VG viste til et brev de fikk innsyn i der UDI hadde tilbudt penger til enslige mindreårige som ønsket å gjenforenes med omsorgspersoner i Afghanistan, siden mai 2017. VG gjengav det som stod i brevet:

UDI vil legge føringer på hva den mindreårige kan bruke pengene på (utdanning, arbeidstrening, bedriftsetablering, helse, bolig osv.). (VG, 08.07.17)

VG stilte spørsmål til seniorrådgiver i UDI Merethe Bjørkli om returnering også gjaldt barn uten omsorgspersoner og fikk følgende svar:

Ingen barn returneres til Afghanistan under dette programmet med mindre vi vet at foreldrene har samtykket til returen. Foreldrenes reise til/fra Kabul betales for slik at de er til stede i Kabul ved barnets ankomst. Barnet får ikke sette seg på flyet i Oslo med mindre det er bekreftet at foreldrene faktisk er til stede i Kabul (Merethe Bjørkli til VG, 08.07.17)

Videre spurte VG hvilken status arbeidet med å utvikle en avtale for retur av enslige mindreårige asylsøkere uten omsorgsperson hadde og hvorfor byggeprosessen av omsorgssenter i Afghanistan omtalt i asylforliket, ikke var kommet på plass. Bjørkli svarte følgende:

Vi har per nå ikke noe aktivt pågående arbeid når det gjelder retur av enslige mindreårige asylsøkere uten kjent omsorgsperson i hjemlandet [...] Det har i begrenset grad vært arbeidet med slike løsninger fra norsk side. Årsaken til dette er sammensatt, blant annet mangelfullt samarbeid fra hjemlandsmyndighetene, kostnadsaspektet, og at det vil være utfordrende å få på plass en samarbeidspartner som kan tilby løsninger på et tilfredsstillende nivå. (Merethe Bjørkli til VG, 08.07.17)

August

Ingen relevante nyhetsartikler i denne perioden.

September

VG beskrev i en artikkel at det var 132 enslige mindreårige asylsøkere som fylte 18 år høsten 2017 og dermed skulle tvangsreturneres. I denne sammenhengen skrev VG at Unge Venstre prøvde å få Venstre til å ta grep og mente Venstre burde presse regjeringen til å avskaffe bruken av midlertidig opphold (VG, 19.09.17). Tord Hustveit som er leder i Unge Venstre sa:

Vi mener at Venstre i forhandlinger med regjeringen primært må ha som krav at hele ordningen med midlertidighet skal avskaffes, og hvis ikke må bruken reduseres kraftig. (Tord Hustveit til VG, 19.09.17)

VG skrev også i en senere artikkel at innvandringspolitiske talsmann Stein Erik Lauvås fra AP, kunngjorde at partiet ville foreslå nye endringer vedrørende enslige mindreårige asylsøkere i løpet av høsten. VG skrev:

Denne høsten blir kritisk på asylfeltet, da en kjempekø av asylbarn snart fyller 18 år og må ut av Norge. Men det kan ligge an til en oppmykning på feltet. (VG, 19.09.17)

Oktober

I oktober la KK frem i en nyhetsartikkel at Amnesty International publiserte en kampanje der de kalte Norge for “*asylverstinger*” og hevdet at asylpolitikken til Norge “*sender flyktninger i døden*” (KK, 21.10.17). Det blir også hevdet at Norge brøt med flere internasjonale lover ved å tvangsreturnere enslige mindreårige asylsøkere til Afghanistan. Målet for kampanjen var å presse de politiske aktørene til å endre asylpolitikken. KK skrev at en jente fra Trondheim med navnet Taibeh Abbasi var sentral i kampanjen. UNE (Utlendingsnemda) hadde bestemt at hun og familien skulle sendes tilbake til Afghanistan etter 17 år i Norge. Kristin Hulaas Sunde fra Amnesty International, uttalte til KK:

Taibeh og hennes historie er et eksempel på en europeisk returpolitikk som ikke tar hensyn til menneskene den rammer. (Kristin Hulaas til KK, 21.10.17)

Videre skrev KK at Amnesty, Røde Kors og FN fremhevet nye tall og rapporter angående sikkerhetssituasjonen i Afghanistan. Rapporten fra Amnesty “*Forced to danger*” beskrev hvilke utfall asylpolitikken og returene hadde hatt for enslige mindreårige asylsøkere. En annen rapport fra hjelpeorganisasjonene beskrev situasjonen for enslige mindreårige i asylmottakene i henhold til at midlertidig opphold gjorde at flere barn forsvant fra mottakene og “*startet på en ny flukt*” (21.10.17). Samtidig ble det også i artikkelen beskrevet en mobilisering der jenta i kampanjen var fra:

Avgjørelsen om å deportere Abbasi-familien ble møtt med sinne blant trøndersk ungdom. 4. oktober samlet rundt 2000 elever fra ti skoler i Trøndelag seg på Torget i Trondheim for å protestere mot utkastelsen og norsk asylpolitikk. Elevenes aksjonsgruppe samler nå inn penger for å dekke utgifter i forbindelse med en anke til høyesterett. (KK, 21.10.17)

KK uttrykket at demonstrasjonen i Trondheim fikk følger; SV, MDG og Rødt besøkte skolen der jenta var elev og meddelte at de ville fremme forslag for Stortinget om å midlertidig stanse alle returene til Afghanistan. Tilsvarende var det andre steder i landet også demonstrasjoner vedrørende enslige mindreårige asylsøkere. Som klassekampen skrev:

Onsdag demonstrerte flere hundre mennesker i Oslo mot deportasjonen av de såkalte «Oktoberbarna.» 130 mindreårige afghanske flyktninger som juridisk sett fyller 18 år i oktober skal sendes tilbake til Afghanistan. (KK, 21.10.17)

I en artikkel fra VG med overskriften “Ap-veteran mener Norge bør stanse Afghanistan-returen” la de frem en ny rapport fra Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) som konstaterte at antall skadde og drepte i Kabul provinsen hadde økt med 26 prosent første halvåret av 2017 sammenlignet med samme periode i 2016 (VG, 23.10.17). Til VG sa Ap-veteran Bjørn Tore Godal:

Sikkerhetssituasjonen i Afghanistan har blitt verre i løpet av de par siste årene, og regjeringens håndtering av enslige mindreårige asylsøkere har gått helt galt. (Bjørn Tore Godal til VG, 23.10.17)

Hendelse 24.oktober 2017: Representantforslag fra SV, MDG og Rødt om midlertidig stans i uttransport av asylsøkere til Afghanistan frem til et uavhengig ekspertutvalg har gjennomført en åpen vurdering av regelverk og praksis i disse sakene m.m

Kort tid etter, redegjorde VG at Ap ikke ville støtte dette forslaget, men at de imidlertid hadde foreslå egne tiltak om hvordan antallet midlertidige opphold skulle reduseres. Istedenfor full stans i returene ønsket de å innføre sårbarhetskriterier i saksbehandlingen til enslige mindreårige flyktninger (VG, 26.10.17). VG skrev:

Etter at Arbeiderpartiet var med å sikre regjeringen flertall for å fjerne rimelighetsvilkåret for internflukt, har antall enslige mindreårige som får midlertidig opphold i Norge, eksplodert. Nå synes Arbeiderpartiet det har gått for langt: Onsdag vedtok partiets stortingsgruppe å fremme et eget forslag om å innføre et sårbarhetskriteriet slik at færre asylsøknader får midlertidig opphold i Norge. (VG, 26.10.17)

Rigmor Aasrud fra Ap presiserte til VG:

Da rimelighetsvilkåret ble fjernet i lovverket, informerte ikke regjeringen om at det ville føre til økning i midlertidighet. Flere stiller nå spørsmål ved UDIs behandling av enslige mindreårige asylsøkere. Derfor må gjøres en sårbarhetsvurdering i saksbehandlingen. Det vil overraske meg om ikke flere vil komme inn under ordningen og får bli i Norge. (Rigmor Aasrud til VG, 26.10.17)

VG poengterte i artikkelen at Karin Andersen fra SV ikke tror på Ap sin begrunnelse om at oppheving av rimelighetsvilkåret ikke ville ha noe å si for midlertidigheten til enslige mindreårige asylsøkere (VG, 26.10.17). Hun sa:

I asylforliket ble Ap grepet av panikk og belønnet en regjering som lot kaoset oppstå, ved å legge seg kloss opp til dem i innstrammingspolitikken. Alle visste betydningen av å fjerne rimelighetsvilkåret. Det kan ikke Ap gjemme seg bak. SV, KrF og Venstre advarte mot disse konsekvensene. Hvis Ap satte seg så lite inn i saken den gang at de ikke skjønnte dette, var det uforsvarlig behandling. (Karin Andersen til VG, 26.10.17)

VG vektla i samme artikkel at Sylvi Listhaug var skuffet over at Ap “ikke greier å holde stø kurs” (VG, 26.10.17). VG uttrykket at hun anklaget dem for å “bøye av når det kommer press fra ulike interessegrupper som vil ha åpnere grenser” (VG, 26.10.17). Til VG sa hun:

Arbeiderpartiet har vinglet frem og tilbake i innvandringspolitikken i over to år. Ap innførte regelverket om midlertidig opphold i 2009 for å gjøre Norge mindre attraktivt for enslige mindreårige asylsøkere. De var med på asylforlik i 2015 og 2016, men nå vil de altså myke opp. Dette synes å være en klar liberalisering som kan bidra til at det kan komme flere enslige mindreårige asylsøkere til Norge [...] Skal vi ta vare på velferdsmodellen vår og sikre at den er bærekraftig, og ta vare på våre verdier i et langsiktig perspektiv, må innvandringen kraftig ned i årene som kommer. Ap sørger for det motsatte dessverre også i denne saken (Sylvi Listhaug til VG, 26.10.17)

November

Innledningsvis denne måneden skrev VG at SV ønsket å fremme et nytt forslag om akutt stans i retur til Afghanistan, da det opprinnelige forslaget om midlertidig stans i retur i oktober, ville ha tatt for lang tid å behandle i Stortinget. Da ville barna som fylte 18 år høst 2017 blitt sendt tilbake før returene eventuelt kunne ha blitt stanset (VG, 01.11.17). Karin Andersen fra SV sa i artikkelen:

Regjeringen har ikke villet legge frem noe fakta eller dokumentasjon på at det er trygt å sende noen dit. Det kommer rapport på rapport som sier det blir farligere og farligere [...] Hvis vi ikke får på plass en midlertidig stopp nå raskt, vil vi risikere at de som burde få bli, fordi sikkerhetssituasjonen tilsier at det ikke er trygt å bli returnert, enten har flyktet videre eller sendt tilbake (Karin Andersen til VG, 01.11.17)

VG siterte uenigheten fra Sylvi Listhaug:

Karin Andersen fra SV vet meget godt at det er det uavhengige fagorganet Landinfo som henter inn generell informasjon om landsituasjonen og utlendingsmyndighetene (UDI og UNE) som avgjør hver enkelt asylsak basert landinformasjonen og individuelle fakta og vurderinger. Et område kan være trygt for en person mens det er utrygt for andre. Det er ikke vi politikerne som sitter og peker ut hvilket område som er trygt og ikke, det må vi selvsagt overlate til de beste fagpersonene. (Sylvi Listhaug til VG, 01.11.17)

Som tidligere nevnt stilte ikke AP seg bak SV sitt forslag i oktober om midlertidig returstanst til Afghanistan. VG presenterte i en artikkel at AUF og flere fylkesledere i Ap fra blant annet Oslo og Aust Agder, imidlertid ikke var enige i Ap sin beslutning og krevde dermed at de skulle stille seg bak en midlertidig stopp av returene. Fylkesleder i Aust-Agder Jon Rolf Næss, presiserte til VG:

Det er så mye usikkerhet knyttet til Afghanistan at her bør en sette minst en fot i bakken og sjekke dette grundig ut. Stortinget har et veldig stort ansvar for de mest sårbare av de sårbare. En midlertidig stopp er på sin plass. (Jon Rolf Næss til VG, 01.11.17)

VG poengterte i artikkelen at antallet asylbarn med midlertidig opphold økte da Ap og Sp sikret flertall om å fjerne rimelighetsvilkåret i 2016 og tvangsreturene til Afghanistan (VG, 01.11.17). VG gjengav det AUF leder Mani Hussaini skrev i en e-post til dem:

Vi kan ikke godta at Norge skal sende barn tilbake til krig, forfølgelse og terror. Her må vi sikre barns trygghet. Barn skal kunne glede seg til dagen de blir 18 år, ikke være livredde for den. (Mani Hussaini til VG, 01.11.17)

Ap svarte til VG at de ville kreve at utenriksministeren gjorde en redegjørelse av sikkerhetssituasjonen, men om det ville bli returstans, hadde de derimot ikke noe klart svar på (VG, 01.11.17). I KK dagen etter med overskriften “*tida løper ut for barna*”, bemerket SV igjen at de kom til å kreve en hastebehandling om å midlertidig stanse returene. Jon Ole Martinsen, seniorrådgiver for NOAS tilføyte:

Teoretisk sett kan alle disse barna være kastet ut før Stortinget rekker å behandle saken. Praktisk sett vil det avhenge av om politiet får tak i dem så de kan gjennomføre returen (Jon Ole Martinsen til KK, 02.11.17).

Videre tilføyte KK at selv om Ap ikke ville støtte stans i retur når forslaget opprinnelig ble fremmet av SV i oktober, ville de imidlertid støtte kravet om å hurtigbehandle forslaget (KK, 02.11.17).

I en annen artikkel bemerket VG at “*det er igjen asylopprør i Ap*” og la til at også flere tidligere AP-statsråder stilte seg bak AUF og fylkesledere i kravet om å midlertidig stoppe returene (VG, 03.11.17). VG siterte Ap-veteran Grethe Fossum:

Jeg er enig i at Ap bør gå inn for å få stoppet disse utsendingene. Det er på bakgrunn av sikkerhetssituasjonen i Afghanistan. Nå har så mange Afghanistan-eksperter uttalt hvor farlig det er i landet. Jeg kan ikke skjønne at AP som ønsker å drive en human innvandringspolitikk, kan akseptere dette. (Grethe Fossum til VG, 03.11.17)

Kort tid etter, publiserte VG en artikkel om at UDI sin nye vurdering av sikkerhetssituasjonen i Afghanistan fortsatt ble kategorisert som trygg til å returnere asylsøkere (VG, 06.11.17). UDI direktør Frode Forfang uttrykket:

UDI har foretatt en ny, grundig gjennomgang av sikkerhetssituasjonen i Afghanistan opp mot asylpraksis, og vi har ikke funnet grunnlag for å endre tidligere vurderinger [...] Det skal en del til for å erklære et land som så generelt utrygt at ingen asylsøkere kan returneres dit

uansett. Risikoen for sivile vurderes ikke som høy nok til at vi kan erklære hele landet som utrygt. (Frode Forfang til VG, 06.11.17)

Samtidig påpekte Frode Forfang at det ikke var selve sikkerhetssituasjonen det hersket uenighet om, men hvor terskelen lå for å uttrykke at et land var så utrygg at ingen kunne returneres dit (VG, 06.11.17).

Tersklene for hva som skal til for at vi ikke kan returnere noen, er et politisk spørsmål. Det er i dag høy terskel for å få asyl, flyktningstatus eller opphold på humanitært grunnlag [...] Norsk praksis har gjennom flere år gradvis gått i retning av at man legger seg på minstekravet mot de internasjonale konvensjonene. Vi er på riktig side, men med mindre marginer enn før. (Frode Forfang til VG, 06.11.17)

Hendelse 7.november 2017: Representantforslag fra SV om umiddelbar stans i all retur til Afghanistan i all assistert retur og tvangsretur av asylsøkere til Afghanistan frem til Stortinget har behandlet og gjort vedtak vedrørende Dokument 8:47 S (2017–2018).

Etter at forslaget om umiddelbar stans i all retur til Afghanistan ble fremmet rett til votering, ble et brev sendt fra Ap, Sp, KrF, Venstre og SV til Sylvi Listhaug og daværende utenriksminister Ine Eriksen Søreide, der det krevdes fra partiene at de måtte stille i Stortinget og redegjøre for sikkerheten i Afghanistan. Etter redegjørelsen skulle Ap da bestemme seg for om de også vil stille seg bak forslaget om umiddelbar returstans (VG, 07.11.17). VG siterer Sylvi Listhaug kort tid etter:

Jeg vil på det sterkeste advare mot å stanse alle returene til Afghanistan [...] Dersom dette forslaget blir vedtatt og alle returer til Afghanistan stanses, vil Norge kunne fremstå som det mest liberale landet i Europa og kunne bli svært attraktivt for afghanske asylsøkere. (Sylvi Listhaug til VG, 08.11.17)

Hun tilføyet at Norge kan “fremstå som en frihavn i Europa for afghanske borgere” (Sylvi Listhaug til VG, 08.11.17).

Til KK samme dag uttrykket Arne Strand, seniorforsker ved Christian Michelsens institutt, at UDI og Sylvi Listhaug tok feil da de konkluderte med at det var trygt å returnere til Afghanistan.

Kabul er den farligste provinsen i Afghanistan nå. Ifølge FN har Kabul det høyeste antallet sivile drept og skadet. Dermed er det vanskelig å se at Kabul kan defineres som trygt. (Arne Strand til KK, 08.11.17)

KK publiserte en artikkel med overskriften “vil bryte asylforliket” der de beskrev hvordan den usikre situasjonen for enslige mindreårige asylsøkere har skapt “uro” innad Sp og Ap. Nestleder i Sp Anne Beathe Tvinnereim, poengterte at det var delte meninger om hvilke løsninger de ville gå for når det gjaldt å myke opp i asylpolitikken. Hun mente rimelighetsvilkåret måtte gjeninnføres, selv om de hadde støttet forslaget om å fjerne den i 2016 (KK, 10.11.17). Mani Hussaini fra AUF støttet denne tanken:

Det er ingen skam å snu og gjeninnføre rimelighetsvilkåret. Alle andre europeiske land opererer med rimelighetsvilkår. Det er ingen grunn til å være bekymret for signaleffekten. Vi vil ikke bli mer liberale enn andre europeiske land. Vi vil bli mindre urettferdige. (Mani Hussaini til KK, 10.11.17)

I en annen artikkel beskrev VG at Ap hadde snudd og ville stanse returen for flere asylbarn. De varslet at de ville fremme nye tiltak den 14. november for å bedre behandlingen av enslige mindreårige asylsøkere. Et av forslagene ble presentert som følgende i VG:

Ap ber nå om at de som har fått midlertidig opphold og blitt henvist til internflukt fra 1. oktober i fjor, da rimelighetsvilkåret ble fjernet, får sine saker behandlet på nytt i henhold til de nye sårbarhetskriteriene. For den gruppen som omfattes av dette, som har fått søknaden behandlet etter at rimelighetsvilkåret ble fjernet og har fått midlertidig opphold, ber de om at de sakene stilles i bero - og «ikke effektueres». Det betyr en returstanse – så enkelte enslige mindreårige ikke blir sendt ut. (VG, 13.11.17)

Hendelse 14. november 2017: Stans i returene

Etter at Ap varslet egne hasteforslag, fikk de flertall fra alle partiene utenom Høyre og Frp for å vurdere saken til oktoberbarna på nytt i henhold til de sårbarhetskriteriene de hadde satt. I

tillegg skulle det også vektlegges om enslige mindreårige har omsorgspersoner som kan ivareta dem hvis de blir returnert til internflukt i hjemlandet (VG, 14.11.17). VG skriver:

Det skjedde i dag noe uvanlig på Stortinget: En sjeldent brukt unntakshjemmel ble brukt for å hastebehandle flere forslag om returstats. Etter en krass innvandringsdebatt får Ap flertall for et forslag om å behandle sakene til flere enslige mindreårige asylsøkere på nytt - og at de ikke skal returneres før de har fått ny saksbehandling. Det tross store protester fra Høyre og Frp. (VG, 14.11.17)

Til VG utdypet Sylvi Listhaug:

Jeg er veldig urolig for det vedtaket som skal fattes her i dag. [...] Her er det en saksbehandling som er totalt uforsvarlig, uten at man har vurdert konsekvensene. (Sylvi Listhaug til VG, 14.11.17)

Klassekampen publiserte dagen etter Frp og Listhaug sine reaksjoner på Ap sitt forslag:

I salen angrep innvandringspolitiske talsperson for Frp, Jon Helgheim Ap for å forlate den strenge linja i asylpolitikken og gjøre Norge til 'en frihavn for grunnløse asylsøkere' (KK, 15.11.17)

De supplerte med Listhaug sitt utspill om at Aps linje gjorde henne "bekymret på vegne av landet" og at hun protesterte i debatten på den "kraftige overkjøringen" (KK, 15.11.17). Samme dag publiserte VG en artikkel med overskriften "Frp-Sylvi mot nytt asylnederlag i Stortinget" (VG, 15.11.17). De presiserte at Ap vil nekte regjeringen å fortsatt kunne instruere UNE og pålegge dem til å fatte vedtak.

I en annen artikkel fra DN, hevdet Erna Solberg at Jonas Gahr Støre er mer liberal enn det tidligere Ap-leder Jens Stoltenberg var:

Det veksler litt i Arbeiderpartiet når det gjelder innvandring og asyl. I utgangspunktet ga Jonas Gahr Støre uttrykk for mer liberale holdninger til innvandring enn det Jens Stoltenberg gjorde med å åpne for ti tusen flyktninger på landsmøtet [...] Han forsøker å selge to ting på en gang: Det ene er at han er snillere og mykere enn oss. I neste øyeblikk sier Støre at det likevel ikke er noen oppmykning. Det er vanskelig å stå i det. Jeg oppfatter vel at det skal være

en liten oppmykning i behandlingen som følge av disse sårbarhetskriteriene. (Erna Solberg til DN, 15.11.17)

Jonas Gahr Støre avviser imidlertid overfor DN at han er blitt mer liberal:

Jeg har vært med på Aps innvandringspolitikk i Jens Stoltenbergs år. Jeg ledet innvandringsutvalget i Arbeiderpartiet som la grunnlaget for politikken som skulle være streng, rettferdig og human. Men Stortinget har ikke gitt en blankofullmakt til Sylvi Listhaug til å drive en praksis som fører til at midlertidigheten til unge, sårbare mennesker skyter i været uten at Stortinget er informert om det. (Jonas Gahr Støre til DN, 15.11.17)

Kort tid etter skrev DN en artikkel der Siv Jensen kom med krass kritikk mot Ap i Frp sin høstkonferanse. Hun presiserte at det fra Ap sin side var “*en uansvarlig vingling i asylpolitikken*” og tilføyet:

Nok en gang velger Ap å sende en åpen invitasjon til Norge for avviste asylsøkere. Det er alvorlig [...] Før i tiden ble Arbeiderpartiet kalt for ørnen i norsk politikk. Jeg må jo si at jeg stadig oftere får opp et bilde av en struts (Siv Jensen til DN, 18.11.17)

Hun la til at Ap i tillegg hadde blitt “*overkjørt av aktivister og interessegrupper*” (DN, 18.11.17).

Desember

DN publiserte en artikkel der tidligere Høyre-topp og diplomat Kai Eide hevdet Sylvi Listhaug var den “*tydeligste målbæreren av populistiske strømninger i Norge*” og rettet sterk kritikk mot retorikken og politikken hun førte (DN, 27.12.17).

Min bekymring handler ikke bare om asylkampen og noen afghanske ungdommer. Dette er en del av en større verdikamp, som handler om grunnpilarer i vårt vestlige demokrati – som ytringsfrihet og rettssikkerhet. De er nå under sterkere press enn på lenge fra populistiske strømninger [...] Det er bred enighet i Stortinget om at vi skal ha en streng, rettferdig og human innvandringspolitikk. Men når Solberg noen uker før valget sier at vi skal være blant de strengeste i Europa, da er det noe helt nytt. (Kai Eide til DN, 27.12.17)

Klassekampen skrev mot slutten av måneden at Sylvi Listhaug fortsatt ikke hadde fulgt opp vedtaket om å fjerne instruksjonen med navnet G-02/2017 fra 29.mars 2017, som bidrog til at

flere enslige mindreårige asylsøkere fikk midlertidig opphold (KK, 29.12.17). Under stortingsdebatten i november da det ble vedtatt en returstans for oktoberbarna, var alle i Stortinget enige om at instruksene skulle fjernes. Klassekampen skrev at instruksene fortsatt lå i UDIs database, noe som vekket sterke reaksjoner fra flere hold, blant annet fra Karin Andersen (SV) og Kjersti Toppe (Sp):

Det er totalt uakseptabelt. Det finnes ingen unnskyldning for ikke å iverksette vedtaket som var krystallklart fra Stortingets side. (Kjersti Toppe til KK, 28.12.17)

Det er alvorlig og føyer seg inn i rekken av Listhaugs trenering av klare vedtak i Stortinget, og det kan ikke Stortinget godta. Erna Solberg må ta ansvar nå og sette denne statsråden på plass. SV vil ta dette opp straks etter nyttår. (Karin Andersen til KK, 29.12.17)

KK skrev at Sylvi Listhaug sendte en e-post til opposisjonen med flere spørsmål om hvordan vedtaket fra november skulle gjennomføres. Dette vekket reaksjoner i opposisjonen og de nektet å besvare spørsmålene. Sylvi Listhaug hadde heller ikke i denne perioden kommet med en ny forskrift i henhold til det som hadde blitt vedtatt 14.november. KK skriver avslutningsvis: *“dermed er situasjonen for oktoberbarna fortsatt uvisst”* (KK, 29.12.17).

5.0 Drøft

Drøftingen tar utgangspunkt i *sikkerhetisering*, *medias rolle* og *risikopersepsjon*. Vi skal diskutere ordbruk ulike politiske aktører og interessenter har brukt i debatten om enslige mindreårige asylsøkere. Vi gjennomgår ordskiftet både før og etter omfattende endringer i asylpolitikken ble gjort.

5.1 Sikkerhetiseringsprosess

Høsten 2015 viste ulike politiske aktører en gjennomgående bekymring til hvilke langsiktige konsekvenser den økte ankomsten av enslige mindreårige asylsøkere kunne ha for Norge. Anders Anundsen instruerte UDI til å «utrede forslag om hvordan ankomstene kan reduseres», mens Erna Solberg påpekte hvor mye ankomsten av asylsøkere generelt ville prege økonomien de kommende årene. Kort tid etter, utarbeidet Sylvi Listhaug et høringsdokument med innstrammingsforslag som førte til endringer i Utlendingsloven. Disse endringene har gått sterkt utover og påvirket sakene til enslige mindreårige asylsøkere. Noen av disse vedtatte endringer er raskere returer, midlertidig og begrenset oppholdstillatelse overfor enslige mindreårige asylsøkere og strengere regler for familiegjennforeninger. I tillegg skulle det stilles strengere krav til asylsøkerne. Hensikten med å endre lover og forskrifter var å gjøre det mindre attraktivt å søke asyl i Norge og på denne måten få til en reduksjon i ankomstene. Flere av forslagene i perioden 2015-2017 ble ikke tatt opp til diskusjon i Stortingsgruppen og de var heller ikke i tråd med asylforliket som flere partier hadde blitt enige om november 2015. På denne måten klarte de politiske aktørene å bryte med de etablerte politiske reglene, noe som er i tråd med det Buzan et al. (1998) mener er en del av en sikkerhetiseringsprosess.

Som forklart i teorikapittelet, anses sikkerhetisering som en radikal versjon av politisering, der et problem blir presentert som «eksistensielle trusler som krever ekstraordinære midler og legitimerer handlinger som normalt sett er utenfor rammen av politiske prosedyrer» (Buzan et al., 1998, s. 23-24). Handlingene til de politiske aktørene viser at enslige mindreårige asylsøkere ble forsøkt sikkerhetisert da ankomsten av dem ble betraktet som et problem. Gjennomgående i perioden 2015-2017 var det spesielt to hendelser som kan anses som

ekstraordinære tiltak brukt i et forsøk på å håndtere ankomsten av enslige mindreårige asylsøkere: forslagene i høringsdokumentet som i ettertid ble vedtatt og fjerning av rimelighetsvilkåret 1.oktober 2016.

Buzan et al. (1998) påpeker at en sikkerhetiseringsaktør konstruerer en trussel og definerer den som en eksistensiell trussel for et referentobjekt, som eksempelvis kan være sikkerheten til staten, samfunnet, nasjonen eller/og identitet. Enslige mindreårige asylsøkere var ikke nødvendigvis et reelt problem eller trussel, men ble sosialt konstruert og presentert sådan av daværende innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug, Per Sandberg og Erna Solberg, dermed kan de anses som sikkerhetiseringsaktører i debatten. Konstruksjonen av enslige mindreårige som en eksistensiell trussel kommer godt frem gjennom det Buzan et al. (1998) omtaler som talehandling.

Det sentrale i talehandlingen er ikke selve ytringen av ordet «sikkerhet», men hvordan en sak blir konstruert som en trussel (Buzan et al., 1998). Den offentlige sikkerhetsdiskursen og språket til regjeringspartiene konstruerer på mange måter enslige mindreårige som en eksistensiell trussel. Ord som gikk igjen denne perioden fra politiske aktører var *haster med tiltak, redusere ankomsten, bekymring, prege alle budsjettene, utfordringene, og konsekvenser, begrensning*. Et annet eksempel er når Sylvi Listhaug karakteriserer enslige mindreårige asylsøkere som *ankerbarn* i høringsdokumentet fra 2015 og begrunner innstrammingene i familiegjenforening med; «å motvirke at barn sendes ut på farefull reise på egenhånd, motivert av at familien skal få følge etter» (VG, 23.01.16). Betegnelsene *farefull reise* og *grov omsorgssvikt* blir brukt for å beskrive hvorfor de ikke vil tillate familiegjenforening for enslige mindreårige asylsøkere. De mente at foreldrene utsatte dem for grov omsorgssvikt ved å sende dem ut på en farefull reise til Norge og at motivasjonen til foreldrene for dette var å komme etter med resten av familien. Likevel viste statistikk i denne perioden at ankomsten av asylsøkere via familiegjenforening var på det laveste og at asylbarn i Norge nettopp var *enslige* (KK, 03.09.16). Ut ifra dette, kan det tenktes at de bruker disse betegnelsene for å legitimere at det trengs ekstraordinære tiltak som innstramminger i familiegjenforeningen for å redusere ankomsten og dermed unngå at samfunnet blir truet.

Ut fra den skjematisk fremstillingen (se vedlegg 1.) er det rimelig å anta at ordene *velferdssystem, velferdssamfunnet og velferdsmodell* er fremtredende i talehandlingen til sikkerhetiseringsaktørene. Disse ordene kan betraktes som viktige aspekter for å beskrive hva

de anså som referentobjektet, altså det som blir eksistensielt truet. Det kan med rimelighet antas at referanseobjektet er samfunnet og noe vi verdsetter; velferdssamfunnet. Dette er ord som preger noe mennesker i Norge verdsetter høyt. Uttrykket «voldsomme konsekvenser» blir flittig brukt for å beskrive hva asylankomsten kan ha å si for velferdssamfunnet. Det kan tenkes at regjeringen her prøver å konstruere en «oss» mot «dem» mentalitet; velferdsstaten er truet av eksterne trusler og står derfor i fare, dermed må det tiltak til for å unngå at dette vedvarer.

Mange av ordene og uttrykkene som vi har plassert skjematisk (se vedlegg 1.) viser at flere av de samme ordene går igjen hos alle tre grupperingene av aktørene. Ordet «*behov*» har to ulike betydninger for sikkerhetiseringsaktørene og for interessentene/hjelpeorganisasjonene. Eksempelvis uttrykker regjeringspartiene et behov for flere innstramminger for å redusere ankomsten av asylsøkere generelt, mens interessenter/hjelpeorganisasjoner uttrykker et behov for et system som ivaretar de grunnleggende rettighetene til enslige mindreårige asylsøkere. Ordet «*konsekvenser*» går også igjen hos både regjeringspartiene, opposisjonen og interessenter/hjelpeorganisasjoner. Bruken av ordet *konsekvenser* beveger seg fra å omhandle hvilke trusler samfunnet står ovenfor ved ankomst av enslige mindreårige asylsøkere, til å fokusere på hvordan ulike ekstraordinære midler kan ha konsekvenser for enslige mindreårige asylsøkere.

Etter at høringsdokumentet kom ut i det offentlige, var det ord som *hjerteskjærende*, *uanstendig*, *kald* og *umenneskelig* som ble brukt fra ulike samfunnsaktører om innstrammingene i familiegjenforening og forslaget om tidsbegrenset opphold. Beskrivelser av hvordan innstrammingene har påvirket den psykiske helsen til enslige mindreårige asylsøkere, begynte også å ta form i nettavisene. Betegnelser som *opprørende*, *avskrekkingsmiddel*, *verste forslagene*, *innstrammingspanikk*, *integreringsfiendtlige*, *stemmefiske*, og *administrative tiltak*, gjenspeilet uenigheten og kritikken fra opposisjonspartiene, interessenter og hjelpeorganisasjoner mot sikkerhetiseringsaktørene.

Den retoriske strukturen til sikkerhetiseringsaktørene hadde mye makt med ord som *tydelig signal*, *frykter utfallet*, *landets fremtid*, *alvorlig bekymret for landet*, *verdier*, *konsekvensene*, *grunnløse asylsøkere* og *restriktiv og streng politikk*. Makten vedvarer frem til rimelighetsvilkåret ble opphevet 1.oktober 2016. Etter dette fikk opposisjonen, interessentene og hjelpeorganisasjonene større påvirkningskraft og det skjedde et ordskifte hvor fokuset

endret seg til å introdusere medmenneskelige aspekter ved debatten. Interessenter og hjelpeorganisasjoner kom inn som motstemmer i debatten på en mer intensiv måte enn perioden før rimelighetsvilkåret ble opphevet. Det kan hevdes at de brukte samme «taktikk» som sikkerhetiseringsaktørene: istedenfor å konstruere trussel, konstruerte de og uttrykket empati. Hyppig ordbruk i perioden etter at rimelighetsvilkåret ble fjernet var: *urolig situasjon, økt frustrasjon, usikker situasjon, lang venting, selvskading og selvmordsforsøk, selvmordsbølge, søvnproblemer, dårlig matlyst, skolevegring, frustrasjon og opplevelse av avmakt, sosial isolasjon, nedstemthet, engstelse, apati og noe aggresjon og utagering*. Debatten snus dermed om og det blir vektlagt hvordan de ulike ekstraordinære tiltak fra myndighetene sin side kan påvirke den psykiske helsen hos enslige mindreårige asylsøkere. Dette kan forstås som at enslige mindreårige asylsøkere ble konstruert som referentobjektet og myndighetene ble betraktet som en eksistensiell trussel.

Ingen av de politiske aktørene trekker seg ut av sikkerhetiseringsprosessen før i november 2017, da Ap som opprinnelig var med i asylforliket fra 2015 kom med forslaget om å behandle sakene til oktoberbarna på nytt igjen, og det ble innført returstans. Vi anser dermed sikkerhetiseringsprosessen som «brutt opp» da situasjonen begynte å bevege seg over en oppmyking av asylopolitikken.

Buzan et al. (1998) refererer til aksept fra publikum for at det skal være en vellykket sikkerhetisering. Et viktig spørsmål som kan stilles er om den retoriske strukturen til regjeringspartiene har hatt en tilstrekkelig effekt på publikum. Teorien sier lite om samspillet mellom sikkerhetiseringsaktør og publikum, og hvordan talehandlingen faktisk når ut til de relevante aktørene for å få aksept. Dette kan sies å være et svakt element i teorien, da det burde vært mer spesifisert hva som faktisk legges i aksept fra publikum. Et annet svakt aspekt er også at medier ikke blir omtalt som et ledd eller «verktøy» mellom sikkerhetiseringsaktørene og publikum. Hva de definerer som publikum er heller ikke utdypet. Det er imidlertid ulike typer samfunnsaktører som kan anses som viktige for de politiske aktørene, og dermed anses som relevante for betydningen av aksept i sikkerhetiseringsprosessen. Datamaterialet vårt tyder på at opposisjonspartier, interessenter og hjelpeorganisasjonene som uttaler seg i mediene om enslige mindreårige, har en viktig og betydningsfull stemme i debatten. Disse vil være relevante for å se på aksepten som sikkerhetiseringsprosessen trenger for å kunne anses som vellykket.

For å vurdere hvorvidt enslige mindreårige asylsøkere er en del av en sikkerhetiseringsprosess, var det av høyst betydning å se på om de kollektive virkelighetsoppfatningene til interessenter, hjelpeorganisasjoner og opposisjonen samsvarte med oppfatningene til sikkerhetiseringsaktørene. Vårt datamateriale tyder at sikkerhetiseringsprosessen utfordres av interessenter, hjelpeorganisasjoner og etter hvert også opposisjonspartier. Dermed ble ikke sikkerhetiseringsprosessen akseptert, men heller på et tidspunkt «forkastet». Sikkerhetiseringsaktørene har likevel fått gjennomslag for ulike politiske forslag som anses som ekstraordinære tiltak. Dermed har enslige mindreårige asylsøkere ikke blitt sikkerhetisert, men *forsøkt* sikkerhetisert.

Kan det medmenneskelige aspektet hos opposisjonspartier, interessenter og hjelpeorganisasjoner defineres som en «de-sikkerhetisering»? I følge Buzan et al. (1998) anses de-sikkerhetisering som det optimale i lengden. Problemer skal flyttes fra å anses som trusler og bevege seg mot normale politiske prosedyrer. Kan returstansen den 14. november 2017 anses som normal politikk? Buzan et al. (1998) sier ikke noe om hva som kan defineres som normal politikk, dermed anser vi det som problematisk å plassere det under de-sikkerhetiserings konseptet, med tanke på at det ikke blir definert hvordan «normale» prosedyrer i et demokratisk samfunn utfolder seg. Vi ser derfor et behov for å presentere et nytt begrep som kan forklare bedre ordskiftet bedre, nemlig «**empatisering**». Det bildet som reaksjonene fra interessenter, hjelpeorganisasjoner og opposisjonspartier skaper, vekker en medmenneskelighet og empati. De konstruerer enslige mindreårige asylsøkere for å være sårbare med et behov for beskyttelse og diskursen fra disse samfunnsaktørene søker å få frem at enslige mindreårige asylsøkere ikke er en trussel for velferdssamfunnet i Norge.

I teorikapittelet ble det gjort rede for flere bidrag som rettet et kritisk blikk mot Københavnskolen. Vi anser Balzacq (2005) som relevant da han eksempelvis viser til svakheten med at Københavnskolen tilegner for mye fokus på talehandlingen til sikkerhetiseringsaktørene. Han mener aksept fra publikum er mye viktigere enn selve uttalelsene. I vårt tilfelle har dette vist seg å være relevant, da datamaterialet vårt viser at aksepten fra de ulike relevante samfunnsaktørene ikke var tilfelle og at dette hadde mye å si for oppmyking i asylpolitikken med returstan i 2017. Strizel (2007) trekker også frem at relevante aktører innehar ulike maktposisjoner innenfor en sosial arena som kan påvirke kollektive meningskonstruksjoner. Denne sosiale kapitalen anser vi også som viktig i henhold til påvirkningen fra sikkerhetiseringsaktørene og påvirkningen den kan ha for publikum. Ut

ifra dette, kan det tenkes at Sylvi Listhaug som retorisk sterk og med en troverdig posisjon i samfunnet, kan ha en effekt på publikums aksept.

5.2 Medias rolle

Allern (1996) poengterer at pressen skal bidra med å danne arena for en åpen og fri samfunnsdebatt, der ulike synspunkter skal komme til syne. I tråd med dette kan VG, DN og KK betraktes som en viktig offentlig arena for asyldebatten, da de ikke bare fikk frem regjeringspartiene sine utsagn og konstruksjon av enslige mindreårige som eksistensiell trussel, men også den viktige medmenneskeligheten opposisjonspartiene, interessentene og hjelpeorganisasjonene bidro med i debatten.

I perioden 2015-2017 utspilte det seg en politisk kommunikasjon i den offentlige samfunnsdebatten. Ihlen et al. (2015) påpeker at det under politiske prosesser forutsettes politisk kommunikasjon mellom politiske aktører og samfunnsborgere; det handler om å fremme verdier og interesser for å påvirke samfunnsborgere. Maktdimensjonen i politikken spiller en sentral rolle her, da noen verdier og interesser kan bli fremhevet fremfor andre. Nettavisene kan anses som en kanal som formidler disse verdiene og interessene som sikkerhetsaktørene og andre samfunnsaktører besitter. Sylvi Listhaug som innvandrings- og integreringsminister var en relevant aktør med troverdig posisjon i politikken, som i perioden 2015-2017 fikk mye taletid i debatten. Nettavisene fremstilte ikke bare regjeringspartienes verdier og interesser, men også verdiene og interessene til andre samfunnsaktører som viste motstand til Listhaug sine verdier. Disse aktørene hadde også makt i samfunnet, i form av lederstillinger i de ulike hjelpeorganisasjonene og eksperter innenfor menneskerettigheter. Disse fikk etter hvert en viktig stemme i debatten, spesielt etter at rimelighetsvilkåret ble fjernet 1. oktober 2016. Det kan tenkes at de ved å besitte en troverdig posisjon i samfunnet, også påvirket samfunnsborgernes syn på enslige mindreårige asylsøkere med empatisering.

McCombs & Shaw (1972) påpeker at media ikke bare vektlegger informasjon om et gitt problem, men også viktigheten som er tilegnet problemet. Dette forstås som at mediene har makten til å bestemme hva som kommer på dagsorden og hva samfunnsborgerne får informasjon om i den offentlige debatten. Sikkerhetsdiskursen til regjeringen har foregått i

offentligheten og det kan hevdes at nettavisene har vært et viktig verktøy for politiske aktører for å nå ut til samfunnsborgere med sin talehandling. I rollen som «den fjerde statsmakten» kan en med rimelighet si at mediene også har vektlagt de kritiske stemmene til opposisjonspartiene, interessentene og hjelpeorganisasjonene i debatten; det var ikke bare sikkerhetiseringsaktørene som fikk taletid, men også andre samfunnsaktører som var av relevans.

I tråd med dette, så vi gjennomgående etter at rimelighetsvilkåret ble fjernet 1.oktober 2016, at medmenneskeligheten og empatiseringen stod sentralt på dagsordenen hos VG. Dette kommer frem ved at de publiserer artikler som omhandler bekymringsmeldinger fra både UDI og ansatte i mottak om en forverring i den psykiske tilstanden til enslige mindreårige asylsøkere. De satte også på dagsordenen de omstridte og usikre alderstestene brukt til å avgjøre om asylbarna var under 18 år. I april 2017 var det imidlertid bare DN som publiserte artikler under våre søkeord tre dager på rad. Artikkene publisert her omhandlet «asylopprøret» der ulike interessenter og opposisjonspartier går i opprør mot Ap for å støtte de omstridte forslagene til sikkerhetiseringsaktørene. Klassekampen publiserer generelt lite innhold av debatten gjennom hele tidsperioden 2015-2017. Hva som er forklaringen på dette, er vanskelig å si. Det kan derimot antas at de heller valgte å publisere andre typer tekster, eksempelvis kronikker og debattinnlegg, noe som vi valgte å se bort ifra i datainnsamlingen. Derimot er alle tre avisene aktive etter 14.november 2017, da det ble vedtatt en stans i returene for enslige mindreårige asylsøkere.

Komplementært til dagsordenfunksjonen er «framing», altså hvordan mediene presenterer sakene som blir satt på dagsordenen. Dette har betydning for påvirkningen av samfunnsborgernes holdninger, verdier og emosjoner knyttet til den bestemte saken (Entman, 1993). VG, KK og DN fikk gjennom hele tidsperioden 2015-2017 frem ulike aspekter ved asyldebatten som kan ha hatt en påvirkning på samfunnsborgerne; på den ene siden var det sikkerhetiseringsaktører som konstruerte ankomsten av enslige mindreårige asylsøkere som en trussel for velferdssamfunnet. På den andre siden var det opposisjonspartier, interessenter og hjelpeorganisasjoner som presenterte en medmenneskelig aspekt og fokuserte på de negative konsekvensene innstrammingene hadde for den psykiske helsen til enslige mindreårige asylsøkere. Media i rollen som «den fjerde statsmakt» var viktige i denne sammenhengen da de brakte til den offentlige arenaen protestene fra opposisjonspartiene, interessenter og hjelpeorganisasjonene mot sikkerhetiseringsforsøket til regjeringspartiene.

Måten nettavisene har fremhevet sikkerhetiseringsforsøket og empatiseringen på er ved oppsiktsvekkende overskrifter i artiklene. Eksempelvis, indikerer følgende overskrift fra DN «- Strømmen av flyktninger vil prege alle budsjetter de neste årene» (DN, 12.10.15). Her fremheves talehandlingen til sikkerhetiseringsaktørene. Siden målgruppen til DN er samfunnsborgere med en overgjennomsnittlig høy økonomisk inntekt, kan det tenkes at de velger å fremheve det økonomiske aspektet med debatten fordi målgruppen deres ofte vil være opptatt av blant annet temaer som økonomi. VG fremstilte det medmenneskelige aspektet med overskriften «Hjelpeorganisasjoner: - Uverdige situasjon for flyktninger i Norge» VG, 21.10.15) og “full alarm om unge asylsøkere: traumatiserte, apatiske og redde” (VG, 09.02.17).-VG har som formål å være «Norges fremste leverandør av nyheter, underholdning og nyttestoff gjennom døgnet» (Schibsted, u.å.). Siden et stort omfang av nettartiklene deres ikke krever betaling slik som KK og DN, kan det tenkes at et slik fokus vil være gunstig for å få leserklikk.

5.3 Risikopersepsjon

Konstruksjonen av enslige mindreårige som en eksistensiell trussel, kan ses i sammenheng med det Engen et al. (2016) omtaler som et konstruktivistisk kunnskapssyn på risiko. Dette synet ser på risiko som noe mennesker forstår, tolker og opplever. Innenfor et konstruktivistisk syn, definerer Aven og Renn (2010) risiko som «usikkerheten om og alvorligheten av konsekvenser (eller resultat) av en aktivitet med hensyn til noe mennesker verdsetter» (s. 3). Når Sylvi Listhaug sier: «Skal vi ta vare på velferdsmodellen vår og sikre at den er bærekraftig, og ta vare på våre verdier i et langsiktig perspektiv, må innvandringen kraftig ned i årene som kommer» (Sylvi Listhaug til VG, 26.20.17). Gjennom dette utsagnet kan det hevdes at enslige mindreårige asylsøkere blir konstruert til å være en risiko for vår velferd i samfunnet, altså en bestemt verdi som mennesker verdsetter. I perioden 2015-2017 var det også mange andre oppsiktsvekkende ord som kunne indikere trussel for verdier og velferd (se vedlegg 1.): *prege alle budsjetter, konsekvenser, dramatiske følger, landets fremtid, frykter utfallet, alvorlig bekymret for landet, verdier.*

Som Aven og Renn (2010) trekker frem: hvilke verdier en velger å ivareta, avhenger av virkelighetsforståelsen en har. Menneskers egne vurderinger og oppfattelse av risiko, kan bli

påvirket av foreliggende fakta, personlige verdier og frykt-faktor. Dette er det Aven og Renn (2010) omtaler som risikopersepsjon. Hvordan mennesker velger å forholde seg til og opplever risiko, blir formet av sosiale og kulturelle faktorer, herunder offentlige personer i samfunnet (Slovic, 1987). Det kan dermed tenkes at talehandlingen til sikkerhetiseringsaktørene spiller på dette for å få en aksept fra publikum. Ord fra sikkerhetiseringsaktørene som kan spille på risikopersepsjonen til mennesker kan eksempelvis være: *bekymring, veldig usikkert, alvorlig, voldsomme konsekvenser, utfordringer, dumt for landet, dramatiske følger, advare*. Erna Solberg sa: «Strømmen av flyktninger vil prege alle budsjetter de neste årene. Vi må være oppmerksomme på at velferdssystemet kan bidra til at vi får en tilstrømming av en annen type flyktninger enn andre land får fordi ytelsene kan gjøre det attraktivt» (Erna Solberg til DN, 12.10.15). Hvis en person har en oppfatning av at enslige mindreårige asylsøkere er en trussel for velferdssystemet ved at de preger budsjettene ved å utnytte systemet, kan verdier som mennesker ønsker å ivareta gjelde eksempelvis økonomiske ytelser som er i utgangspunktet til fordel for oss som samfunnsborgere.

Det kan også hevdes at måten nettavisene formidler sikkerhetiseringsaktørenes konstruksjon av enslige mindreårige asylsøkere som en eksistensiell trussel, også er med på å forme risikopersepsjonen til enkeltindivider. Overskriften «- Det har gitt oss store utfordringer» i DN (DN, 29.12.15) kan indikere og spille på at enslige mindreårige gir utfordringer, og dermed vekke følelser som mangel på kontroll og frykt. Oppsiktsvekkende ord som også kan vekke slike følelser, er eksempelvis når DN skriver at Erna Solberg «er klarere enn noen gang på hvilken pris Norge må betale for det statsministeren kaller en 'eksplosjon' i antall asylsøkere» (DN, 12.10.15). Dette kan ses i sammenheng med det Slovic (1987) omtaler som «dread-risk»: en forakt for en risiko, fordi de vil basere den på følelser som frykt og fatale konsekvenser. Det kan dermed antas at samfunnsborgere som blir påvirket av sikkerhetiseringsaktørenes talehandling, vil forbinde enslige mindreårige asylsøkere med stor fare, og dermed oppfatte risikoen som «større» og ønske at regjeringen skal gjøre en reduksjon i antall asylankomsten for å minste den risikoen.

Aven og Renn (2010) skiller mellom ulike former for risiko: usikre og tvetydige. Usikre risikoer er når mennesker har vanskeligheter med å forutse forekomsten av hendelser og/eller dens konsekvenser grunnet mangel av kunnskap og data. Oppsiktsvekkende utsagn som nevnt ovenfor kan knytte en usikkerhet til hvilke konsekvenser enslige mindreårige asylsøkere kan ha. Når DN skrev at det i 2016 var anslått å komme mellom 10.000 og 100.000 asylsøkere,

var Sylvi Listhaug sin kommentar: «*Er vi noe i nærheten av det siste tallet, kan det få voldsomme konsekvenser for vårt velferdssamfunn. Derfor er det behov for innstramminger*» (29.12.15). Det kan antas at samfunnsborgere kan oppfatte dette som en usikker risiko fordi det foreligger en usikkerhet i antall asylsøkere som kan komme. De som lytter til talehandlingen og denne konstruksjonen av risiko, kan dermed bli overbevist om at det er en usikkerhet forbundet til hvilke konsekvenser dette kan ha for «velferdssamfunnet» vårt.

På den andre siden gjenspeiler tvetydige risikoer enkeltindividers tanker rundt, meninger om og vurderinger av risikoer. Det handler om hvilken betydning risikoer betyr for samfunnet generelt. Her skiller Aven og Renn (2010) mellom fortolkende og normativ tvetydighet, der normativ tvetydighet er av relevans å gå dypere inn på i dette kapittelet. Det handler om uenigheter om hvilke verdier en ønsker å beskytte, eksempelvis det motsigende synet datamaterialet vårt viser; det er uenigheter om ankomsten av enslige mindreårige asylsøkere kan sies å i det hele tatt ha konsekvenser for samfunnet. Den retoriske strukturen til sikkerhetiseringsaktørene tyder på at de anser og prøver å formidle at enslige mindreårige asylsøkere er en trussel for verdier og velferdssystemet. Derimot, er diskursen til opposisjonspartiene, interessentene og hjelpeorganisasjonene uenige i dette og de ønsker å heller ivareta verdier som beskytter enslige mindreårige asylsøkere, ergo de ønsker en mer human og ansvarlig behandling samt medmenneskelighet. Ord som gjenspeiler medmenneskelighet kan eksempelvis være *krig, forfølgelse, terror, sikre barns trygghet, sårbare mennesker, uverdige situasjon, forverring, svekket psykisk helse, sette livene sine på vent, brudd på barns rettigheter, utrygt, usanne og påstander*. Både sikkerhetiseringsaktørene og opposisjonspartiene, interessenter og hjelpeorganisasjoner har makt sammen; de har en troverdig posisjon til å påvirke samfunnsborgere med sine motstridende syn vedrørende enslige mindreårige asylsøkere. Det er opp til enkeltindividene å da vurdere hvorvidt de vil bli påvirket av den ene eller den andre parten.

6.0 Konklusjon

Det har blitt foretatt omfattende endringer i asylpolitikken fra 2015 til 2017. Formålet med oppgaven har vært å belyse i hvilken grad en sikkerhetiseringsprosess blir tydeliggjort i nettavisene VG, Klassekampen og Dagens Næringsliv. Vi har forsøkt å besvare følgende problemstilling: ”På hvilken måte kan debatten i norske nettaviser om enslige mindreårige asylsøkere anses som en sikkerhetiseringsprosess?”

Det kommer tydelig frem i resultatene fra innholdsanalysen vi foretok av nyhetsartikler i VG, DN og KK, at sikkerhetiseringsaktører bryter med etablerte politiske regler ved at flere innstrammingsforslag i tidsperioden 2015-2017 ikke hadde blitt tatt opp til diskusjon i Stortinggruppen og gikk utover det som ble avtalt i Asylforliket. Regjeringspartienes ordbruk i den politiske sikkerhetsdiskursen, vurderte vi som forsøk på å konstruere enslige mindreårige asylsøkere som eksistensiell trussel for velferdssamfunnet. Ord og betegnelser ble brukt for å legitimere innstrammingsforslagene for å redusere asylankomsten og dermed unngå at velferdssamfunnet ble truet.

Et oppsiktsvekkende funn i datamaterialet var et brudd i sikkerhetiseringsprosessen. Det kom tydelig frem et ordskifte i debatten etter at rimelighetsvilkåret ble fjernet 1.oktober 2016; enslige mindreårige asylsøkere gikk fra å bli beskrevet som eksistensiell trussel til å være bli ansett som sårbare i det norske samfunn, altså de ble konstruert som referentobjektet og myndighetene ble betraktet som en eksistensiell trussel. På bakgrunn av dette kunne vi trekke slutning om at sikkerhetiseringsprosessen ikke ble akseptert. Sikkerhetiseringsaktørene har likevel fått gjennomslag for ulike politiske forslag som anses som ekstraordinære tiltak. Dermed har enslige mindreårige asylsøkere ikke blitt sikkerhetisert, men *forsøkt* sikkerhetisert.

I de utvalgte nettartiklene gjenspeiles medias rolle som ”den fjerde statsmakt” da de opprettholdt en arena for åpen og fri debatt som synliggjorde både talehandlingen til sikkerhetiseringstørene og motreaksjonene til andre samfunnsaktører. De aktørene som fikk taletid i nettavisene var regjeringspartier, opposisjonspartier, interessenter og hjelpeorganisasjoner som hadde troverdige posisjoner i samfunnet og dermed kan ha hatt en påvirkningskraft på samfunnsborgere. Vi tolker det som at nettavisenes vektlegging av aktører med sterke motreaksjoner kan påvirke samfunnsborgernes risikopersepsjon.

På bakgrunn av dette anser vi medias rolle i denne sammenhengen som en viktig brikke i hindringen av en vellykket sikkerhetiseringsprosess.

Debatten i norske nettaviser gjenspeiler et sikkerhetiseringsforsøk, men på grunn av vedvarende sterke reaksjoner fra opposisjonsaprtier, interessenter og hjelpeorganisasjoner anser vi sikkerhetiseringsprosessen som brutt. Vi anså det ikke som gunstig å forklare dette som en de-sikkerhetiseringsprosess da teorien ikke formulerer hvordan en slik prosess foregår. Derfor så vi et behov for å utvikle et forklaringsbegrep som kunne bedre forklare motreaksjonene. Vi valgte derfor å utvikle begrepet ”empatisering”, som bedre forklarer medmenneskelighetsaspektet i asyldebatten.

6.1 Tanker om videre forskning

Vi utarbeidet noen tanker rundt videre forskning og har valgt å liste opp forslagene opp følgende:

- På grunn av oppgavens omfang har vi lagt lite vekt på om en sikkerhetiseringsprosessen blir akseptert hos publikum som ikke er relevante samfunnsaktører i maktposisjoner. Vi anser derfor vår avhandling som overførbar til muligens fremtidige forskningsprosjekter som fokuserer på om sikkerhetiseringsaktørers talehandling og nettavisers måte å fremstille dette på kan endre lesernes holdninger til enslige mindreårige flyktninger.
- Vi ser også for oss at denne oppgaven kan overføres til tilsvarende studier som omhandler andre målgrupper enn dem vi fokuserte på, eksempel menn eller kvinner som flykter til Norge.
- VG presenterer en undersøkelse de gjorde om tvangsreturnering av flyktninger blant 10 forskjellige europeiske land. Norge kom sterkest ut som det strengeste landet som tvangsreturnerer flest flyktninger. Vi mener det kunne vært interessant å se nærmere på dette og bruke vår oppgave til å sammenligne sikkerhetiseringsprosessen i andre europeiske land med Norge.
- Gjennom forskningsprosessen har vi sett hvordan sikkerhetiseringsteorien kan ha relevans for andre teorier innenfor samfunnssikkerhetsfeltet, og det kan derfor være av

relevans å implementere teorien som et pensumbidrag. For eksempel kan teorien knyttes opp til risikopersepsjon; hvordan sikkerhetiseringsaktørers talehandlinger kan ha en innvirkning på menneskers risikoforståelse knyttet til bestemte samfunnsfenomener.

Litteraturliste I

Allern, S. (1996). *Kildenes makt, Ytringsfrihetenes politiske økonomi*. Oslo: Pax Forlag

Allern, S. (2001). *Flokkdyr på Løvebakken? Søkelys på Stortingets presselosje og politikken medierammer*. Oslo: Pax Forlag.

Andersen, K. & Haltbrekken, L. (2017). *Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og Lars Haltbrekken om å iverksette umiddelbar stans i all assistert retur og tvangsretur av asylsøkere til Afghanistan frem til Stortinget har behandlet og gjort vedtak vedrørende Dokument 8:47 S (2017–2018)*. Hentet fra: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Representantforslag/2017-2018/dok8-201718-056s/>

Andersen, K., Haltbrakken, L., Bastholm, U. & Moxnes, B. (2017). *Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Lars Haltbrekken, Une Bastholm og Bjørnar Moxnes om midlertidig stans i uttransport av asylsøkere til Afghanistan frem til et uavhengig ekspertutvalg har gjennomført en åpen vurdering av regelverk og praksis i disse sakene m.m.* Hentet fra: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Representantforslag/2017-2018/dok8-201718-047s/>

Aven, T. og Renn, O. (2010). *Risk management and governance. Concept, guidelines and applications*. Berlin: Springer.

Balzacq, T. (2005). The Three Faces of Securitization: Political Agency, Audience, and Context. *European Journal of International Relations*, 11(2), s. 171-201. Doi: <https://doi.org/10.1177/1354066105052960>

Buzan, B., Wæver, O., De Wilde, J. (1998). *Security: A New Framework For Analysis*. Boulder, London: Lynne Rienner.

Dagens Næringsliv. (u.å.). Dagens Næringsliv. Hentet fra: <http://idn.dn.no/nb-no/audience>

- Entmann, R. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), s. 53-58.
- Grønmo, S. (2004). *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Bergen: Fagbokforlaget
- Halvorsen, K. (2008). *Å forske på samfunnet: en innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: J.W. Cappelens Forlag.
- Jacobsen, D. I. (2010). *Forståelse, beskrivelse og forklaring*. Innføring i metode for helse- og sosialfagene. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Justis- og beredskapsdepartementet. (2015). *Høring – endringer i utlendingslovgivningen*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing--endringer-i-utlendingslovgivningen-innstramninger-ii/id2469054/>
- Justis- og beredskapsdepartementet. (2015). *Endringer i utlendingsloven*. (Prop. 16 L 2015–2016). Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-16-l-20152016/id2461221/>
- Justis- og beredskapsdepartementet. (2016). *Endringer i utlendingsloven mv*. (Prop. 90 L 2015-2016). Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-90-l-20152016/id2481758/sec6?q=rimelighetsvilk%C3%A5r>
- Justis- og beredskapsdepartementet. (2016). *GI-04/2016 – Instruks om tilbakekall av flyktningsstatus og oppholdstillatelse når beskyttelsesbehovet er bortfalt, jf. utlendingsloven § 37 første ledd bokstav e og f*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/gi-042016--instruks-om-tilbakekall-av-flyktningsstatus-og-oppholdstillatelse-nar-beskyttelsesbehovet-er-bortfalt-jf.-utlendingsloven--37-forste-ledd-bokstav-e-og-f/id2481475/>
- Justis- og beredskapsdepartementet. (2017). *Retur, utvisning og bortvisning fra Norge*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/innvandring/innsikt/retur/id2343455/>

Justis- og beredskapsdepartementet. (2017). *GI-02/2017 – Instruks om praktisering av utlendingsloven § 38, jf. utlendingsforskriften § 8-8 – enslige, mindreårige asylsøkere mellom 16 og 18 år som kan henvises til internflukt*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/gi-022017--instruks-om-praktisering-av-utlendingsloven--38-jf.-utlen-dingsforskriften--8-8--enslige-mindrearige-asylsokere-mellom-16-og-18-ar-som-kan-henvises-til-internflukt/id2546207/>

Klassekampen. (u.å.). *Våre lesere*. Hentet fra: <http://annonseweb.klassekampen.no/nb-no/audience>

Lynggaard, K. (2010). Dokumentanalyse. Svend Brinkmann & Lene Tanggaard (red.). *Kvalitative metoder: empiri og teoriutvikling*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Medienorge. (u.å.). Lesertall for norske nettaviser. Hentet fra: <http://www.medienorge.uib.no/statistikk/medium/avis/253>

McCombs, M.E. & Shaw, D.L. (1972). The Agenda-Setting Function of Mass Media. *The Public Opinion Quarterly*, 36(2), s. 176-187. Hentet fra: http://www.jstor.org/stable/2747787?seq=1#page_scan_tab_contents

Renn, O. (2008). *Risk governance. Coping with Uncertainty in a Complex world*. London: Earthscan.

Roe, P. (2004). Securitization and Minority Rights: Conditions of Desecuritization. *Security Dialogue*, 35(3), s. 279-294. Doi: <https://doi.org/10.1177/0967010604047527>

Schibsted. (u.å.). *Beskrivelse*. Hentet fra: <https://annonseweb.schibsted.no/nb-no/brands/vg-380>

Schäfer, M. S., Scheffran, J. & Penniket, L. (2016). Securitization of media reporting on climate change? A cross-national analysis in nine countries. *Security Dialogue*, Vol.47(1), 76-96. Doi: <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0967010615600915>

Slovic, P. (1987). "Perception of risk". *Science* 236(17 april): 280-285.

Statistisk Sentralbyrå. (2016). *Rekordmange mennesker på flukt*. Hentet fra:

<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/rekordmange-mennesker-pa-flukt>

Stortinget. (2015). *Stortinget - Møte torsdag den 3. desember 2015 kl. 10*. Hentet fra:

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2015-2016/151203/2/#asylforlik>

Stortinget. (2016). *Endringer i reglene om beskyttelse*. Hentet fra:

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Stortinget/2015-2016/inns-201516-391/3/#a2.2>

Stortinget. (2017). *Stortinget - Møte tirsdag den 14. november 2017*. Hentet fra:

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2017-2018/refs-201718-11-14?all=true>

Stritzel, H. (2007). Towards a Theory of Securitization: Copenhagen and Beyond. *European Journal of International Relations*, 13(3), s. 357-383. Doi:

<https://doi.org/10.1177/1354066107080128>

Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse*. En innføring i kvalitativ metode. 4.utg. Bergen-Sandviken: Fagbokforlag.

Utlendingsnemnda. (2012). *Internflukt*. Hentet fra:

<https://www.une.no/kildesamling/praksisnotater/internflukt/>

Utlendingsdirektoratet. (2015). *Hvor mange søkte om beskyttelse?*. Hentet fra

<https://www.udi.no/statistikk-og-analyse/arsrapporter/tall-og-fakta-2015/faktaskriv-2015/hvor-mange-sokte-om-beskyttelse/>

Utlendingsdirektoratet. (u.å.). *Midlertidig oppholdstillatelse*. Hentet fra:

<https://www.udi.no/ord-og-begreper/midlertidig-oppholdstillatelse/>

Wæver, O. (1995). Securitization and Desecuritization. I R. D. Lipschutz (Red.). *On Security* (s. 39-69). New York: Columbia University Press.

Artikler fra nettaviser

Aaser, K. (2017, 21.03). Barneombudet sterkt bekymret for enslige mindreårige i mottak. *VG*.

Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/7aMx9/barneombudet-sterkt-bekymret-for-enslige-mindreaarige-i-mottak>

Aaser, K. (2017, 03.11). Tidlige Ap-topper om Afghanistan-returene: - de må stanses. *VG*.

Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/Mx2zM/tidligere-ap-topper-om-afghanistan-returene-de-maa-stanses>

Amundsen, I.H., Johnsen, A.B. & Skarvøy, L.J (2016, 05.04). Her er regjeringens asylinnstramminger. *VG*. Hentet fra:

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/8yr3r/her-er-regjeringens-asylinnstramminger>

Amundsen, I. H. (2016, 10.05). Integreringsmeldingen: Listhaug varsler flere og tøffere krav til flyktninger. *VG*. Hentet fra:

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/d3lwq/integreringsmeldingen-listhaug-varsler-flere-og-toeffere-krav-til-flyktninger>

Brandvold, Å. (2015, 29.12). Hun går fra ansvaret. *Klassekampen*. Hentet fra:

<http://www.klassekampen.no/article/20171229/ARTICLE/171229958>

Brandvold, A. & Sørenes, K.M. (2017, 08.11). Blir anklaget for feil. *Klassekampen*. Hentet

fra: <http://www.klassekampen.no/article/20171108/ARTICLE/171109964>

Gjerstad, T. & Skard, K. (2017, 03.04). Tidligere Ap-tropper med asylopprør mot eget parti.

Dagens Næringsliv. Hentet fra:

<https://www.dn.no/nyheter/2017/04/03/1711/Politikk/tidligere-ap-topper-med-asyloppror-mot-eget-parti>

Gjerstad, T. & Skard, K. (2017, 04.04). Ap vil ha snillere asylpolitikk. *Dagens Næringsliv*.

Hentet fra: <https://www.dn.no/nyheter/2017/04/04/2040/Politikk/ap-vil-ha-snillere-asylpolitikk>

Gjerstad, T. & Skard, K. (2017, 05.04). - Dette kan føre til en voldsom strøm med asylsøkere til Norge. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra:

<https://www.dn.no/nyheter/2017/04/05/1810/Politikk/-dette-kan-fore-til-en-voldsom-strom-med-asylsokere-til-norge>

Gjerstad, T. & Skard, K. (2017, 22.04). - I verste fall en oppmykning og i beste fall en saus med tåkeprat. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra:

<https://www.dn.no/nyheter/2017/04/22/1449/Politikk/-i-verste-fall-en-oppmykning-og-i-beste-fall-en-saus-med-takeprat>

Gjerstad, T. & Skard, K. (2017, 15.11). - Støre har mindre evne enn Stoltenberg til å sette foten ned. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra:

<https://www.dn.no/nyheter/2017/11/15/1550/Politikk/-store-har-mindre-evne-enn-stoltenberg-til-a-sette-foten-ned>

Haugan, B. (2015, 28.12). Strammer inn reglene for permanent opphold: Må kunne norsk, ha jobb og bolig. *VG*. Hentet fra:

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/QL1mx/strammer-inn-reglene-for-permanent-opphold-maa-kunne-norsk-ha-jobb-og-bolig>

Johansen, E.L. (2015, 16.12). 64 forslag: Slik skal asylsøkerne integreres. *VG*. Hentet fra:

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/aAmdE/64-forslag-slik-skal-asyloekerne-integreres>

Johnsen, A.B. (2015, 29.12). Vil sende ut asylbarna - så snart de fyller 18 år. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/jGPXL/vil-sende-ut-asylbarna-saa-snart-de-fyller-18-aar>

Johnsen, N. (2016, 23.01). Asylbarn på flukt alene: Kun et fåtall får familien til Norge. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/B8g87/asylbarn-paa-flukt-alene-kun-et-faatall-faar-familien-til-norge>

Johnsen, A.B. (2017, 15.11). Frp-Sylvi mot nytt asyl-nederlag i Stortinget. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/E03KA/frp-sylvi-mot-nytt-asyl-nederlag-i-stortinget>

Klassekampen. (2016, 09.02). Asylopprør i Venstre - dette vil de si nei til. *Klassekampen*. Hentet fra: <http://www.e-pages.dk/klassekampen/6228/5/?query=Enslige+mindre%C3%A5rige+flyktninger>

Klassekampen. (2016, 07.07). Vil fortsatt kreve pass fra afghanske barn. *Klassekampen*. Hentet fra: <http://www.e-pages.dk/klassekampen/6348/7/?query=Enslige+mindre%C3%A5rige+flyktninger>

Klassekampen. (2016,03.09).Frp mener Stortinget ikke gikk langt nok - vil stramme asylreglene. *Klassekampen*. Hentet fra: <http://www.e-pages.dk/klassekampen/6399/14/?query=Enslige+mindre%C3%A5rige+flyktninger>

Klassekampen. (2016, 05.09). Norge har strengere praksis enn andre i Europa - kaster ut flere. *Klassekampen*. Hentet fra: <http://www.e-pages.dk/klassekampen/6400/8/?query=Enslige+mindre%C3%A5rige+flyktninger>

Klassekampen. (2017, 10.11). Vil bryte asylforliket. *Klassekampen*. Hentet fra: <http://www.e-pages.dk/klassekampen/6761/4/?query=Oktoberbarna>

Klassekampen. (2017, 15.11). Kjører over Listhaug. *Klassekampen*. Hentet fra:

<http://www.e-pages.dk/klassekampen/6765/4/?query=Oktoberbarna>

Melgård, M. (2017, 26.10). Ap vil bremse retur av mindreårige afghanere. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/l8QyL/ap-vil-bremse-retur-av-mindreaarige-afghanere>

Melgård, M. & Skjetne, O.L. (2017, 01.11). SV foreslår akutt stans i returene til Afghanistan . *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/A852E/sv-foreslaar-akutt-stans-i-iturene-til-afghanistan>

Melgård, M. & Skjetne, O.L.(2017, 01.11). Asylopprør i Ap: AUF krever stopp i Afghanistan-returene. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/2MgEr/asylopproer-i-ap-auf-krever-stopp-i-afghanistan-returene>

Mikkelsen, M. (2016, 06.12). UDI refser Listhaug for asylbarn-behandling. *VG*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/zmLjK/udi-refser-listhaug-for-asylbarn-behandling>

Mikkelsen, M., Mikalsen, H. & Solberg, T. (2016, 04.01). Bruker millioner på omstridte alderstester. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/aAmML/bruker-millioner-paa-omstridte-alderstester>

Molnes, G. (2015, 30.09). Barneombud slår alarm om asylbarnas helse: - En akutt krise. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/KVOEe/barneombudet-slaar-alarm-om-asylbarnas-helse-en-akutt-krise>

Molnes, G. (2015, 01.10). Hjelpeorganisasjoner: - Uverdige situasjon for flyktninger i Norge. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/flyktningkrisen-i-europa/hjelpeorganisasjoner-uverdige-situasjon-for-flyktninger-i-norge/a/23534294/>

NTB. (2015, 05.09). Anundsen vil ha færre enslige asylbarn til Norge. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra: <https://www.dn.no/nyheter/politikkSamfunn/2015/09/05/0848/anundsen-vil-ha-fre-enslige-asylbarn-til-norge>

- NTB. (2015, 05.09). Solberg: Uaktuelt med nye innstramminger for asylbarn. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra:
<https://www.dn.no/nyheter/politikkSamfunn/2015/09/05/1245/solberg-uaktuelt-med-nye-innstramminger-for-asylbarn>
- NTB. (2015, 04.10). Røde Kors-presidenten: ikke utenkelig med 60.000 asylsøkere til Norge. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra;
<https://www.dn.no/nyheter/politikkSamfunn/2015/10/04/1934/Flyktningkrisen/rde-korspresidenten-ikke-utenkelig-med-60000-asylskere-til-norge>
- NTB (2015, 13.10). Lysbakken: Regjeringen har sviktet i flyktningberedskapen. *Dagens Næringsliv*. <https://www.dn.no/nyheter/2015/10/13/1156/lysbakken-regjeringen-har-sviktet-i-flyktningberedskapen>
- NTB. (2015, 02.11). Frp skeptisk til bredt asylforlik. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra:
<https://www.dn.no/nyheter/politikkSamfunn/2015/11/02/1221/Flyktningkrisen/frp-skeptisk-til-bredt-asylforlik>
- NTB. (2015, 28.12). Listhaug klar med nye innstrammings tiltak. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra:
<https://www.dn.no/nyheter/politikkSamfunn/2015/12/28/1556/listhaug-klar-med-nye-innstrammings-tiltak>
- NTB. (2015, 29.12). - Det har gitt oss store utfordringer. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra:
<https://www.dn.no/nyheter/politikkSamfunn/2015/12/29/1116/Innvandring/-det-har-gitt-oss-store-utfordringer>
- NTB. (2016, 07.02). Sterke advarsler mot Listhaugs innstrammingsforslag. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra:
<https://www.dn.no/nyheter/politikkSamfunn/2016/02/07/1629/Asylstrømmen/sterke-advarsler-mot-listhaugs-innstrammingsforslag>
- NTB. (2016, 10.06). SV: - Asylforliket har raknet. *VG*. Hentet fra:
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/32G9L/sv-asylforliket-har-raknet>

- NTB. (2016, 03.07). Listhaug: - Trygt å sende asylsøkere tilbake til Afghanistan. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra: <https://www.dn.no/nyheter/politikkSamfunn/2016/07/03/1759/Flyktninger/listhaug--trygt--sende-asylskere-tilbake-til-afghanistan>
- NTB. (2017, 18.11). Jensen: Ap er et politisk konkursbo. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra: <https://www.dn.no/nyheter/2017/11/18/1127/Politikk/jensen-ap-er-et-politisk-konkursbo>
- NTB. (2017, 27.12). Tidligere toppdiplomat retter sterk kritikk mot Listhaug. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra: <https://www.dn.no/nyheter/2017/12/27/0505/Politikk/tidligere-toppdiplomat-retter-sterk-kritikk-mot-listhaug>
- Skard, K. & Gjerstad, T. (2015, 12.10). - Strømmen av flyktninger vil prege alle budsjetter de neste årene. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra: <https://www.dn.no/nyheter/politikkSamfunn/2015/10/12/2151/Regjeringen/-strmmen-av-flyktninger-vil-prege-alle-budsjetter-de-neste-rene>
- Skard, K. & Gjerstad, T. (2016, 09.05). Ap strammer til på asyl. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra: <https://www.dn.no/nyheter/politikkSamfunn/2016/05/09/2144/Innvandring/ap-strammer-til-p-asyl>
- Skard, K. & Gjerstad, T. (2016, 30.10). Vil sende ut flere barn. *Dagens Næringsliv*. Hentet fra: <https://www.dn.no/nyheter/politikkSamfunn/2016/10/30/2007/Flyktninger/vil-sende-ut-flere-barn>
- Skiphamn, S.S. & Skjetne, O.L. (2017, 11.01). Stadig flere mindreårige asylsøkere forsvinner fra mottak. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/AO98n/stadig-flere-mindreaarige-asylsoekere-forsvinner-fra-mottak>
- Skjetne, O.L. (2017, 09.02). UDI: Veldig bekymret for enslige mindreårige i norske mottak.

VG. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/Jm3R4/udi-veldig-bekymret-for-enslige-mindreaarige-i-norske-mottak>

Skjetne, O.L. (2017, 28.02). Full alarm om unge asylsøkere: Traumatiserte, apatiske og redde. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/koMIB/full-alarm-om-unge-asylsoekere-traumatiserte-apatisk-og-redde>

Skjetne, O.L. & Braastad, J. (2017, 05.03). 326 barn får bare bli i Norge til de fyller 18 år. Syray er et av dem. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/WPovj/326-barn-faar-bare-bli-i-norge-til-de-fyller-18-aar-syray-er-et-av-dem>

Skjetne, O.L. (2017, 08.03). KrF, SV og Venstre vil skrote midlertidig opphold for asylbarn. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/AaxlE/krf-sv-og-venstre-vil-skrote-midlertidig-opphold-for-asylbarn>

Skjetne, O.L. (2017, 31.03). UDI foreslo oppmykning for enslige mindreårige fra Afghanistan, fikk nei. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/6aEoL/udi-foreslo-oppmykning-for-enslige-mindreaarige-fra-afghanistan-fikk-nei>

Skjetne, O.L. (2017, 04.07). Dramatisk økning i 2017: Halvparten av asylbarna må ut når de fyller 18 år. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/zqxXb/dramatisk-oekning-i-2017-halvparten-av-asylbarna-maa-ut-naar-de-fyller-18-aar>

Skjetne, O.L. (2017, 08.07). Ny UDI-avtale: Tilbyr enslige mindreårige 42.000 for å reise hjem til Afghanistan. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/OVmeV/ny-udi-avtale-tilbyr-enslige-mindreaarige-42-000-for-aa-reise-hjem-til-afghanistan>

Skjetne, O.L. (2017, 19.09). Asylbarna: kjempekø av asylbarn som skal sendes ut i høst. *VG*.

Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/dyA5w/asylbarna-kjempekoe-av-barn-som-skal-sendes-ut-i-hoest>

Skjetne, O.L. (2017, 23.10). Ap-veteran mener Norge bør stanse Afghanistan-returene. *VG*.

Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/l8KdM/ap-veteran-mener-norge-boer-stanse-afghanistan-returene>

Skjetne, O. L. (2017,06.11). Ny UDI-vurdering: Derfor er ikke Afghanistan

utrygt. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/kqjgA/ny-udi-vurdering-derfor-er-ikke-afghanistan-utrygt>

Skjetne, O.L. & Newth, M. (2017, 07.11). Krever at Listhaug og Søreide svarer om

Afghanistan-returene. *VG*. Hentet fra:

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/dg9Eo/krever-at-listhaug-og-soereide-svarer-om-afghanistan-returene>

Skjetne, O. L.(2017, 08.11). Listhaug om returstats til Afghanistan: - Jeg advarer på det

sterkeste. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/dgeqw/listhaug-om-returstats-til-afghanistan-jeg-advarer-paa-det-sterkeste>

Skjetne, O. L. (2017, 13.11). Ap fremmer fire nye endringer i asylpolitikken. *VG*. Hentet fra:

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/8bnBG/ap-fremmer-fire-nye-endringer-i-asylpolitikken>

Skjetne, O.L. (2017, 14.11). Flertall i Stortinget: Stans i returene for noen av asylbarna. *VG*.

Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/79WWB/flertall-paa-stortinget-stans-i-returene-for-noen-av-asylbarna>

Sæther, A.S. (2016, 23.06). 85 mindreårige har fått begrenset opphold i Norge. *VG*. Hentet

fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/bp1vk/85-mindrearige-har-faatt-begrenset-opphold-i-norge>

Sæther, A.S. (2016, 08.07). UDI: Innstramminger rammer enslige mindreårige asylsøkere

hardest. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/AOwBn/udi-innstramminger-rammer-enslige-mindreaarige-asyloekere-hardest>

Sæther, A.S., Johnsen, A.B. & Hegvik, G.K. (2016, 15.10). VG har undersøkt i ti europeiske land: Norge tvangsreturnerer flest barn til Afghanistan. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/OMqGE/vg-har-undersoekt-i-ti-europeiske-land-norge-tvangsreturnerer-flest-barn-til-afghanistan>

Sæther, A.S. (2016, 06.11). Alderstester asylsøkere for UDI - innklaget for etisk råd. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/1296X/alderstester-asyloekere-for-udi-klaget-inn-for-etisk-raad>

Sæther, A.S. (2016, 12.12). Har alderstestet 4000 asylsøkere: Lege får kritikk for alderstester. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/J01A8/har-alderstestet-4000-asyloekere-lege-faar-kritikk-for-alderstester>

Sørenes, K.M. & Rambøl, A.H. (2015, 07.11). Frp fosser framover. *Klassekampen*. Hentet fra: <http://www.klassekampen.no/article/20151107/ARTICLE/151109873>

Sørenes, K.M. & Rambøl, A.H. (2015, 30.12). Statsborgerskap på vent. *Klassekampen*. Hentet fra: <http://www.klassekampen.no/article/20151230/PLUSS/151239986>

Skårderud, J.R. (2017, 21.10). Viser Norge som asylversting. *Klassekampen*. Hentet fra: <http://www.klassekampen.no/article/20171021/ARTICLE/171029991>

Skårderud, J. R. & Gullestad, F. H. (2017, 02.11). Tida løper ut for barna. *Klassekampen*. Hentet fra: <http://www.klassekampen.no/article/20171102/PLUSS/171109799>

Vedlegg

Vedlegg 1.

Tabell 3. Koding

	Regjeringspartier (Høyre, Frp og Venstre)	Opposisjonspartier (KrF, Ap, Sp, SV, MDG og Rødt, Unge Venstre, AUF, Fylkesledere)	Interessenter/ hjelpeorganisasjoner (UDI, Vergeforeningen, menneskerettighets-eksperter, ansatte i mottak, Barneombud, NOAS, Røde Kors, Norsk-Folkehjelp, Antirasistisk-senter)
Ordbruk før:	Haster Tiltak Redusere ankomsten Bekymring (2) Strømmen av flyktninger(2) Prege alle budsjetter(2) Utfordringene Flyktningsstrømmen Eksplosjon* Konsekvenser (3) Begrensning Tilstrømming (4) Velferdssystemet Attraktivt (4) Naivt	Smålig Opprørende Svakeste av de svake Kaste ut Flyktningsberedskapen har sviktet Anstendig land Verne om Anstendigheten Rammer Ernas autoritet Går mye lenger Advarer mot å stramme inn Frykten Familiegjenforening Svært skeptiske Ankerbarn	Akutt krise Menneskerettigheter Beskyttelse Trygghet Katastrofe Ekstraordinær Grunnleggende behov Katastrofeknappen Midlertidighet Manglende koordinering Ivareta rettighetene Uverdige situasjon Håndtere ankomsten Varslet katastrofe Unntakstilstand* Umenneskelige Store, store usikkerheter

<p>Kan ikke bli båret på gullstol inn i Norge (2)</p> <p>Krav (2)</p> <p>Den strengeste i Europa</p> <p>Voldsomme</p> <p>Velferdssamfunn</p> <p>Behov</p> <p>Innstramminger (3)</p> <p>Farefull reise (2)</p> <p>Ankerbarn (2)</p> <p>Formidler</p> <p>vandrehistorie</p> <p>Familiegjenforening (3)</p> <p>Skrote alt</p> <p>Veldig usikkert</p> <p>Farlige signaler (2)</p> <p>Liberalisering</p> <p>Politikkendring</p> <p>Streng og rettferdig</p> <p>Human</p> <p>innvandringspolitikk</p> <p>Vinglet</p> <p>Begrenset</p> <p>Signaliserer</p> <p>Strammer inn</p> <p>Flere og tøffere krav</p> <p>Grov omsorgssvikt</p> <p>Dumt for landet</p>	<p>Streng, rettferdige og humane linjen</p> <p>Strammer ytterligere</p> <p>Behov</p> <p>Avskrekkingsmiddel</p> <p>Beskyttelse</p> <p>Verste forslagene</p> <p>Ubegripelig</p> <p>Innstrammingspanikk</p> <p>Integreringsfiendtlige</p> <p>Administrative tiltak</p> <p>Innstramming</p> <p>Stemmefiske</p> <p>Nedrig symbolpolitikk</p> <p>Verste slag</p> <p>Forsvarsløse unger</p> <p>Vergeløs gruppe</p> <p>Tar fra dem rettigheter</p>	<p>Statistiske feilmarginer</p> <p>Hjerteskjærende og usosialt</p> <p>Ensidig menneskesyn</p> <p>Uanstendig</p> <p>Kald og umenneskelig</p> <p>Snikinnfører</p> <p>innstramminger(2)</p> <p>Begrensninger</p> <p>Sikkerhetssituasjonen (3)</p> <p>Slå sterkest ut for (2)</p> <p>Politiske føringer</p> <p>Den gale veien</p> <p>Uempatiske</p> <p>Forverring</p>
--	--	---

1. oktober 2016 - Rimelighetsvilkåret ble fjernet

Ordbruk etter:	<p>Europeisk standard</p> <p>Midlertidig oppholdstillatelse</p> <p>Tydelig signal</p> <p>Tilbakekalle flyktningstatus og oppholdstillatelse (2)</p> <p>Kritisk til innstramminger</p> <p>Signaleffekten</p> <p>Farefull reise (3)</p> <p>Asyloppet</p> <p>Dramatiske følger (2)</p> <p>Voldsom strøm med asylsøkere</p> <p>Frykter utfallet</p> <p>Landets fremtid</p> <p>Alvorlig bekymret for landet</p> <p>Restriktiv og streng politikk</p> <p>Oppmykning (4)</p> <p>Vinglet frem og tilbake</p> <p>Attraktivt (2)</p> <p>Klar liberalisering</p> <p>Velferdsmodellen</p> <p>Verdier</p> <p>Langsiktig perspektiv</p> <p>Advare</p> <p>Frihavn i Europa (2)</p>	<p>Ikke holdbart</p> <p>Veldig bekymret</p> <p>Veldig negativt for Norge og for samfunnet</p> <p>Midlertidig opphold</p> <p>Veldig farefull reise</p> <p>Menneskerettighetsbrudd</p> <p>Sterkt signal</p> <p>Risikofylt situasjon</p> <p>Fare for barnet</p> <p>Streng innvandringspolitikk</p> <p>Asylopprør</p> <p>kravet</p> <p>Avvikle midlertidigheten</p> <p>Streng, rettferdig og human(2)</p> <p>Sårbarhetskriterier (3)</p> <p>Gått for langt</p> <p>Økning i midlertidighet</p> <p>Grepet av panikk</p> <p>Konsekvensene</p> <p>Uforsvarlig</p> <p>Farligere og farligere</p> <p>Sende barn tilbake i krig, forfølgelse og terror</p> <p>Sikre barns trygghet</p> <p>Livrdd</p> <p>Hastebehandling</p> <p>Midlertidig stanse returene</p> <p>Saker behandlet på nytt</p>	<p>Klare politiske føringer</p> <p>Strengeste i Europa (2)</p> <p>Den norske modellen</p> <p>Sende ut flere barn</p> <p>Brukt oftere enn nødvendig</p> <p>I strid mot FNs policy</p> <p>Ivareta rettighetene</p> <p>Usikre medisinske metoder (2)</p> <p>Forferdelig situasjon</p> <p>Lange opphold</p> <p>Uro på mottakene</p> <p>Sette livene sine på vent</p> <p>I strid med etiske regler</p> <p>f</p> <p>Svekket psykisk helse</p> <p>Usikre tilværelsen</p> <p>Selvskading (4)</p> <p>Selvmordsforsøk (4)</p> <p>Uverdige behandlingen</p> <p>Ta grep</p> <p>Rettsikker og human behandling</p> <p>Sårbare gruppen</p> <p>Svært bekymret</p> <p>Konsekvenser (2)</p> <p>Forsvinner (3)</p> <p>Flukt (4)</p>
-----------------------	---	--	---

	<p>Konsekvensene Forlater den strenge linja Grunnløse asylsøkere Kraftige overkjøringen Liberale holdninger Åpen invitasjon Alvorlig Overkjørt</p>	<p>Returstans Hasteforslag Sårbare mennesker Uakseptabelt Alvorlig Erna Solberg må ta ansvar</p>	<p>Redde og usikre Farefull flukt Økte uroen Usikkerhet (4) Maktesløshet Negativ utvikling Søvnproblemer (2) Skolevegning (2) Frustrasjon Avmakt Sosial isolasjon Nedstemthet Engstelse Apati Aggresjon Utagering Drastisk Total forandring Selvmordsbølge Intens redsel Slår alarm (2) Angst Økte bekymringen Varsler om Ekstremt alvorlig Brudd på barns rettigheter Udetonert bombe Anstendig Streng, rettferdig og human (2) Ap sitter stille Frp strammer inn mye</p>
--	--	---	--

			hardere Usanne påstander Begrenset Asylverstinger Sender flyktninger i døden Returpolitikk Aksjonsgruppe Demonstrerte Stanse Afghanistan- returen Sikkerhetssituasjonen (3) Mest sårbare av de sårbare Human innvandringspolitikk Utrygt Risikoen Populistiske strømninger
--	--	--	--

Tall i parentes = antall ganger et ord blir nevnt av de ulike aktørgruppene.

* = ord med tvetydig betydning